

แนวทางการวางแผนสิ่งแวดล้อมชุมชนเกษตรกรรม
พื้นที่ ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

AGRICULTURE COMMUNITY ENVIRONMENTAL PLANNING
GUIDELINE: TUMBON THA RUEA, KHOK PRO DISTRICT, PATTANI
PROVINCE.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม

สถาปัตยกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2556

KMITL-2013-ED-M-221-107

แนวทางการวางแผนสภาพแวดล้อมชุมชนเกษตรกรรม

พื้นที่ ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

AGRICULTURE COMMUNITY ENVIRONMENTAL PLANNING
GUIDELINE: TUMBON THA RUEA, KHOK PRO DISTRICT, PATTANI
PROVINCE.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.2556

KMITL-2013-ED-M-221-107

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

AGRICULTURE COMMUNITY ENVIRONMENTAL PLANNING GUIDELINE:
TUMBON THA RUEA, KHOK PRO DISTRICT, PATTANI PROVINCE.

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENT FOR
THE DEGREE OF MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN ARCHITECTURE
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABRANG

2013

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

KMITL-2013-ED-M-221-107

COPYRIGHT 2013

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวทางการวางแผนสภาพแวดล้อมชุมชนเกษตรกรรม พื้นที่ตำบล
ท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี
Agriculture Community Environmental Planning
Guideline: Tumbon Tha Ruea, Khok Pro District,
Pattani Province

นักศึกษา

นายนิเวศ ขวัญเพชร

รหัสประจำตัว

54630506

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

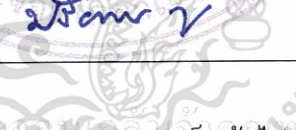
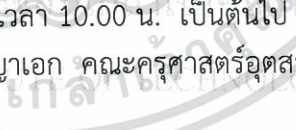

สถาปัตยกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.พิศดารภรณ์ ทิพย์โสธร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

-

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		ลายมือชื่อ
รศ.สุรศักดิ์	กังขาว	
ผศ.ดร.พิศดารภรณ์	ทิพย์โสธร	
รศ.สมพล	ดำรงเสถียร	
ดร.สุพรชัย	แสงรัตน์วีชรา	
รศ.ดร.ปรียาพร	วงศ์อนุตรโรจน์	

วัน / เดือน / ปี ที่สอบ

29 ตุลาคม 2556 เวลา 10.00 น. เป็นต้นไป

สถานที่สอบ

ณ ห้องเรียนปริญญาเอก คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ พิระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

วันที่ 31 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2556

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวทางการวางผังสภาพแวดล้อมชุมชนเกษตรกรรม
พื้นที่ ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

นักศึกษา

นาย นีวตล ขวัญเพชร

รหัสประจำตัว

54630506

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขา

สถาปัตยกรรม และการออกแบบ

พ.ศ.

2556

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พัสตราภรณ์ ทิพย์โสธร

บทคัดย่อ

การวิจัยแนวทางการวางผังสภาพแวดล้อมชุมชนเกษตรกรรม พื้นที่ ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี โดยศึกษาวิจัยในรูปแบบของชุมชน สภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นไปในแนวทางการวางผังชุมชนเกษตรกรรม โดยแบ่งการดำเนินงานตั้งแต่ ตรวจสอบสภาพของปัญหาจนถึงขั้นตอนการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย โดยกำหนดจุดประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมการทำเกษตรกรรม 2) ศึกษาปัญหาการชลประทาน เพื่อเกษตรกรรมตามวิถีท้องถิ่น 3) เพื่อเสนอแนวทางการวางผังชุมชนเกษตรกรรม โดยการศึกษาข้อมูลจากสภาพแวดล้อมและกลุ่มประชากรในพื้นที่ตำบลท่าเรือจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 118 ครัวเรือน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสำรวจสังเกต ,แบบสอบถาม, แบบสัมภาษณ์, จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ค่าความถี่ร้อยละ วิเคราะห์เชิงคุณภาพจากความสัมพันธ์ของข้อมูล และข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาพบลักษณะทางกายภาพในพื้นที่ คือลักษณะกายภาพชุมชน และระบบสาธารณูปโภคในชุมชนที่ไม่มีการจัดการอย่างเป็นระบบและตรงต่อความต้องการในชุมชนอย่างการจัดสรรน้ำด้วยระบบชลประทานในชุมชนที่มีปัญหาเป็นอันดับต้นๆดังนั้นแนวทางการพัฒนาจึงมุ่งเน้นการจัดการระบบชลประทานในชุมชนให้เป็นรูปแบบสาธารณูปโภคหลักของชุมชน และต้องออกแบบให้สอดคล้องกับการดำรงชีวิตการเกษตรตามวิถีชุมชน

Thesis Title	Agriculture Community Environmental Planning Guideline : Tumbon Tha Ruea, khok Pro District, pattani Province.
Student	Mr. Niwadol Khuanpet
Student ID	54630506
Degree	Master of Industrial Education
Program	Architecture
year	2013
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Phuttrapon Tippayasoton

ABSTRACT

Agriculture Community Environmental Planning Guideline : Tumbon Tha Ruea, khok Pro District, pattani Province by research in the community. Focus on the environment approach to agricultural planning. To start with check the condition of the problem to the analysis and conclusion of the research. The objectives are 1) to study the cultural environment of agriculture. 2) To study the problems for agricultural irrigation by local culture. 3) To approach for community planning of environment and the community.

The results discover the physical areas are the physical command unity and infrastructure in communities that do not have a system to manage and respond to the community such as to management the irrigation water in the community. So that, the development approach focuses on the management of community irrigation systems into the major of infrastructure at the community and be consistent with the agricultural way of life, sustainable communities.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ดี ด้วยคำแนะนำจาก ผศ.ดร.พัสดราภรณ์ ทิพย์โสธร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งคณะอาจารย์ในภาควิชา ครุสถาปัตยกรรมทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้คำสั่งสอนมาตลอดระยะเวลาทำการศึกษา ขอขอบพระคุณสำหรับกำลังใจ และคำปรึกษาจากมิตรสหาย ต่างคณะ และ ภายในคณะครุศาสตร์ สถาปัตยกรรมทุกท่าน

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านในการตรวจสอบแบบสอบถาม และผู้ที่กรุณาให้ข้อมูล ในการกรอกแบบสอบถาม โดยประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบเกียรติแด่ผู้มีพระคุณ ทุกท่าน

นาย นีवल ขวัญเพชร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ ภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VII
สารบัญรูป.....	IX
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	2
1.3 กรอบแนวความคิดการวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	5
1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 ประวัติ วัฒนธรรม และ การอยู่อาศัยในชุมชน.....	9
2.1.1 วัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติ.....	11
2.1.2 เกษตรกรรมช่วงเปลี่ยนผ่าน.....	12
2.2 สาธารณูปโภคสาธารณูปการชุมชน.....	13
2.2.1 แหล่งน้ำในเขตพื้นที่.....	13
2.2.2 ไฟฟ้าในเขตพื้นที่.....	18
2.2.3 โทรศัพท์และโทรคมนาคม ในเขตพื้นที่.....	19
2.2.4 ถนนในเขตพื้นที่และเส้นทางการค้า.....	20
2.3 วัฒนธรรมชุมชนกับการเกษตรกรรมแบบปศุสัตว์.....	23
2.4 ข้อกำหนดการวางผังการเกษตรและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
2.4.1 พื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	28
2.4.2 การใช้และถือครองที่ดินในพื้นที่จังหวัดปัตตานี.....	30
2.4.3 การลงทุนและกลยุทธ์ทางยุทธศาสตร์ในการพัฒนา.....	31
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและชุมชน.....	37
บทที่3 วิธีดำเนินงานการวิจัย.....	44
3.1 พื้นที่ศึกษา.....	44
3.1.3 สภาพทางภูมิศาสตร์.....	47
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	48
3.2.1 ประชากร.....	48
3.2.2 กรณีศึกษา.....	49
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	49
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย.....	50
บทที่4 ผลการวิจัย.....	52
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจสังเกต.....	52
4.1.1 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	53
4.1.2 แหล่งน้ำ.....	56
4.1.3 บริการสาธารณะในตำบล.....	58
4.1.4 การคมนาคมในชุมชน.....	59
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม.....	61
4.3.1 แบบวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามแบบสัมภาษณ์.....	69
4.3.2 สรุปการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามแบบสัมภาษณ์.....	70
4.4 สรุปการวิเคราะห์ข้อมูลจากพื้นที่ ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี.....	71
4.4.1 ผลจากการตรวจสอบสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมการทำเกษตรกรรม.....	71

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
4.1.2 ผลจากการสำรวจปัญหาชลประทานเพื่อการเกษตร.....	71
4.1.3 สรุปจากการสังเกตแบบสัมภาษณ์.....	71
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	72
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	72
5.1.1 วัตถุประสงค์.....	72
5.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	73
5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	73
5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	74
5.1.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
5.1.5.1 ลักษณะเฉพาะของชุมชน ตำบลท่าเรือ อำเภอ โคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี.....	75
5.2 อภิปรายผล.....	76
5.2.1 ความเสื่อมโทรมของคลองชลประทานที่ขาดการจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ.....	76
5.2.2 แหล่งน้ำชลประทานถือเป็นแหล่งน้ำหลังที่มีปัญหาขาดการจัดการทรัพยากรน้ำ.....	77
5.2.3 ลักษณะของพื้นที่.....	77
5.2.4 ผังชุมชนและระบบชลประทานในชุมชน.....	78
5.2.5 แนวทางการวางผังชุมชน และ รูปแบบการจัดการชลประทานในชุมชน.....	79
5.2.6 การกำหนดกลุ่มเส้นทางชลประทานในพื้นที่ศึกษา.....	80
บรรณานุกรม.....	87
ภาคผนวก.....	88
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	89
ภาคผนวก ข เครื่องมือและแบบสอบถามในงานวิจัย.....	92
ประวัติผู้เขียน.....	103

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงระยะทางถนนของจังหวัดประจำปี2550.....	23
3.1 แสดงขนาดพื้นที่และหน่วยการปกครอง จำแนกรายอำเภอพ.ศ 2555.....	44
3.2 แสดงจำนวนประชากร ระหว่างปี พ.ศ2552-2554.....	45
4.4 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินปัจจุบันขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือ.....	55
4.1 แสดงจำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....	61
4.2 จำนวนสมาชิก จำแนกตามตามอายุ.....	61
4.3 แสดงภูมิสำเนาและการย้ายถิ่นฐาน.....	62
4.4 แสดงการประกอบอาชีพและการทำงาน.....	62
4.5 แสดงแหล่งน้ำใช้ในชีวิตรประจำวัน.....	63
4.6 แหล่งน้ำใช้ในการเกษตร.....	63
4.7 แสดงปริมาณน้ำที่ซึมเพียงพอตามความต้องการเพื่อการเกษตรหรือไม่.....	64
4.8 แสดงการจักหาแหล่งน้ำสำรองเพื่อการเกษตร.....	64
4.9 ระดับปัญหาการขาดแคลนน้ำด้านการเกษตร.....	65
4.10 แสดงปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน.....	65
4.11 แสดงความพึงพอใจสาธารณูปโภคสาธารณูปการชุมชน.....	66
4.12 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน เปรียบเทียบกับ ปริมาณน้ำที่ซึมเพียงพอตามความต้องการหรือไม่.....	67
4.13 แสดงแหล่งน้ำใช้ในชีวิตรประจำวัน เปรียบเทียบกับ การจัดแหล่งน้ำสำรองเพื่อทำการเกษตร.....	67
5.1 แสดงแหล่งน้ำเกี่ยวกับการทำเกษตรกรรมกับระดับปัญหาการขาดแคลนน้ำในการเกษตร.....	77

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
1 แสดงเขตพื้นที่ศึกษา ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี พ.ศ2555.....	8
2.1 แสดงอัตราความเร็วการไหลของน้ำใต้ดิน.....	14
2.2 แสดงที่ตั้งและภูมิศาสตร์ เมืองปัตตานี.....	21
2.3 แสดงแผนภูมิแสดงผลิตภัณฑ์.....	30
3.1 แสดงแผนที่อาณาเขตจังหวัดปัตตานีจัดทำปีพ.ศ2555.....	46
3.2 แสดงแผนที่เขยภูมิจังหวัดปัตตานีจัดทำปีพ.ศ.2555.....	46
3.3 แสดงแผนที่แยกตามอำเภอของจังหวัดปัตตานีพ.ศ2555.....	47
4.1 แสดงพื้นที่อาณาเขตหมู่บ้านในเขตการปกครองของตำบลท่าเรือพ.ศ 2555.....	53
4.2แสดงเขตพื้นที่ป่าชุมชน.....	55
4.1แสดงคลองสายหลักของตำบลท่าเรือที่ไหลผ่าน หมู่7 หมู่4 และหมู่5 อยู่ทางทิศเหนือของ ตำบลท่าเรือ.....	56
4.2แสดงภาพปากแม่น้ำตูดูหยง อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา.....	57
4.1.2.1 แสดงภาพและข้อมูลแหล่งน้ำในตำบลท่าเรือ.....	57
4.1.3.1 แสดงภาพบริการสาธารณะในตำบลท่าเรือ.....	58
4.1.4.1 แสดงภาพของถนนในชุมชนตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี.....	60
5.1 แสดงการขาดดูแลจัดการระบบชลประทานในชุมชนหมู่ที่2บ้านควนเปล.....	76
5.2 แสดงภาพฝายประตูน้ำชลประทานหมู่ที่2 บ้านบ้านควนเปล.....	76
5.3 แสดงภาพ คลองชลประทานอำเภอแม่ลาน จังหวัดปัตตานี.....	78
5.4 แสดงขั้นตอนข้อเสนอแนะในชุมชน.....	79
5.5 แสดงเส้นทางสายชลประทาน,คลองธรรมชาติและถนนในเขตพื้นที่ศึกษา.....	80
5.6 แสดงเส้นทางสายชลประทาน,คลองธรรมชาติ และถนนในเขตพื้นที่ศึกษา.....	81
5.7 แสดงศูนย์กลางประชาคมในหมู่บ้านทั้งสามจุด.....	81
5.8 แสดงพื้นที่และรูปแบบศาลาเอนกประสงค์ซึ่งติดต่อกัน.....	83
5.9 แสดงเส้นทางการคมนาคมในเขต ตำบลท่าเรือ.....	84
5.10 แสดงเส้นทางชลประทานที่เสื่อมโทรม.....	85
5.11 แสดงรูปแบบอ่างเก็บน้ำในหมู่ที่6 บ้านโคกอันและ หมู่7บ้านควนกะลาทอง.....	86

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เกษตรกรรมในประเทศไทยอาจสืบย้อนไปได้ผ่านแง่ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์และสังคม ซึ่งได้ก่อให้เกิดการเข้าถึงเกษตรกรรม อันเป็นเอกลักษณ์ของประเทศไทยสมัยใหม่ หลังการปฏิวัติยุคหินใหม่ สังคมในพื้นที่ได้วิวัฒนาการจากการล่าสัตว์และหาของป่าผ่านระยะนครเกษตร ไปเป็นจักรวรรดิรัฐศาสนารอพบเข้ามของคนไทยนำไปสู่การเข้าถึงเกษตรกรรมแบบยั่งยืนอย่างชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบกับกรอบกิจกรรมเกษตรกรรมอื่นๆส่วนมากของโลก

นับตั้งแต่ พ.ศ.1543 วัฒนธรรม การผลิตสินค้า ทางเกษตรของชาวไทย เป็นตัวกำหนดโครงสร้างการบริหารในสังคมที่เน้นการปฏิบัติซึ่งผลิตส่วน เกินที่สามารถจำหน่ายได้จวบจนถึงปัจจุบัน ระบบดังกล่าวได้รวมเป็นหนึ่งในความมั่นคงของชาติและความอยู่ดีกินดีทาง เศรษฐกิจ อิทธิพลของชาวจีน และชาวยุโรปก่อให้เกิดธุรกิจการเกษตร และเริ่มต้นความต้องการสามารถขยายตัวของเกษตรกรรมผ่านการเพิ่มจำนวนของประชากรจนกระทั่งดินแดนที่เข้าถึงได้ขยายออกพัฒนาการในทางเกษตรกรรม หมายความว่า นับแต่คริสต์ทศวรรษ 1960 การว่างงานได้ลดลงจากกว่า 60% เหลือต่ำกว่า 10% ในต้นคริสต์ทศวรรษ 20 ในสมัยเดียวกัน ราคาอาหารลดลงครึ่งหนึ่ง ความหิวโหยลดลง (จาก 2.55 ล้านครัวเรือนใน พ.ศ. 2531 เหลือ 418,000 ครัวเรือนใน พ.ศ. 2550)

ในภาคเกษตร คงมีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ เพราะคนส่วนใหญ่ของประเทศยังมีอาชีพทำการเกษตร และผลการพัฒนาการเกษตรพบว่ารายได้และความเป็นอยู่ของเกษตรกร โดยรวมดีขึ้น แม้แต่ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจที่ผ่านมภาคการเกษตรได้รับผลกระทบน้อยกว่าภาคอื่นๆของประเทศ เป็นผลมาจากการดำเนินนโยบายหลายด้าน รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรทำการเกษตรในแนวทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไรก็ตาม ยังมีความแตกต่างของรายได้ จากคนในภาคการเกษตร และภาคผลิตอื่นมาก ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้ในการผลิตสินค้าเกษตร ขณะเดียวกันการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ การรวมตัวทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศแบบทวีภาคีและพหุภาคีได้ส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตรและเกษตรกรของไทยทำให้ประเทศไทยต้องมีการปรับตัวรับสถานการณ์ โดยเฉพาะเกษตรกร

ในชุมชนพื้นที่จังหวัดปัตตานี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตรอาทิ เช่นการทำสวนยางพาราเป็นอาชีพหลักและมักจะ ปลูกพืชผักสวนครัว และเลี้ยงปศุสัตว์เป็นอาชีพเสริม ปศุสัตว์ที่นิยมเลี้ยงโดยส่วนมากอาทิเช่นปลาน้ำจืด สัตว์ปีก เช่นไก่ เป็ด และสัตว์กบ เช่น แพะ หมู โคเนื้อ เป็นเอกสารต้น โดยส่วนมากมักเป็นพันธุ์พื้นถิ่น การทำเกษตรโดยส่วนมากมักทำในรูปแบบดั้งเดิมทำให้ผลผลิตที่ค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้ด้วยคุณภาพ และยังมี ดิน ฟ้า อากาศ บางปีเกิดภัยธรรมชาติเช่นฝนตกหนัก หรือภัยแล้งทำให้อาชีพหลัก คือการทำสวนยางพาราไม่เป็นผลสำเร็จ บางครัวเรือนมีอาชีพเสริมเช่นปลูกผักหรือทำปศุสัตว์ยังผลกระทบบ้างแต่ไม่มากเท่ากับ ครัวเรือนที่ไม่มีอาชีพเสริมโดยประกอบอาชีพทำสวนยางพาราเพียงอย่างเดียว

ดังนั้นผู้วิจัย จึงสนใจศึกษาการวางแผนสภาพแวดล้อมชุมชน ท่ามกลางบริบทการเกษตรกรรมในพื้นที่ ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ในลักษณะปัจจัยทางวัฒนธรรมกับการเกษตรกรรมที่จะนำไปสู่การวางแผนชุมชน เกษตรกรรมตามวิถีท้องถิ่น เพื่อเสนอแนวทางการวางแผนการเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม การทำเกษตรกรรม ณ อำเภอ โคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

1.2.2 ศึกษาปัญหาการชลประทาน เพื่อเกษตรกรรมตามวิถีท้องถิ่นตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

1.2.3 เพื่อเสนอแนวทางการวางแผนชุมชนเกษตรกรรม ณ ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

1.3 กรอบแนวความคิดในงานวิจัย

การศึกษาวิจัยและ พัฒนาลักษณะของการเกี่ยวกลุ่ในระบบนิเวศน์ธรรมชาติซึ่งเป็นความสัมพันธ์ ระหว่างสิ่งที่มีชีวิตกับสภาวะแวดล้อมทางกายภาพต่างๆ เช่น ผลของการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งที่ทำให้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมจะส่งผลกระทบต่อ ให้กับองค์ประกอบทางระบบนิเวศน์หรือสิ่งแวดล้อมเดิม การศึกษาในแนวนี้ปัจจุบันเรียกว่าการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม (environmental impact assessment หรือ EIA) ซึ่งมีการทำแพร่หลายในโครงการพัฒนาใหญ่ๆ เช่น การสร้างเขื่อน อ่างเก็บน้ำ โรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น แต่มีการทำน้อยมากในทางการเกษตรในปัจจุบัน นอกจากนี้ระบบการเกษตรที่เลียนแบบระบบนิเวศน์ทาง ธรรมชาติซึ่งได้มีการพัฒนาในหลายรูปแบบในปัจจุบันนี้เช่น

1.ระบบการปลูกพืชประเภทต่าง ๆ (cropping systems) เช่น การปลูกพืชแซม การปลูกพืชหมุนเวียน การปลูกพืชผสม (ปลูกพืชหลายชนิดในที่เดียวกัน, mixed cropping) เพื่อเสริมให้เกิดความหลากหลายแทนการปลูกพืชชนิดเดียว (monoculture) และลดความเสี่ยงด้านต่างๆ ลง

2.ระบบการเกษตรผสมผสาน (integrated farming) ซึ่งหมายถึงระบบการเกษตรที่มีการเพาะปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์หลายๆ ชนิดอยู่ในพื้นที่เดียวกัน ภายใต้การเกี่ยวกลุ่ประโยชน์ต่อกันและกัน

เอกสารและอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดโดยอาศัย หลักการอยู่ร่วมกันระหว่างพืชกับสัตว์พืชกับพืชหรือสัตว์กับค้ำไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สัตว์ก็ได้โดย พิจารณาถึงความเหมาะสมทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรด้วย

3.ระบบวนเกษตรกรรม (agroforestry) หมายถึงระบบการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีการปลูกพืชหรือดูแลรักษาต้นไม้ควบคู่กับพืชเกษตรและการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งอาจจะปลูกต้นไม้ควบคู่กับพืชพืชเกษตรกรรมบนพื้นที่เดียวกันในเวลาเดียวกันหรือปลูกสลับกันคนละเวลา

4.ระบบเกษตรธรรมชาติ (natural farming) หมายถึงระบบการเกษตรที่ใช้หลักการจัดระบบการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ที่ประสานความร่วมมือกับธรรมชาติอย่างสอดคล้องและเกื้อกูลประโยชน์ซึ่งกันและกัน งดเว้นกิจกรรมที่ไม่จำเป็นและใช้แรงงานที่มีอยู่ใช้เทคโนโลยีที่จะก่อให้เกิดเป็นระบบธรรมชาติ มีวิธีการปฏิบัติอยู่หลายรูปแบบ เช่น เกษตรอินทรีย์ (organic farming) เป็นการเกษตรที่หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีทางการเกษตรทุกชนิด เกษตรธรรมชาติ ซึ่งอาศัยการเกษตรที่ให้ธรรมชาติควบคุมด้วยตัวมันเองโดยไม่ต้องอาศัยปัจจัย ภายนอกแต่อาศัยการจัดการให้เกิดความเหมาะสมระหว่างพืชและสภาพแวดล้อมทาง ธรรมชาติ อีกแนวทางคือแนวทางการเกษตรที่จะทำให้ดินกลับมีศักยภาพตามธรรมชาติและเป็นการเกษตรที่จะ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดสร้างสภาพแวดล้อมการ เกษตรและการดำรงชีวิตที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษทางดิน น้ำ อากาศ และโภชนาการ และเพื่อการผลิตที่มีคุณภาพสูงและมีความมั่นคง เป็นต้น ระบบเกษตรธรรมชาตินี้จะต้องอาศัยความรู้จากผู้ปฏิบัติและการหวังผลทางเศรษฐกิจนั้นน้อยกว่าเรื่องของสุขภาพ พละนาถัยและสิ่งแวดล้อมที่ดี อย่างไรก็ตามระบบเกษตรธรรมชาติในปัจจุบันยังมีผลทางปฏิบัติน้อย เนื่องจาก ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจยังเป็นแรงจูงใจที่สูงอยู่

การวิจัยและพัฒนาควรได้รับการส่งเสริมเนื่องจากกิจกรรมการเกษตรมีความซับซ้อน ประกอบขึ้นจากปัจจัยหลายๆ อย่าง กล่าวโดยรวมแล้วคือปัจจัยทางกายภาพ (ดิน น้ำ ภูมิอากาศ) ชีวภาพ (พืช สัตว์ คน) เศรษฐกิจ (ตลาด พ่อค้า ลูกค้า) และสังคม (ประเพณี วัฒนธรรมต่างๆ) การพัฒนาเทคโนโลยีโดยไม่พิจารณาปัจจัยเหล่านี้อย่างครบถ้วนแล้วจะประสบความสำเร็จยาก เพราะจะ ไม่เป็นที่ยอมรับของเกษตรกร นอกจากนี้ เกษตรกรจะต้องมีส่วนร่วมในการคิดวางแผนและแก้ไข ปัญหาต่างๆ เพราะเป็นเรื่องที่จะต้องตัดสินใจในการปฏิบัติ การศึกษาแบบแยกส่วนมีความจำเป็นเมื่อ ต้องการรู้ปัญหาเฉพาะทางและเป็นพื้นฐานของการนำไปใช้ในการศึกษาทั้งระบบอีกหนึ่งการ ศึกษาวิจัยในแนวทางนี้จะทำให้รู้ถึงปัญหาที่แท้จริงของเกษตรกรและสามารถคิดค้นเทคโนโลยีที่ เหมาะสมกับเกษตรกรสามารถยอมรับได้;natres.psu.ac.th.การอนุรักษ์ทรัพยากรและสภาพแวดล้อม ในการผลิตพืช.2537

“เศรษฐกิจ พอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะ แนวทาง การดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำ แนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงมีหลักพิจารณา ดังนี้

กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็นโดยมี พื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมอง เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติเพื่อความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา

คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลางและการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน คำนึงถึงความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อมๆ กันดังนี้

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

1. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

2. เงื่อนไขความธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความพากเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

“...ทฤษฎีใหม่นี้มีไว้ป้องกันความขาดแคลน
 ในยามปกติก็จะทำให้ร่ำรวยมากขึ้น
 ในยามที่มีอุทกภัยก็สามารถที่จะฟื้นตัวได้รวดเร็ว
 โดยไม่ต้องให้ราชการไปช่วยมากเกินไป
 ทำให้ประชาชนมีโอกาสพึ่งตนเองได้อย่างดี
 ฉะนั้นจึงสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามทฤษฎีใหม่...”

“พระราชดำรัสพระราชทานแก่คณะบุคคลต่างๆ ที่เข้าเฝ้าฯ ถวายชัยมงคล
 เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติวันจันทร์ที่ 4 ธันวาคม 2538” รัชดา
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การทำเกษตรแบบพื้นบ้านของเกษตรกรไทย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยนั้นจะมีกิจกรรมหลากหลายอย่าง ซึ่งมีการผสมผสานขั้นพื้นฐาน ในอันที่จะสนับสนุนเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ดังนั้นวิทยาการหรือเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของการดำรงชีวิตของเกษตรกรทั่วไป ต้องอยู่ในรูปแบบของ สหสาขาวิชาที่ผสมผสานเข้าเป็นระบบ ในรูปลักษณะเพื่อให้เกิดความสมดุลกันระหว่างการดำรงอยู่ วิธีการผลิต ปัจจัยหรือทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตและสภาพแวดล้อมทั้งทางด้านการเกษตร เศรษฐกิจสังคมของชุมชน ดังคำที่กล่าวในแนวคิดเรื่องปรัชญาของพระวรวงศ์วิสิฐได้กล่าวว่าความหลากหลายเหล่านี้ได้เป็นต้นธารแห่งความคิดที่ผ่านการหล่อหลอมปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและพัฒนามาช้านานจนกระทั่งปรากฏออกมาเป็นปรัชญาไทย และกลายเป็นความเชื่อมั่นพื้นฐานหรือโลกทัศน์ร่วมกันของคนในสังคม จากทัศนะข้างต้นแสดงว่า คนไทยรู้จักใช้ปัญญาในการดำรงชีวิตที่ดำเนินไปในปัจจุบัน รู้จักใช้สิ่งที่ประสบพบเห็นในชีวิตประจำวันมาเป็นเครื่องกำหนดแนวคิด ค่านิยม ความเชื่อ คติ การประพฤติปฏิบัติอันมีศาสนาเป็นพื้นฐาน ประยุกต์ให้เหมาะสมเพื่อให้เกิดผลดีงามในชีวิตและสังคม ซึ่งผญาสะท้อนพื้นฐานวิถีชีวิตด้านปรัชญาของคนไทยโดยรวม ปรัชญาไทยจึงหมายถึงโลกทัศน์ แนวคิด หลักปฏิบัติหรือหลักการดำเนินชีวิต ค่านิยม ความเชื่อ คติ การประพฤติปฏิบัติอันเกี่ยวเนื่องด้วยศาสนาอันเป็นพื้นฐานชีวิตของคนไทย เป็นการรวมเอาความเชื่อ ทัศนคติ ตลอดจนค่านิยมต่างๆ ของบุคคลหรือของสังคมเข้าไว้ด้วยกันโดยมีเป้าหมายเพื่อให้ชีวิตเข้าถึงความสงบสุข .ที่มาจากหนังสือ 'ทฤษฎีเบื้องต้นแห่งปรัชญาไทย ผู้แต่ง ญาณวชิระ.

ดังนั้นงานวิจัย จึงมุ่งรกรองงานที่มุ่งยึดเอาพื้นฐานชีวิตครอบครัวและพื้นที่ของเกษตรกร หรือบริบททั้งชุมชน ซึ่งอาจจะเป็นไร่นาและสวนทั้งพื้นที่ เป็นหลัก รวมเอากิจกรรมที่เกษตรกรทำอยู่ ไม่ว่าจะเป็นพืช สัตว์ ประมง และอื่นๆ เข้าด้วยกัน โดยคำนึงถึงปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงวางรูปแบบองค์ประกอบและกิจกรรม อย่างอื่นที่มาจากเกี่ยวข้องกับกิจกรรมหลักซึ่งอาจจะเป็นพืช สัตว์หรือการประมงก็ได้ ให้มีสัดส่วนที่ทำให้เกิดสมดุลภายในพื้นที่ และแต่ละกิจกรรมจะมีส่วนช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ตัวแปรที่ศึกษา

1. ศึกษาข้อมูลจากประชากรและหน่วยงานท้องถิ่น
2. กรณีศึกษา พื้นที่ตำบล ท่าเรือ อำเภอบึงสามพัน จังหวัด ปัตตานี
3. ศึกษาบริบทช่วงเวลาในการประกอบอาชีพของลักษณะการเกษตรตามฤดูกาลและนอก

ฤดูกาล

1. ศึกษาข้อมูลจากประชากรและหน่วยงานท้องถิ่น

จังหวัดปัตตานี เป็นอาณาจักรที่เก่าแก่ และมีความเจริญรุ่งเรือง ทำให้เป็นแหล่งศูนย์รวมของประชากรหลากหลายเชื้อชาติ ศาสนามาตั้งแต่ในอดีต ปัจจุบันเป็นแหล่งชุมชนที่มีผู้อยู่อาศัยหนาแน่น

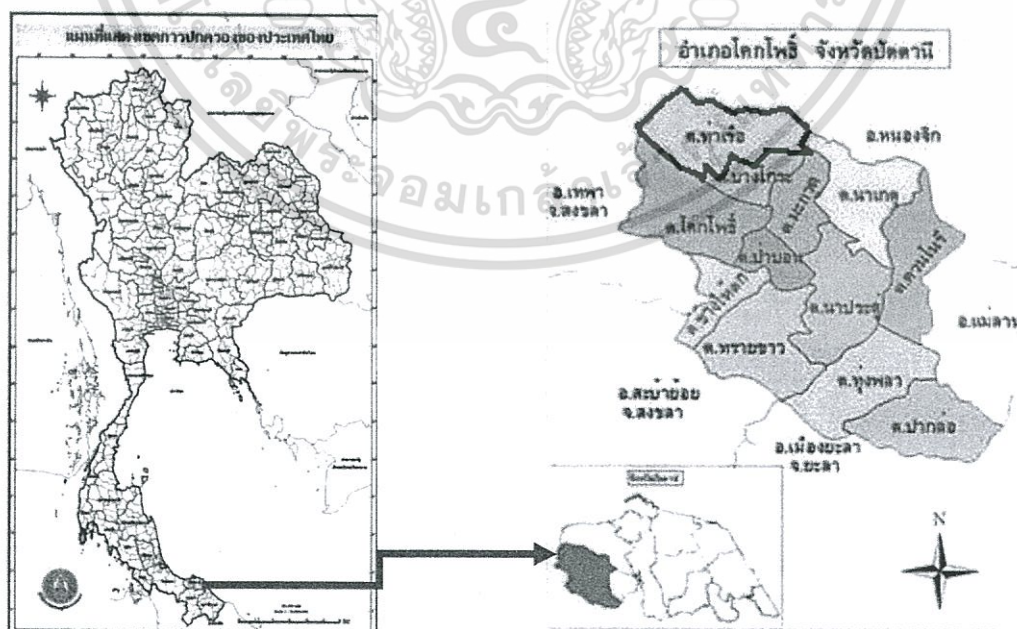
เอกสารโดยเฉพาะบริเวณลุ่มน้ำปัตตานี ประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ 87.25 นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละไม่ต่ำกว่าครึ่ง อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12.72 นับถือศาสนาพุทธ และร้อยละ 0.03 นับถือศาสนาคริสต์และศาสนาอื่น ๆ จากการสำรวจจำนวนประชากรในห้วงเวลา 3 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2552 - 2554 ปรากฏว่า แนวโน้มของประชากรเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี 2553 เพิ่มขึ้นจากปี 2552 ร้อยละ 17.17 และในปี 2554 เพิ่มขึ้น จากปี 2553 ร้อยละ 1.25 ซึ่งสืบเนื่องมาจากอัตราการเกิดที่เพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร และอัตราการย้ายเข้าของประชากร จังหวัดปัตตานีมีพื้นที่เกษตรกรรม 977,457 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 79.75 ของพื้นที่จังหวัดปัตตานี คริวเรือนเกษตรกรรมจำนวน 91,213 คริวเรือน โดยมีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญและผลผลิตในปี 2554 ดังนี้

- (1) ยางพารา เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอันดับหนึ่งของจังหวัด พื้นที่เพาะปลูก 380,396 ไร่
- (2) ข้าว ฤดูทำนาปี 2553/2554 ทำทั้งนาปีและนาปรังรวมเนื้อที่ 291,468 ไร่
- (3) ไม้ผลที่สำคัญ จังหวัดมีพื้นที่ปลูกไม้ผล จำนวน 57,428 ไร่
- (4) ไม้ยืนต้นที่สำคัญ ที่ปลูกในจังหวัด (ไม่รวมยางพารา) จำนวน 82,180 ไร่
- (5) พืชไร่ จังหวัดปัตตานีมีพื้นที่เพาะปลูกพืชไร่ จำนวน 16,071 ไร่
- (6) พืชผัก จังหวัดปัตตานีมีพื้นที่เพาะปลูกพืชผัก จำนวน 90,22 ไร่

2. กรณีศึกษา พื้นที่ตำบล ท่าเรือ อำเภอ โคกโพธิ์ จังหวัด ปัตตานี

แบ่งเขตการปกครอง เป็น 11 หมู่บ้าน ประกอบด้วยหมู่บ้าน หมู่1 บ้านกะเฒ่า , หมู่2 บ้านตะเคียนทอง , หมู่3 บ้านตันธง , หมู่4 บ้านโคกโพธิ์ , หมู่5 บ้านคลองช้าง , หมู่6 บ้านทุ่งยาว , หมู่7 บ้านโคกโพธิ์ , หมู่8 บ้านสามยอด , หมู่9 บ้านนิคม , หมู่10 บ้านท่าคลอง , หมู่11 บ้านคลองปอม จำนวนประชากรใน ตำบลโคกโพธิ์ จำนวนประชากร 9,716คนจำนวนหลังคาเรือน2,852หลังคาเรือน เขตพื้นที่ศึกษาตำบลท่าเรืออำเภอโคกโพธิ์จังหวัดปัตตานี

รูปที่ 1 แสดงเขตพื้นที่ศึกษา ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี พ.ศ. 2555

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอบเขตการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมองถึงปัญหาที่ไม่สอดคล้องกับบริบทที่หลากหลายในชุมชน
ดังนั้นผู้วิจัย จึงสนใจศึกษาการวางผังสภาพแวดล้อมชุมชนเมือง ทางบริบทการเกษตรกรรมประเภท
ปศุสัตว์ในพื้นที่ ตำบลนิคม อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ในลักษณะปัจจัยทางวัฒนธรรมกับการ
เกษตรกรรม ตามวิถีท้องถิ่น เพื่อเสนอแนวทางการวางผังการเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน

3. ศึกษาบริบทในการประกอบอาชีพของลักษณะการเกษตรตามฤดูกาลและนอกฤดูกาล
ปัตตานีเป็นหนึ่งในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเลตะวันออกของภาคใต้สุด ติดกับทะเล
จีนใต้ อยู่ห่างจากกรุงเทพฯโดยทางรถยนต์ประมาณ 1,055 กิโลเมตร หรือ 1,025 กิโลเมตรโดยทาง
รถไฟ (สถานีรถไฟโคกโพธิ์)โดยมีภูเขาที่สำคัญได้แก่ ภูเขาทรายขาว ซึ่งอยู่ในทิวเขาสันกาลาคีรี มี
แม่น้ำที่สำคัญ 2 สาย คือ แม่น้ำปัตตานีและแม่น้ำสายบุรี ภูมิอากาศอบอุ่นตลอดปี อุณหภูมิเฉลี่ย
27.5 องศาเซลเซียส ฝนตกชุกในระหว่างเดือนธันวาคม-มกราคม ฝนตกเฉลี่ย 1,750.9 มิลลิเมตร/ปี
(เฉลี่ยในรอบ 30 ปี)และที่มีเพียง 2 ฤดูกาลคือฤดูร้อนจะอยู่ในช่วง เดือนกุมภาพันธ์-กรกฎาคม และ
ฤดูฝนในช่วง ธันวาคม-มกราคม

จุดเด่นที่สำคัญในการเกษตรของจังหวัดปัตตานีในปีพ.ศ.2553-2556จากสถานการณ์
แวดล้อมของจังหวัดปัตตานี มีจุดเด่นที่สำคัญ ดังนี้ 1. การเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ โดย
การพัฒนายกระดับการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัยได้มาตรฐาน 2. เป็นแหล่ง
ผลิตสินค้าแปรรูปและสินค้าฮาลาล โดยเน้นพัฒนากระบวนการผลิตอาหารฮาลาลตั้งแต่ขั้นตอนการ
ผลิตวัตถุดิบ ๓.มีการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในสังคมให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความ
มั่นคงในการดำรงชีวิตส่วนบุคคล ได้แก่ การมีที่อยู่อาศัย มีสุขภาพอนามัยแข็งแรง มีการศึกษาดี มีงาน
ทำ มีรายได้เพียงพอต่อการครองชีพภายใต้ภาวะเศรษฐกิจของจังหวัดปัตตานี มีครอบครัวที่เข้มแข็ง มี
ความอบอุ่น และ มีความพอเพียงตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ใน
สังคมที่มีความน่าอยู่ มีทรัพยากรที่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพ มีสิ่งแวดล้อมที่ดี มีความปลอดภัย
ในชีวิตและทรัพย์สิน มีแหล่งงานในชุมชนท้องถิ่นสามารถประกอบอาชีพ สร้างรายได้ภายในชุมชน

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในงานวิจัย

1. เกษตรกรรม (Agriculture) หมายถึง กระบวนการผลิตอาหาร เส้นใย เชื้อเพลิง และ
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ โดยวิธีการเพาะปลูกพืช มีชื่อเรียกเฉพาะว่า "กสิกรรม" และวิธีการเลี้ยงสัตว์ทั้งสัตว์บก
สัตว์น้ำ อย่างเป็นระบบ ผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเรียกว่า เกษตรกร เช่น

กสิกรรม หมายถึง การเพาะปลูกพืช เช่น การทำนา การทำสวน การทำไร่ เป็นต้น

การประมง หมายถึง การประกอบอาชีพการเกษตรทางน้ำ เช่น การเลี้ยงสัตว์น้ำ การจับสัตว์
น้ำ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.การออกแบบสิ่งแวดล้อม หมายถึง กระบวนการที่สอดแทรกตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม environmental เข้า ไปในการวางแผน การจัดทำโปรแกรมการออกแบบ การวางแผนนโยบาย การก่อสร้าง หรือการผลิตสินค้า ตัวอย่างการออกแบบที่ชาวนุญลาดมักจะทำนึ่งถึงองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมเสมอ อย่างไรก็ตาม ความเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อม environmental movement ที่เริ่มขึ้นในช่วงปี ค.ศ. 1960 ได้ทำให้แนวคิดนี้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3.ด้านป่าไม้ หมายถึง การประกอบอาชีพเกี่ยวกับป่า เช่น การปลูกป่าไม้เศรษฐกิจ การนำผลผลิตจากป่ามาแปรรูปให้เกิดประโยชน์ เป็นต้น

4.ชุมชนหมายถึงตามพจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ.2524 (ราชบัณฑิตยสถาน .2524:112) ให้ความหมายว่าชุมชนหรือประชาคม คือ กลุ่มย่อยที่มีลักษณะหลายประการเหมือนกันลักษณะสังคมแต่มีขนาดเล็กกว่าและมีความสนใจร่วมที่ประสานงานในวงแคบกว่า

5.ประวัติศาสตร์ (history) หมายถึง เหตุการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นในอดีต และสิ่งที่มนุษย์ได้กระทำ หรือสร้างแนวความคิดไว้ทั้งหมด รวมถึงเหตุการณ์ที่เกิดจากเจตจำนงของมนุษย์ ตลอดจนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ หรือธรรมชาติที่มีผลต่อมนุษยชาติ และได้แบ่งเป็นหลายนิยามว่า

6.อัตลักษณ์ (identity) เป็นความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเองว่า “ฉันคือใคร” ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวเรากับคนอื่น โดยผ่านการมองตนเองและการที่คนอื่นมองเรา อัตลักษณ์ต้องการความตระหนัก (awareness) ในตัวเราและพื้นฐานของการเลือกบางอย่าง นั่นคือ เราจะต้องแสดงตนหรือยอมรับอย่างตั้งใจกับอัตลักษณ์ที่เราเลือก ความสำคัญของการแสดงตน ก็คือการระบุได้ว่าเรามีอัตลักษณ์เหมือนกลุ่มหนึ่งและมีความแตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างไร และ “ฉันเป็นใคร” ในสายตาคนอื่น (นันทนัย ประสานนาม, 2550)

7.วิสัยทัศน์ หมายถึงวิสัยทัศน์ ไม่ปรากฏอยู่ในพจนานุกรม คงไว้แต่คำ ทศน์วิสัย วิสัย และ ทศน์ ดังนี้วิสัย เป็นคำนาม หมายถึง ขอบ เขต แดน ลักษณะที่เป็นอยู่ ทศน์ เป็นคำนาม หมายถึง ความเห็น การเห็น เครื่องรู้เห็น สิ่งที่เห็น การแสดง ทศน์วิสัย เป็นคำนาม หมายถึง ระยะทางไกลที่สุด ซึ่งสามารถมองเห็นวัตถุด้วยตาเปล่า และบอกได้ว่าวัตถุนั้นเป็นอะไร วิสัยทัศน์ มาจากภาษาอังกฤษ Vision ซึ่งแปลว่า สายตา สายตาไกล เกี่ยวกับสายตา เกี่ยวกับการดู การหลับตามองเห็น ภาพ ภาพประหลาด นิमित ปัสสาว ทศน์วิสัย มาจากภาษาอังกฤษ Visibility ซึ่งแปลว่า เห็นได้ ชัด ความกระจ่าง (ของอากาศ)

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งขอเสนอเป็นข้อๆดังนี้

- 2.1 ประวัติ วัฒนธรรม และการอยู่อาศัยในชุมชน
- 2.2 สาธารณูปโภคสาธารณูปการชุมชน
- 2.3 วัฒนธรรมชุมชนกับเกษตรกรรม
- 2.4 ข้อกำหนดการวางผังการเกษตรและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ประวัติ วัฒนธรรม และการอยู่อาศัยในชุมชน

ประวัติเมืองปัตตานีตามพงศาวดารเมืองปัตตานีตาม พระยาวิเชียรคีรี(ชม)เมื่อยังเป็นพระยาสุนทรานุรักษ์ ได้กล่าวไว้ เดิมเมืองแขกเมื่อครั้งยังเป็นเมืองปัตตานีเมืองเดียว เจ้าเมืองและภรรยาชื่อไม่ได้ปรากฏ ได้ความว่ามีแต่บุตรชายคนหนึ่งแต่ยังเล็ก อยู่มาเจ้าเมืองปัตตานีตายลง ภรรยาของพระยาปัตตานีก็ว่าการเป็นเจ้าเมืองแทน เวลานั้นบ้านเมืองหรือที่เรียกกันว่าเมืองปัตตานีนั้น ตั้งอยู่ในตำบลบ้านมะนาติดต่อกันกับบ้านโต๊ะโสมบ้านกะเสะฝ่ายตะวันออก แต่บ้านพระยาปัตตานีเดี๋ยวนี้ ห่างกันทางประมาณสี่สิบเส้นเศษ ริมทางที่จะไปเมืองยี่ริง ในระหว่างภรรยาเจ้าเมืองปัตตานีว่าการเป็นเจ้าเมืองอยู่นั้น สมมุติเรียกกันว่านางพระยาปัตตานี ศรีตวันกรมการพลเมืองในอาณาเขตเมืองปัตตานีก็อยู่ในบังคับบัญชานางพระยา ปัตตานี เรียบร้อยเหมือนอย่างพระยาปัตตานีสามีว่าการอยู่แต่ก่อน คราวที่สุลต่านเป็นเจ้าเมืองปัตตานีขึ้นนั้น ไม่ได้บอกว่าการที่ตำบลบ้านมะนาที่นางพระยาปัตตานีว่าการอยู่เดิมไม่ สุลต่านเลื่อนไปตั้งบ้านเรือนอยู่ในที่ตำบลบ้านยี่ริง ฝ่ายทิศตะวันออกแต่บ้านนางพระยาปัตตานี ระยะทางเดินเท้าตั้งแต่บ้านมะนาที่นางปัตตานีว่าการอยู่ไปถึงบ้านยี่ริงเจ็ด ชั่วโมงครึ่ง แลบ้านที่สุลต่านไปตั้งว่าการอยู่นั้นตรงกับท่าบ้านยี่ริงริมคลองเวลานั้น เปลี่ยนชื่อเปนระตุ พลเมืองเรียกกันว่าระตุปะก่าลัน แพลเปนภาษาสยามเรียกว่าระตุน่าท่า แลระตุปะก่าลันคนนี้คำเล่าๆกันว่าเป็นคนมีสติปัญญาแลอำนาจมากเมืองที่ใกล้เคียงก็คร่ำมกลัวอยู่

ขณะนั้น ในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก เมื่อจุลศักราช ๑๑๔๗ กรมพระราชวังบวรสถานมงคลเสด็จยกกองทัพออกไปปราบปรามศึกพม่าถึงหัวเมืองฝ่าย ตะวันตก ครั้นกองทัพออกไปถึงเมืองสงขลา มีข่าวเข้ามาว่าเมืองปัตตานีก่อนการกำเริบขึ้นมาก โปรตเกล้าฯจัดให้พระยากระลาโหม พระยาเสนาหาญธร(ทองอิน) พระยาพัทลุง(ทองขาว) หลวงสุวรรณคีรี(บุญฮ้อย) ผู้ว่าราชการเมืองสงขลา ปลัดจนะนะ(ขวัญชัย) เป็นทัพนายกองออกไปตีเมืองปัตตานี ได้สู้รบกันกับระตุปะก่า

เอกสารลับที่ตำบลบ้านยี่ริง ระตุปะก่าลันสู้รบหนักกองทัพมิได้ก็อพยพแตกหนีขึ้นไปทางเมืองรามันห์นั้นพระยาค่าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระลาโหมแม่ทัพเห็นว่าปลัดจะนะ(ขวัญชัย) เป็นผู้รู้จักทางก็แต่งกองรวมคนพัทลุงสงขลาให้ปลัดจะนะ(ขวัญชัย) เป็นหัวหน้าตีตามระตูปะกำลันไป ปลัดจะนะ(ขวัญชัย)ตามระตูปะกำลันไปที่ปลายน้ำเมืองรามันห์ริมแดนเมือง แปรระได้สู้รบกันในตำบลนั้น ระตูปะกำลันถูกกระสุนปืนตาย ในระหว่างนั้นกรมพระราชวังบวรสถานมงคลเสด็จยกทัพเรือไปตั้งอยู่ที่ปากอ่าว เมืองปัตตานี ครั้นพระยากระลาโหมกองทัพหน้าตีระตูปะกำลันแตก แลได้ตีระตูปะกำลันมาแล้ว พระยากระลาโหม พระยาเสนาหาญ (ทองอิน) พระยาพัทลุง (ทองขาว) หลวงสุวรรณคีรี(บุ๋นฮ้อย) ผู้ว่าราชการเมืองสงขลา ปลัดจะนะ(ขวัญชัย) พร้อมกันลงไปเฝ้าในเรือพระที่นั่งนำเมืองปัตตานีทูลแจ้งราชการ รับสั่งให้นำปืนใหญ่สองกะบอกที่เก็บได้ลงมาเรือจะเอาเข้ามากรุงเทพฯ

ปลัดจะนะ(ขวัญชัย)ได้จัดแจงเรือบรรทุกปืนนำลงไปถวาย ปืนกะบอกที่หนึ่งชื่อนางปัตตานี นั้นออกไปถึงเรือหลวงก่อน ได้ยกปืนขึ้นบนเรือหลวงเสร็จแล้ว เรือที่บรรทุกปืนกะบอกที่สองซึ่งชื่อศรีนครีตกอยู่ข้างหลัง เกิดพายุเรือที่บรรทุกปืนกะบอกที่สองชื่อศรีนครีล่มลง ปืนก็จมน้ำสูญหายไปด้วย กรมพระราชวังบวรสถานมงคลโปรดเกล้าฯ ให้ปลัดจะนะ(ขวัญชัย) เป็นผู้ว่าราชการเมืองปัตตานี ยกคนไทยเลขส่วยดีบุกเมืองสงขลา เมืองพัทลุง เมืองจะนะ ซึ่งเป็นญาติพี่น้องหรือพรรคพวกปลัดจะนะ(ขวัญชัย) ให้อยู่เฝ้ารักษาราชการเมืองปัตตานีห้าร้อยครัวเศษ ครั้นทรงจัดการเมืองปัตตานีเสร็จแล้วเสด็จกลับกรุงเทพฯ หลวงสุวรรณคีรี(บุ๋นฮ้อย) ผู้ว่าราชการเมืองสงขลา ก็ตามเสด็จเข้ามากรุงเทพฯด้วย โปรดเกล้าฯให้หลวงสุวรรณคีรี(บุ๋นฮ้อย)เป็นพระยาสงขลา โปรดเกล้าฯพระราชทานตราตั้งให้พระยาสงขลา(บุ๋นฮ้อย) เสด็จออกไปพระราชทานให้ปลัดจะนะ(ขวัญชัย) เป็นพระยาปัตตานี แลโปรดเกล้าฯให้เมืองสงขลาเป็นเมืองตรีขึ้นกับกรุงเทพฯ โปรดเกล้าฯให้เมืองจะนะเมืองเทพาเมืองปัตตานีอยู่ในความกำกับดูแลของเมืองสงขลา ปลัดจะนะ(ขวัญชัย) ครั้นได้รับพระราชทานตราตั้งเป็นพระยาปัตตานีแล้ว ได้ตั้งบ้านเรือนว่าราชการอยู่ในตำบลบ้านมะนา ในปากอ่าวลำน้ำเมืองปัตตานี ฝ่ายทิศตะวันออก ในที่ตำบลนั้นสมัยนี้พลเมืองเมืองปัตตานีเรียกกันว่า อ่าวนาเกลือ ในระหว่างพระยาปัตตานี(ขวัญชัย)ว่าราชการเมืองปัตตานีอยู่นั้น บ้านเมืองก็เป็นการปรกติเรียบร้อย

ครั้นพระยาสงขลา(บุ๋นฮ้อย) ถึงแก่อนิจกรรมลง โปรดเกล้าฯตั้งให้หลวงนายฤทธิ(เถียนจ๋อง) หลานซึ่งรับราชการอยู่ในกรุงเทพฯเป็นพระยาสงขลา ในระหว่างพระยาสงขลา (เถียนจ๋อง) ว่าราชการเมืองสงขลาอยู่นั้น พระยาปัตตานี(ขวัญชัย) ถึงแก่กรรมลง โปรดเกล้าฯตั้งให้นายพ่าย น้องร่วมบิดามารดาแต่พระยาปัตตานี(ขวัญชัย) เป็นพระยาปัตตานี ตั้งให้นายยิ้มชัยบุตรพระยาปัตตานี(ขวัญชัย) เป็นหลวงสวัสดิภักดี ผู้ช่วยราชการเมืองปัตตานี ครั้นพระยาปัตตานี(พ่าย) ได้ว่าราชการเมืองปัตตานีขึ้น หาได้ว่าราชการอยู่ที่บ้านพระยาปัตตานี(ขวัญชัย)ไม่ เลื่อนไปตั้งว่าราชการอยู่ที่บ้านยามู ฝ่ายทิศตะวันออกแต่บ้านพระยาปัตตานี(ขวัญชัย) ห่างออกไปทางเดินเท้าประมาณสามชั่วโมงเศษ ในระหว่างพระยาปัตตานี(พ่าย) ไปว่าราชการอยู่ที่บ้านยามูนั้น พวกสาเหตหนึ่ง พวกรัตนางหนึ่ง เป็นคนชาติมลายูคบคิดกันเป็นโจรเข้าตีปล้นบ้านพระยาปัตตานี(พ่าย)บ้าง บ้านหลวงสวัสดิภักดี(ยิ้มชัย) ผู้ช่วยราชการบ้าง พระยาปัตตานี(พ่าย) หลวงสวัสดิภักดี(ยิ้มชัย) ได้สู้รบพวกสาเหต พวกรัตนาง

พวกสาเหตพวกรัตนางสู้พระยาปัตตานี(พ่าย) หลวงสวัสดิภักดี(ยิ้มชัย) มิได้แตกหนีขึ้นไปซ่อนอยู่ที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น มิอนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำบลบ้านกะลาจอ ที่เป็นหัวหน้าหรือตัวนายก็เข้าไปเมืองสงขลาถูกละโทษต่อพระยาสงขลา(เถียนจ๋อง) พระยาสงขลา(เถียนจ๋อง) ก็ยกโทษให้พวกสาเหตพวกรัตนาวงเปนภาคทัณฑ์ไว้ แลจัดแยกให้พวกสาเหตพวกรัตนาวงเปนกองส่งชั้นสงหวายขึ้นอยู่กับเมืองสงขลา คนประมาณสี่ร้อยครัวเศษ แลให้อยู่ที่ตำบลบ้านกะลาจอเปนแขวงหนึ่ง ตัวนายหรือหัวหน้านั้นตั้งให้เปนแม่กองคุมเลขในกองพวกนี้ ด้วยเห็นว่าถ้าจะบังคับให้พวกสาเหต พวกรัตนาวงไปอยู่ในบังคับพระยาปัตตานี(พ่าย) อีกกลัวจะไม่สิ้นความพยายบาท จะเกิดวิวาทรบกวนไม่รู้แล้ว จึงได้จัดพวกนี้ให้แยกขึ้นเสียบกับเมืองสงขลาของหนึ่ง พวกสาเหตพวกรัตนาวงซึ่งแยกเปนกองส่งหวายส่งชั้นขึ้นกับเมืองสงขลาแล้ว ก็เรียรายไปตั้งบ้านเรือนอยู่ในแขวงบ้านหนองจิกบ้างยิริงบ้าง เหตุด้วยในแขวงตำบลที่กะลาจอไม่มีที่จะทำนา หัวหน้าที่เป็นแม่กองคุมอยู่นั้น

ครั้นถึงกำหนดจะส่งหวายส่งชั้นกับเมืองสงขลาแล้วก็เที่ยวเรียกไปตามบาญชี เรียกชั้นเรียกหวายส่งกับเมืองสงขลาตลอดมาจนถึงทุกวันนี้ ในระหว่างพระยาปัตตานี(พ่าย) ว่าราชการเมืองอยู่ในอาณาเขตเมืองปัตตานีเกิดโจรผู้ร้ายเที่ยวตีปล้นบ้านเรือนชุกชุม พระยาปัตตานี(พ่าย) ปราบปรามไม่สงบลงได้ ก็บอกหนังสือแจ้งราชการเข้ามาเมืองสงขลา พระยาสงขลา(เถียนจ๋อง) ก็นำหนังสือบอกเข้ามากรุงเทพฯ ; เริงวุฒิ มิตรสุริยะ.ตำนานและพงศาวดาร ในประวัติศาสตร์แหลมทาง,พ.ศ. 2552.

2.1.1 วัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติ

ชาติในสมัยก่อน ปริมาณทรัพยากรธรรมชาติมีมากกว่าจำนวนประชากร การประกอบอาชีพจะอาศัยสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเพื่อการดำรงชีวิต เช่น การล่าสัตว์ เก็บกาของป่า และการจับปลา เป็นต้น ต่อมาเมื่อประชากรของโลกเพิ่มขึ้น การดำเนินชีวิตเริ่มปั่นป่วนด้วยความยากลำบาก เมื่ออาชีพใหม่ๆเกิดขึ้น เช่น การเพาะปลูกและการทำอุตสาหกรรมจึงทำให้พืชพันธุ์ธรรมชาติบางแห่งถูกทำลายลงอย่างสิ้นเชิง ทรัพยากรธรรมชาตินานาชนิดถูกนำมาป้อนเป็นวัตถุดิบในโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อผลิตสินค้า และเครื่องอำนวยความสะดวกให้แก่ประชากรที่เพิ่มมากขึ้น กล่าวคือ ในช่วงปี พ.ศ.2512 ประชากรของโลกเพิ่มสูงขึ้นมากกว่าในอดีต ถึง 26 เท่า แต่พอถึงปี พ.ศ. 2536 จำนวนประชากรเพิ่มขึ้นเป็น 40 เท่า (สถาบันประชากรศาสตร์,2537) และเมื่อจำนวนประชากรของโลกเพิ่มมากขึ้น อัตราการทำลายทรัพยากรธรรมชาติของโลกก็เพิ่มสูงขึ้นด้วยเช่นกัน

การเกษตรในประเทศไทยได้มีบันทึกเป็นหลักฐานไว้ในศิลาจารึกในสมัยสุโขทัย (เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 1800) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพ่อขุนรามคำแหง ทรงมีรัฐประศาสนนโยบายส่งเสริมการเกษตรหลายประการ ที่สำคัญคือ การให้ประชาชนมีอิสระในการประกอบอาชีพตามความถนัด และที่ดินที่มีการปลูกสร้างทำประโยชน์ก็จะตกเป็นกรรมสิทธิ์แก่ผู้ที่ปลูกสร้างและให้เป็นมรดกตกทอดไปถึงยังลูกหลานในสมัยนั้นมีความอุดมสมบูรณ์ มีน้ำสะอาดสำหรับบริโภคตลอดทั้งปี และเพียงพอสำหรับใช้ในการเกษตร

มีการสันนิษฐานว่าพ่อขุนรามคำแหงทรงจัดการชลประทานช่วยเหลือการเพาะปลูก เช่น การขุดเหมืองฝายฝางท่อไชน้ำจากลำธารบนภูเขา มาสู่ตัวเมืองสุโขทัย และทรงสนับสนุนให้มีการปลูกป่าทำสวนโดยทั่วไป เช่น ทรงปลูกป่าตาลขึ้น และใช้ป่าตาลนั้นเป็นสถานที่ให้พระสงฆ์แสดงธรรมใน

เอกสารฉบับนี้เป็นของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ การนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าผิดกฎหมาย

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วันธรรมสวนะ และเป็นທີ່เสด็จออกว่าราชการในวันปกติ อันเป็นพระบรมราโชบายที่จะอบรมพสกนิกร ให้มีนิสัยรักป่า รักสวน และรักการปลูกสร้างไปด้วยในตัว

2.1.2 เกษตรกรรมช่วงเปลี่ยนผ่าน

เกษตรกรรมสามารถขยายตัวได้ระหว่างคริสต์ทศวรรษ 1960 และ 1970 เมื่อสามารถเข้าถึงที่ดินใหม่และแรงงานว่างงาน ระหว่าง พ.ศ. 2505 ถึง 2526 ภาคการเกษตรโตขึ้นเฉลี่ย 4.1% ต่อปี และ พ.ศ. 2523 ภาคเกษตรมีถึง 70% ของประชากรทำงาน กระนั้น รัฐยังรับรู้ถึงพัฒนาการในภาคเกษตรว่าจำเป็นต่อการกลายเป็นอุตสาหกรรม (industrialization) และการส่งออกถูกเก็บภาษีเพื่อรักษาราคาภายในประเทศให้ต่ำและเพิ่มรายได้แก่ การลงทุนของรัฐในเศรษฐกิจภาคอื่น เมื่อมีการพัฒนาในภาคอื่น แรงงานจึงออกไปแสวงหางานในเศรษฐกิจภาคอื่น และการเกษตรถูกบีบให้ใช้คนน้อยลงและเป็นอุตสาหกรรมมากขึ้น โดยได้รับความสะดวกจากกฎหมายของรัฐซึ่งบังคับให้ธนาคารออกเครดิตราคาถูกให้ แก่ภาคเกษตร และได้รับเครดิตของตนผ่านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รัฐยังลงทุนในการศึกษา ชลประทานและถนนชนบทต่อไป ผลคือ การเกษตรเริ่มเติบโตที่ 2.2% ระหว่าง พ.ศ. 2526 และ 2550 แต่ยังเป็นว่าเกษตรกรรมปัจจุบันให้งานคนชนบทเพียงครึ่งหนึ่ง เพราะเกษตรกรกำลังใช้ประโยชน์จากการลงทุนเพื่อให้ความหลากหลาย

แม้เกษตรกรรมมีความสำคัญในทางการเงินสัมพัทธ์ถดถอยลงในแง่ของรายได้เทียบ กับการที่ประเทศไทยกลายเป็นอุตสาหกรรมและแปลงเป็นอเมริกัน (Americanization) นับจากคริสต์ทศวรรษ 1960 แต่เกษตรกรรมยังให้ประโยชน์ด้านการจ้างงานและการพึ่งพาตนเอง การสนับสนุนสังคมชนบท และการปกป้องวัฒนธรรม กำลังโลกาภิวัตน์ทาง เทคนิคและเศรษฐกิจบีบได้ดำเนินการเปลี่ยนเกษตรกรรมเป็นอุตสาหกรรมอาหารต่อไป และดังนั้น เกษตรกรผู้ถือครองรายย่อยจึงได้รับความเสี่ยง ธรรมชาติดั้งเดิมและคุณค่ามนุษย์ลดลงอย่างมากในทุกพื้นที่ยกเว้นพื้นที่ยาก จนธุรกิจเกษตร ทั้งที่รัฐและเอกชนเป็นเจ้าของ ขยายตัวนับจากคริสต์ทศวรรษ 1960 และเกษตรกรยังยืนถูกบางส่วนมองว่าเป็นมรดกสืบทอดจากอดีตจากเดิมที่สามารถทำให้ทันสมัยเป็นธุรกิจเกษตรได้ อย่างไรก็ดี ระบบการผลิตผสมผสานเข้มข้นเกษตรยังยืนยังให้ประสิทธิภาพ ซึ่งอาจไม่ใช่ทางการเงิน แต่รวมถึงประโยชน์ทางสังคมซึ่งปัจจุบันทำให้เกษตรกรรมถูกปฏิบัติเป็นทั้งภาค สังคมและเศรษฐกิจในการวางแผน ด้วยความตระหนักถึงคุณค่าทางสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมที่เพิ่มขึ้น "เกษตรกรอาชีพ" คิดเป็น 19.5% ของเกษตรกรทั้งหมดใน พ.ศ. 2547

ด้านที่เป็นเอกลักษณ์ของเกษตรกรรมไทยมีเทคโนโลยีชลประทานซึ่งมีมากกว่า สหัฐวรรษ นอกจากนี้ ยังมีโครงสร้างบริหารจัดการซึ่งกำเนิดจากการควบคุมน้ำเพื่อการเกษตร ประเทศไทยเป็นผู้นำระดับโลกในการผลิตและส่งออกโภคภัณฑ์การเกษตรหลายชนิด และภาคธุรกิจเกษตรของไทยมีหนึ่งในบริษัทข้ามชาติที่ใหญ่ที่สุดของโลกรวมอยู่ ด้วย ยังมีศักยภาพที่ผลิตภาพจะเพิ่มขึ้นอีกมากจากเทคโนโลยีที่มีอยู่ปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศไทยเป็นผู้นำโลกในการผลิตและส่งออกข้าว ยาง สับปะรดกระป๋อง และกุ้งกุลาดำ เป็นผู้นำภูมิภาคเอเชียในการส่งออกเนื้อไก่ และโคกภัณฑอื่นอีกหลายรายการ และเลี้ยงคนได้มากกว่าสี่เท่าของประชากรทั้งประเทศ ประเทศไทยยังแสวงหาการส่งออกปศุสัตว์เพิ่มขึ้นอีก; วรทัศน์ วัชรวิสี (2533) ประชาชาติอาเซียน/th.wikipedia.org.เกษตรกรรมในประเทศไทย

2.2 สาธารณูปโภคสาธารณูปการชุมชน

โครงสร้างพื้นฐานทางสาธารณูปโภคและสาธารณูปการออกเป็นข้อย่อย เป็น 4 ลักษณะดังนี้

1. แหล่งน้ำในเขตพื้นที่
2. ไฟฟ้าในเขตพื้นที่
3. โทรศัพท์และโทรคมนาคม ในเขตพื้นที่
4. ถนนในเขตพื้นที่และเส้นทางการค้า

ความหมายของ สาธารณูปโภค ซึ่งพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้ให้บทนิยามไว้ดังนี้ “น. การประกอบการเพื่อประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไป เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา.” ทั้งนี้เพราะคำว่า “สาธารณูปโภค” เกิดจากการนำคำว่า “สาธารณ” ซึ่งแปลว่า “ทั่วไป” หรือที่เรามาใช้ในภาษาไทยเป็นคำวิเศษณ์ หมายความว่า “เพื่อประชาชนทั่วไป” กับคำว่า “อุปโภค” ซึ่งหมายความว่า “เอามาใช้ให้เกิดประโยชน์” มาเข้าสนธิกันจึงได้หมายถึง “การประกอบการเพื่อประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไป” ไม่ใช่เพื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น การไฟฟ้า การประปา การโทรศัพท์ ฯลฯ ก็ถือว่าเป็น สาธารณูปโภคทั้งสิ้น ศ.จางนงค์ ทองประเสริฐภาษาไทยไขขาน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา. ๒๕๒๘. หน้า ๓๘๑-๓๘๓.

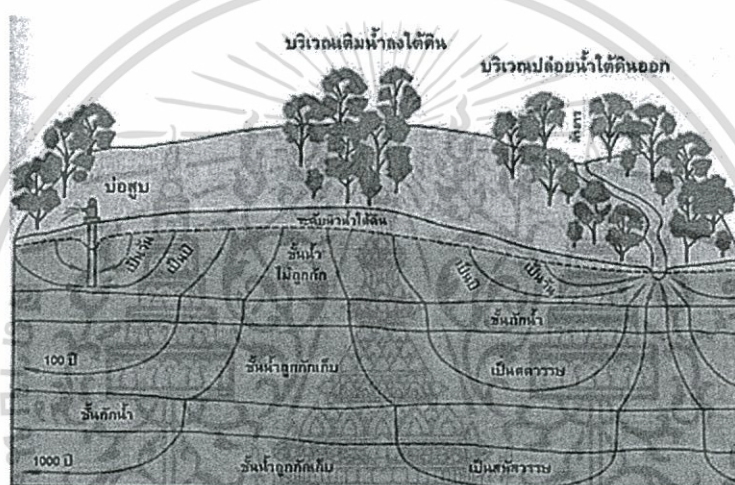
2.2.1 แหล่งน้ำในเขตพื้นที่

ทรัพยากรน้ำ หมายถึง แหล่งต้นตอของน้ำที่เป็นประโยชน์หรือมี ศักยภาพที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่มนุษย์ ทรัพยากรน้ำมีความสำคัญเนื่องจากน้ำเป็นสิ่งจำเป็นเนื่องจากแก่การดำรงชีวิต ของสิ่งมีชีวิตทุกชนิด ได้มีการนำน้ำมาใช้ในด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม บ้านเรือน นันทนาการและกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งด้านสิ่งแวดล้อม น้ำผิวดิน น้ำผิวดินได้แก่น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน และจะหายไปตามธรรมชาติด้วยการระเหย การไหลออกสู่ทะเลและการซึมลงไปได้ดิน น้ำใต้ผิวดิน น้ำใต้ผิวดินหรือน้ำใต้ดินหมายถึงน้ำจืดที่ขังอยู่ในช่องว่างของดินหรือหิน และยังหมายถึงน้ำที่ไหลอยู่ภายในชั้นหินอุ้มน้ำหรือชั้นน้ำ (Aquifer) ซึ่งอยู่ต่ำกว่าระดับน้ำใต้ดิน (water table) ในบางครั้งก็มีประโยชน์ที่จะแยกให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปเผยแพร่บนเว็บไซต์ใดๆ ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้

เห็นถึงความแตกต่างระหว่าง น้ำใต้ผิวดินที่อยู่ใกล้และสัมพันธ์กับน้ำผิวดิน กับ น้ำผิวดินที่สัมพันธ์กับ น้ำใต้ผิวดินที่อยู่ลึกมากในชั้นหินอุ้มน้ำ บางครั้งก็เรียกน้ำชนิดนี้ว่า "น้ำซากดึกดำบรรพ์" (Fossil water)

แม้ว่าการเติมน้ำจืดโดยธรรมชาติของระบบน้ำผิวดินจะได้จากการตกของฝน เฉพาะบน บริเวณลุ่มน้ำนั้นๆ ณ เวลาหนึ่งก็ตาม แต่ปริมาณรวมของน้ำยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นอีกหลายปัจจัย ปัจจัยเหล่านี้รวมถึงปริมาณความจุของทะเลสาบ พื้นที่ชุ่มน้ำและอ่างเก็บน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น อัตรา การซึมของดินในพื้นที่กักเก็บต่างๆ ดังกล่าว ลักษณะของการไหลตามผิวพื้นของลุ่มน้ำ ช่วงเวลาการ ตกของฝน และอัตราการระเหยของพื้นที่นั้นๆ ปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อสัดส่วนของน้ำที่ไหลออกสู่ทะเล ระเหยและซึมลงใต้ดิน

รูปที่ 2.1 แสดงอัตราการไหลของการไหลของน้ำใต้ดิน

ที่มา : www.wikipedia.org

การใช้น้ำ การใช้น้ำจืดสามารถแบ่งออกได้เป็นประเภทที่เรียกว่า "บริโภคแล้วหมดไป"

(consumptive) และ "บริโภคได้ต่อเนื่อง" (non-consumptive) ซึ่งบางครั้งเรียกว่า "ใช้ได้ต่อเนื่องได้ใหม่" การใช้น้ำที่นับเป็นประเภทบริโภคแล้วหมดไปได้แก่การใช้ที่เมื่อใช้แล้วไม่อาจนำ กลับมาใช้เป็นอย่างอื่น ได้อีกในทันที การสูญเสียจากการไหลซึมซับลงสู่ใต้ผิวดินและการระเหยก็นับเป็นประเภทบริโภค หมดไปเช่นกัน แม้ไม่ได้ถูกบริโภคโดยมนุษย์ รวมทั้งน้ำที่ติดรวมไปกับผลิตภัณฑ์เกษตรหรืออาหาร น้ำที่ สามารถนำมาบำบัดแล้วปล่อยลงสู่แหล่งน้ำผิวดินใหม่ได้อีก เช่น น้ำโสโครกที่บำบัดแล้ว จะนับเป็นน้ำ ประเภทใช้ต่อเนื่องได้ใหม่ ถ้าถูกนำไปใช้ต่อเนื่องในกิจกรรมการใช้น้ำอย่างใดอย่างหนึ่ง การใช้น้ำ เกษตรกรรม มีการประมาณกันว่า ปริมาณน้ำจืดร้อยละ 70 ของโลกถูกใช้ไปเพื่อการชลประทาน ใน บางส่วนของโลกอาจไม่จำเป็นต้องใช้ระบบชลประทานเลยก็ได้ แต่ในบางพื้นที่การชลประทานมี ความจำเป็นมากในการเพิ่มผลผลิตการปลูกพืชชนิด ที่จะได้ราคาดี วิธีการชลประทานแต่ละชนิดมี ข้อดีข้อเสียที่จะต้องแลกกันระหว่างผลผลิตที่ได้ กับปริมาณน้ำที่ใช้ รวมทั้งราคาค่าใช้จ่ายของอุปกรณ์ และโครงสร้าง วิธีการชลประทานแบบปกติบางแบบ เช่นแบบยกร่องและแบบหัวกระจายน้ำด้านบน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะถูกที่สุด แต่ก็มีประสิทธิภาพต่ำ เนื่องจากน้ำส่วนใหญ่จะไหลตามผิวและซึมลงไปดิน หรือระเหยเสียเปล่าไปมาก

วิธีการชลประทานที่มีประสิทธิภาพสูงกว่ารวมถึงการชลประทานแบบน้ำหยด แบบน้ำเอ่อ เป็นระลอก (surge irrigation) และแบบหัวกระจายบางประเภทที่ใช้หัวจ่ายใกล้ระดับดิน ระบบเหล่านี้แม้จะแพงแต่ก็สามารถลดการไหลทิ้งตามผิวและการระเหยลงได้มาก ระบบชลประทานใดๆ ก็ตาม หากไม่จัดการให้ถูกต้อง ความสูญเปล่าก็ยังมีมากอยู่ดี สิ่งแลกเปลี่ยนกับการใช้ระบบชลประทานที่ยังไม่ได้รับการพิจารณาอย่างเพียงพอ ได้แก่ การทำให้เกิดความเค็มของน้ำใต้ดิน การเพาะเลี้ยงในน้ำคือเกษตรกรรมขนาดเล็กที่กำลังเติบโตในแง่ของการใช้น้ำ การประมงน้ำจืดเชิงพาณิชย์นับเป็นการใช้น้ำทางเกษตรกรรมด้วยเช่นกัน แต่ยังคงเป็นการใช้น้ำที่มีลำดับความสำคัญที่ต่ำกว่าการชลประทาน

ในขณะที่ประชากรของโลกเพิ่มขึ้น ความต้องการอาหารเพิ่มขึ้น แต่แหล่งน้ำกลับมีคงที่ ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการคิดค้นวิธีเพิ่มผลผลิตอาหารโดยใช้น้ำน้อยลงซึ่ง ได้แก่: การปรับปรุงวิธีการและเทคโนโลยีด้านการชลประทาน การจัดการน้ำเพื่อการเกษตร การเลือกพันธุ์พืชและระบบการเฝ้าสังเกตและตรวจสอบการใช้น้ำ

น้ำเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ สัตว์ และพืชเป็นอย่างมาก เพราะถ้าสิ่งมีชีวิตขาดน้ำแล้วก็จะตายในเวลาไม่นานนัก นอกจากนี้ยังใช้น้ำในการผลิตกระแสไฟฟ้าอีกด้วย แหล่งที่มาของน้ำมาจากแหล่งสำคัญสามแหล่งคือ

1. น้ำฝน เนื่องจากประเทศไทยตั้งอยู่ในเขตอิทธิพลของลมมรสุมทำให้ฝนตกจากการนำมามาของลมมรสุมฝนจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับอิทธิพลของลมมรสุม ประชากรส่วนใหญ่ของไทยประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม โดยอาศัยแหล่งน้ำฝนเป็นสำคัญ ดังนั้นถ้าปีใดมีฝนน้อยเกินไปหรือมากเกินไปจะมีผลกระทบต่อเกษตรกรด้วย
2. น้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำตามแม่น้ำ ลำคลอง และหนองบึงทั่วไป ปริมาณน้ำในแหล่งน้ำเหล่านี้จะมีความสัมพันธ์กับปริมาณของน้ำฝนด้วย คือ ถ้าบริเวณใดอยู่ในเขตฝนตกชุก ระดับน้ำสะสมจะมีมากด้วย สำหรับแหล่งน้ำที่อยู่ตามผิวดินนี้เป็นแหล่งน้ำสำคัญเพราะจะต้องใช้น้ำจากแหล่งดังกล่าวตลอดปี
3. น้ำใต้ดิน ได้แก่ น้ำที่อยู่ภายใต้พื้นดินหรือเรียกว่า "น้ำบาดาล" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของน้ำฝนที่ซึมลงไปสะสมในชั้นดินหรือชั้นหินเบื้องล่าง ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะอยู่ในเขตมรสุมฝนตกชุกก็ตาม แต่ฝนไม่ได้ตกติดต่อกันทั้งปี และไม่ทั่วทุกภูมิภาค จึงทำให้บางภูมิภาคขาดแคลนน้ำและแห้งแล้ง ดังนั้น จึงจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องสร้างอ่างเก็บน้ำ เขื่อน หรือ เขื่อนฝาย เพื่อเก็บน้ำไว้ใช้ในยามหน้าแล้ง วิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำที่สำคัญมีดังนี้

- 1) การใช้น้ำให้เกิดประโยชน์มากที่สุด
- 2) ไม่ตัดไม้ทำลายป่า และไม่ทำไร่เลื่อนลอย เพราะป่าไม้จะช่วยรักษาความสมดุลตามธรรมชาติทำให้ฝนตกตามฤดูกาลและยังสามารถป้องกันน้ำท่วมด้วย

3) ไม่ทิ้งสิ่งปฏิกูลลงในแม่น้ำ ลำคลอง ซึ่งเป็นการรักษาแหล่งน้ำด้วย แหล่งน้ำในประเทศไทย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แหล่งน้ำสำคัญในภาคต่างๆของไทยมี

1. ภาคเหนือ เป็นแหล่งต้นกำเนิดแม่น้ำสายสำคัญ เช่น แม่น้ำปิง วัง ยม และน่าน ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำเจ้าพระยา และสาขา เช่น แม่น้ำสุพรรณบุรี แม่น้ำลพบุรี แม่น้ำน้อย และแม่น้ำอื่น ๆ เช่น แม่น้ำกก แม่น้ำอิง แม่น้ำเมย แม่น้ำปาย เป็นต้น

สำหรับแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ที่สุดของภาคเหนือ ได้แก่ กว๊านพะเยา ในจังหวัดพะเยา มีเนื้อที่ประมาณ 12,100 ไร่ และเขื่อนขนาดใหญ่ที่เป็นอ่างเก็บน้ำใช้เพื่อการชลประทานและผลิตกระแสไฟฟ้าในภาคเหนือ คือ เขื่อนสิริกิติ์ ในจังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นต้น

2. ภาคกลาง เป็นภาคที่มีน้ำอุดมสมบูรณ์มากกว่าภาคอื่น ๆ เพราะเป็นเขตที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำสายสำคัญหลายสายไหลผ่านภาคนี้ เช่น แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำแควน้อย และแม่น้ำแควใหญ่ เป็นต้น

ส่วนแหล่งน้ำจัดธรรมชาติขนาดใหญ่ ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณภาคกลางตอนบน คือ บึงบรเพ็ด ตั้งอยู่ในจังหวัดนครสวรรค์ มีพื้นที่ประมาณ 30,100 ไร่

สำหรับเขื่อนที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่สำคัญ เช่น เขื่อนเจ้าพระยา ที่จังหวัดชัยนาท เขื่อนกระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี เขื่อนพระรามหก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นต้น

3. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภูมิภาคที่ขาดแคลนน้ำมากที่สุด ทั้งที่ปริมาณน้ำฝนที่ตกมาแต่ละปีมีได้น้อยไปกว่าภาคอื่น ๆ เลย แต่ทั้งนี้เพราะดินเป็นดินปนทรายไม่อุ้มน้ำ ส่วนแม่น้ำในภาคนี้ส่วนมากจะมีน้ำน้อย โดยเฉพาะในฤดูแล้ง แม่น้ำที่สำคัญ เช่น แม่น้ำมูล แม่น้ำชี, แม่น้ำสงคราม, แม่น้ำเลย, แม่น้ำพอง, และแม่น้ำโขง เป็นต้น

ส่วนแหล่งน้ำจัดธรรมชาติที่สำคัญ คือ "หนองหาน" จังหวัดสกลนคร เป็นแหล่งน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในภาคนี้ คือมีเนื้อที่ประมาณ 50,000 ไร่ สำหรับเขื่อนที่สร้างขึ้นเพื่อเก็บน้ำในภาคนี้ได้แก่เขื่อนอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น เขื่อนจุฬาภรณ์ จังหวัดชัยภูมิ และเขื่อนสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

4. ภาคตะวันออก เป็นภูมิภาคที่มีน้ำอุดมสมบูรณ์ เพราะเป็นเขตที่มีฝนตกชุก แม่น้ำในภาคนี้เป็นแม่น้ำสายสั้น ๆ ที่สำคัญ เช่น แม่น้ำบางปะกง แม่น้ำระยอง แม่น้ำประแส แม่น้ำจันทบุรี และแม่น้ำตราด แต่ถึงอย่างไรก็ตาม เขตนี้ยังมีเขตที่ขาดแคลนน้ำ จึงต้องมีการสร้างอ่างเก็บน้ำเพื่อสนองความต้องการของประชาชน เช่น อ่างเก็บน้ำบางพระ อ่างเก็บน้ำมาบประชัน จังหวัดชลบุรี อ่างเก็บน้ำเขาระกำจังหวัดตราดและอ่างเก็บน้ำห้วยยางจังหวัดปราจีนบุรี เป็นต้น

5. ภาคตะวันตก เป็นภาคที่ค่อนข้างจะขาดแคลนน้ำ เพราะเป็นเขตที่มีฝนตกน้อย และตั้งอยู่ในเขตอับฝน แต่มีแม่น้ำสายสำคัญ ได้แก่ แม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำแควน้อย แม่น้ำแควใหญ่ แม่น้ำเพชรบุรีและแม่น้ำปรางบุรี

6. ภาคใต้ นับได้ว่าเป็นภูมิภาคที่ฝนตกชุกมากอีกภาคหนึ่ง เพราะอยู่ในเขตของอิทธิพลลมมรสุม สำหรับแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ คือ แม่น้ำ แม่เป็นแม่น้ำสายสั้นๆ ที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำตาปี แม่น้ำกระบุรี แม่น้ำตรัง แม่น้ำปัตตานี เป็นต้น

แหล่งน้ำในเขตพื้นที่จังหวัดปัตตานี

จังหวัดปัตตานีมีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์ซึ่งมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและการดำรงชีพของประชากรแหล่งน้ำที่สำคัญได้แก่

1. แม่น้ำปัตตานี มีต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาสันกาลาศีรีบริเวณรอยต่อเขตแดนประเทศไทย - มาเลเซีย ในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ไหลจากทางทิศใต้ไปทางทิศเหนือ ผ่านอำเภอเบตง อำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา กิ่งอำเภอกรงปินัง อำเภอเมืองยะลา ผ่านอำเภอยะรัง อำเภอหนองจิก และอำเภอเมืองปัตตานี มีความยาวประมาณ 210 กิโลเมตร พื้นที่ลุ่มน้ำ 4,979 ตารางกิโลเมตร มีน้ำไหลตลอดปี เป็นแม่น้ำสายสำคัญใช้ประโยชน์ในการอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรม เกษตรกรรม ผลิตกระแสไฟฟ้า และใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ตอนบนของแม่น้ำได้มีการสร้างเขื่อนบางลางที่อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา ความจุน้ำ 1,400 ล้านลูกบาศก์เมตร ผลิตกระแสไฟฟ้าได้ 200 ล้านกิโลวัตต์ต่อชั่วโมง

2. แม่น้ำสายบุรี ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาสันกาลาศีรี ในเขตอำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส มีความยาวประมาณ 186 กิโลเมตร ไหลผ่านอำเภอจะแนะ ศรีสาคร รือเสาะ จังหวัดนราธิวาส และ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา ไหลลงสู่ทะเลที่อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี มีพื้นที่ลุ่มน้ำ 4,600 ตารางกิโลเมตร มีน้ำไหลตลอดปี ใช้ประโยชน์ในการอุปโภค บริโภค เกษตรกรรม และ อุตสาหกรรม

3. คลองท่าเรือ เดิมมีต้นน้ำอยู่ที่บ้านห้วยน้ำเย็นบริเวณเขาลาแม่ในตำบลบุละบูโย อำเภอหนองจิก ต่อมากรมชลประทานได้พัฒนาขุดลอกเป็นคลองระบายน้ำสายใหญ่ ชื่อคลองดีหนึ่ง(D 1) และได้เพิ่ม ความยาวของคลองไปยังต้นน้ำ จนถึงบ้านควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ เพื่อให้รับน้ำจากบริเวณต้นน้ำได้มากขึ้น ปัจจุบันคลองท่าเรือมีความยาว 42 กิโลเมตร ไหลจากทิศใต้ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือผ่านอำเภอโคกโพธิ์ ลงสู่ทะเลที่บ้านท่ายามู อำเภอหนองจิก สภาพลำน้ำมีคลองสาขาย่อยหลายสาขาทำให้มีน้ำตลอดปี

4. คลองสุโหงบารู (คลองใหม่) อยู่ในเขตอำเภอยะรัง เป็นการขุดเชื่อมแม่น้ำปัตตานี ในสมัยการปกครอง 7 หัวเมือง เนื่องจากลำน้ำปัตตานีเดิม เมื่อไหลผ่านถึงบ้านปริกก็จะไหลวกไปตำบลคอลลตันหยง ตำบลยาบี ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอหนองจิก แล้วจึงแยกมาออกที่บ้านอาเนาะบุโละ ตำบลยะรัง, สูดปากน้ำ เมืองปัตตานีที่ตำบลสะบารัง ดังนั้นเรือแพที่มาจากชายกับเมืองยะลาต้องผ่านด่านภาษีของหนองจิก เรือแพเหล่านี้จำเป็นต้องเสียภาษีให้แก่เมืองหนองจิกก่อนที่จะถึงด่านภาษีของเมืองปัตตานี ทำให้เมืองปัตตานีขาดผลประโยชน์ในการเก็บภาษี เจ้าเมืองปัตตานีสมัยนั้น คือ สุลต่านสุไลมาน ชารีฟุดิน ซาห์ จึงสั่งให้ขุดคลองลัดขึ้นตรงบ้านคลองใหม่สู่ตำบลยะรัง เขตพื้นที่ของเมืองปัตตานี ความยาวประมาณ 7 กิโลเมตร

2.2.2 ไฟฟ้าในเขตพื้นที่

ไฟฟ้า (กรีก อังกฤษ: electricity) เป็นแขนงหนึ่งของวิชาฟิสิกส์ มีที่มาจากภาษากรีกซึ่งในสมัยนั้นหมายถึงผลจากสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและการไหลของประจุไฟฟ้า เช่นเดียวกันกับอำนาจดึงดูดของแม่เหล็ก ซึ่งมีปฏิริยากระทำต่อกันและกัน สิ่งนี้รู้จักกันในนามวิชาว่าด้วยแม่เหล็กไฟฟ้า กว่าร้อยละ 50 ของพลังงานไฟฟ้าในประเทศไทย ไทยไม่ได้ผลิตขึ้นเอง แต่เป็นการซื้อจากประเทศเพื่อนบ้าน การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ในปัจจุบันไทยมีการผลิตไฟฟ้าจากพลังงาน 5 แนวทาง จากทั้งหมด 7 แนวทาง ไฟฟ้า ที่เข้าสู่ระบบการผลิตมากที่สุด คือการซื้อพลังงานจากประเทศเพื่อนบ้าน ครองสัดส่วนมากถึงร้อยละ 52.28 หรือ 6,798.99 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง อันดับที่สองรองลงมาคือ การใช้พลังความร้อนร่วม ร้อยละ 23.59 หรือผลิตได้ 3,068.87 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง ซึ่งแนวทางนี้ เป็นการนำเอาเทคโนโลยีของโรงไฟฟ้ากังหันก๊าซ และพลังไอน้ำมาใช้งานร่วมกัน โดยนำเอาไอเสียจากโรงไฟฟ้ากังหันก๊าซ ซึ่งมีความร้อนสูง ประมาณ 500 องศาเซลเซียส ไปผ่านหม้อน้ำและทำให้น้ำเดือดกลายเป็นไอ เพื่อขับกังหันไอน้ำสำหรับผลิตพลังงานไฟฟ้า อันดับ ที่ 3 คือพลังความร้อน ที่ได้จากเชื้อเพลิงชนิดต่าง ๆ เช่น ถ่านหิน น้ำมันเตา ก๊าซธรรมชาติ แนวทางนี้ผลิตไฟฟ้าได้ร้อยละ 15.18 หรือ 1,974.34 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง อันดับที่ 4 คือพลังน้ำ ทั้งจากลำน้ำธรรมชาติและน้ำจากอ่างเก็บน้ำต่าง ๆ แนวทางนี้ สามารถผลิตไฟฟ้าได้ร้อยละ 8.74 หรือ 1,136.34 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง ส่วนอันดับสุดท้ายคือ กังหันแก๊ส ร้อยละ 0.21 หรือ 22.47 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง ซึ่งวิธีการทำงานคือ การเผาไหม้ของส่วนผสม ระหว่างก๊าซธรรมชาติหรือน้ำมันดีเซลกับอากาศ ที่ไปขับเคลื่อนใบกังหัน ให้ไปขับเคลื่อนกำเนิดไฟฟ้า

กรอบนโยบายและทิศทางของ การไฟฟ้าในประเทศไทย

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค มีภารกิจ (Mission) จัดหาและให้บริการพลังงานไฟฟ้าและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและประเทศข้างเคียงได้ตามมาตรฐานสากล เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้เกิดความพึงพอใจ ทั้งด้านคุณภาพและบริการโดยการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง มีการบริหารจัดการเชิงธุรกิจที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับสภาพตลาด รวมทั้งพร้อมสำหรับการแข่งขันทางธุรกิจ มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ความต้องการไฟฟ้าในช่วงที่ผ่านมาในช่วงที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี 2540-2544) ภาวะเศรษฐกิจไทยตกต่ำอย่างมาก โดยเฉพาะในปี 2540 และ 2541 ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) ของไทยลดลงร้อยละ 1.5 และ 10.8 ตามลำดับ แต่การใช้ไฟฟ้าในช่วงดังกล่าวได้รับผลกระทบไม่มากเมื่อเปรียบเทียบกับผล กระทบทางเศรษฐกิจสาเหตุสำคัญที่ทำให้การใช้ไฟฟ้าได้รับผลกระทบไม่มากเนื่องจากผู้ใช้ไฟฟ้าในภาคธุรกิจ และอุตสาหกรรมในเขตภูมิภาค ได้รับผลกระทบไม่รุนแรง เหมือนเช่นผู้ใช้ไฟฟ้า ในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมในเขตนครหลวงปัจจุบันสัดส่วนการใช้ไฟฟ้าในเขตการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคต่อการไฟฟ้านครหลวงเป็น 62:38 และแนวโน้มสัดส่วนการใช้ไฟฟ้าในเขตภูมิภาคจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากนโยบายการกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ชนบท ประกอบกับการใช้ไฟฟ้า

ต่อผู้ใช้ไฟฟ้าในเขตภูมิภาคยังอยู่ในระดับต่ำเมื่อ เปรียบเทียบกับการใช้ไฟฟ้าในเขตนครหลวง จึงทำให้ออกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้ไฟฟ้าในภาพรวมขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้เศรษฐกิจในปี 2544 จะขยายตัวในระดับร้อยละ 1.8 แต่การใช้พลังงานไฟฟ้าก็ยังขยายตัวในอัตราที่สูงถึงร้อยละ ศักยภาพการใช้ไฟฟ้าของประเทศไทยแนวโน้มการใช้ไฟฟ้าของประเทศไทยยังสามารถขยายตัวได้อีกมาก

เนื่องจากการใช้ไฟฟ้าต่อหัวประชากรของประเทศไทยยังอยู่ในระดับที่ต่ำมากเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้ว กล่าวคือ ในปี 2542 ไทยมีการใช้ไฟฟ้าต่อหัวประชากรเท่ากับ 1,511 หน่วยต่อคนต่อปี (วัดจากการผลิตไฟฟ้าต่อคนต่อปี) ต่ำกว่าประเทศเกาหลีใต้ 3 เท่า ต่ำกว่าประเทศสิงคโปร์ 5 เท่า ต่ำกว่าประเทศญี่ปุ่น 6 เท่า และต่ำกว่าประเทศสหรัฐอเมริกาเกือบ 10 เท่า

จึงสรุปได้ว่า ไม่ว่าจะพิจารณาด้วยวิธีการใดหรือในแง่มุมใด หากเศรษฐกิจไทยยังคงเติบโตต่อไปตามเป้าหมายของรัฐบาล การใช้ไฟฟ้าจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหมายความว่าในระยะปานกลางและระยะยาว ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการขยายกำลังการผลิตไฟฟ้าเพิ่มขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก เพราะการใช้ไฟฟ้าในปัจจุบันยังห่างไกลจากจุดอิ่มตัว (Electricity Generating Authority of Thailand: 2555 :www.egat.co.th/index.php)

ไฟฟ้าในเขตพื้นที่จังหวัดปัตตานี

จังหวัดปัตตานี มีที่ทำการไฟฟ้าทั้งหมด 12 แห่ง ปี 2550 ใช้กระแสไฟฟ้าทั้งสิ้น 404,779,436.62 หน่วย และมีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งสิ้น 133,044 ราย มีการใช้กระแสไฟฟ้าในพื้นที่ควบคุม กฟจ. ปัตตานี จำนวน 334,705,812.81 หน่วย จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า 85,548 ราย และการใช้กระแสไฟฟ้าในพื้นที่ควบคุม กฟอ. สายบุรี จำนวน 70,073,623.81 หน่วย จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า 47,496 ราย (Pattani.webptn/index.phpoption.2555,www.pattani.go.th)

2.2.3 โทรศัพทและโทรคมนาคม ในเขตพื้นที่

ความหมายของโทรคมนาคม โทรคมนาคม (Telecommunications) เป็นการส่งสารสนเทศในรูปแบบของตัวอักษร ภาพและเสียงโดยใช้คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าหรือการติดต่อสารจากที่หนึ่งไปยังอีก ที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งโดยใช้พลังงานไฟฟ้าให้ไหลไปตามสายเคเบิลทองแดง เคเบิลเส้นใยแสง หรือโดยอาศัยคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าในการส่งสัญญาณไปในบรรยากาศ เช่นการส่งวิทยุ โทรทัศน์ การส่งคลื่นไมโครเวฟ และการส่งสัญญาณผ่านดาวเทียม โดยจุดที่ส่งข่าวสารกับจุดรับจะอยู่ห่างไกลกันและข่าวสารที่ส่งจะเฉพาะเจาะจงผู้รับคนใดคนหนึ่งหรือส่งให้ผู้รับทั่วไปก็ได้โทรคมนาคมเป็นการใช้สื่ออุปกรณ์รับไฟฟ้าต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ โทรศัพท์ โทรสาร และโทรพิมพ์ เพื่อการสื่อสารในระยะไกล โดยอุปกรณ์เหล่านี้จะแปลงข้อมูลรูปแบบต่าง ๆ เช่น เสียงและภาพไปเป็นสัญญาณไฟฟ้า สัญญาณเหล่านี้จะถูกส่งไปโดยสื่อ เช่น สายโทรศัพท์ หรือคลื่นวิทยุเมื่อสัญญาณไปถึงจุดปลายทาง อุปกรณ์ด้านผู้รับจะรับและแปลงกลับสัญญาณไฟฟ้าเหล่านี้ให้เป็นข้อมูลที่ สามารถเข้าใจได้ เช่นเป็นเสียงทางโทรศัพท์ หรือภาพบนจอโทรทัศน์ หรือข้อความและภาพบนจอคอมพิวเตอร์ โทรคมนาคมจะช่วยให้บุคคลสามารถติดต่อสารกันได้ไม่ว่าจะอยู่ที่ใด ๆ ในโลกในรูปแบบของข่าวสาร ความรู้และความบันเทิง ประเภทของข้อมูลข้อมูลในการสื่อสารโทรคมนาคมสามารถแยกได้เป็น 4 ประเภท คือ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ประเภทเสียงเช่นเสียงพูดเสียงดนตรี 2. ประเภทตัวอักษรเช่นอักษรตัวเลขสัญลักษณ์ 3. ประเภทภาพทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว 4. ประเภทรวมเป็นการสื่อสารทั้งตัวอักษรภาพและเสียงการสื่อสารและโทรคมนาคม

การสื่อสาร (Communication) หมายถึงการติดต่อระหว่างมนุษย์โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอหรือแลกเปลี่ยน ข่าวสาร ข้อมูล ความต้องการ ความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนความคิดเห็นให้รับรู้เรื่องราวร่วมกันและเกิดการตอบสนองระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารโดยอาศัยสื่อกลางในการติดต่อสื่อสาร

สื่อสารข้อมูล (Data Communication) หมายถึง การส่งหรือแลกเปลี่ยนข้อมูล และสารสนเทศ จากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง โดยผ่านช่องทางการสื่อสาร (Communication Channel) แต่ข้อมูลที่ส่งถึงกันนั้นจะเป็นเพียงข้อมูล(Data)เท่านั้นไม่รวมเสียงพูด(Voice)

โทรคมนาคม (Telecommunication) หมายถึง การติดต่อสื่อสารระหว่างกันในระยะทางไกล ๆ โดยอาศัยช่องทางการสื่อสารเหมือนกับการสื่อสารข้อมูลแต่สามารถส่งได้ทั้งข้อมูล(Data)และเสียงพูด(Voice)

แนวโน้มของการสื่อสารโทรคมนาคม (Telecommunication Trends) เนื่องจาก ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสาร ทำให้มนุษย์ในปัจจุบันสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้แม้ว่าจะอยู่ห่างไกลกัน แค่ไหนก็ตาม จึงก่อให้เกิดการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีนี้กับธุรกิจ เพื่อสร้างทางเลือกการตัดสินใจและอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจมากยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้อ่านจึงควรทราบแนวโน้มที่เกิดขึ้นกับการสื่อสารโทรคมนาคม โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ แนวโน้มด้านอุตสาหกรรมการสื่อสาร แนวโน้มด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและแนวโน้มด้านแอปพลิเคชันธุรกิจ

โทรคมนาคม และโทรศัพทในเขตพื้นที่ (Telecommunications)จังหวัดปัตตานีมีจำนวนเลขหมายโทรศัพท์ในปี 2550 ทั้งสิ้น 25,768 เลขหมาย เป็นเลขหมายที่มีผู้เช่า 18,576 เลขหมาย ในจำนวนนี้การใช้โทรศัพท์ บ้านมีการเช่าเลขหมายมากที่สุด 13,744 เลขหมาย คิดเป็นร้อยละ 73.99 ของจำนวนเลขหมายทั้งหมด รองลงมา คือ ราชการ ธุรกิจ และสาธารณะ ตามลำดับ

2.2.4 ถนนในเขตพื้นที่และเส้นทางการค้า

ถนน หมายถึง ทางที่สามารถไปและกลับได้ หรือ ทางเดินรถ ทางเท้าและทางจักรยาน ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก ตรอก ซอย สะพาน หรือถนนส่วนบุคคล ซึ่งเจ้าของยินยอมให้ประชาชนใช้เป็นทางสัญจรได้

สภาพทางภูมิศาสตร์ เมืองปัตตานี ตั้งอยู่ที่เส้น ละติจูด ๐๖-๕๑'-๓๐" และ เส้นลองติจูด ๑๐๑-๑๕'-๔๐" ทางทิศใต้ของเมืองพื้นแผ่นดินสูง

ประกอบด้วย เทือกเขาสันกาลาศรี อันเป็นที่เกิดของแหล่งน้ำ แล้วลาดต่ำลงมาจนเกิดเป็นที่ราบลุ่มตามชายฝั่งทะเล ขึ้นทางทิศเหนือมีแม่น้ำสำคัญอยู่๒สาย

รูปที่ 2.2 แสดงที่ตั้งและภูมิศาสตร์ เมืองปัตตานี
ที่มา : www.googlemap.com.

เส้นทางการค้าขายในอดีต

เส้นทางบก ติดต่อกับเมืองไทรบุรี(ประเทศ มาเลเซีย) เป็นจุดกระจายสินค้า ในปลายรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เกิดเส้นทางใหม่ ที่สะดวกรวดเร็ว และปลอดภัยกว่า คือ ทางรถไฟ ซึ่งจุดรวมสินค้าอยู่ใน อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัด ปัตตานี เส้นทางบกที่ใช้กันในอดีต มีอยู่ ๒ เส้นทาง ซึ่งยังคงร่องรอย ซากปรักหักพัง ของโบราณสถานและหมู่บ้านเก่าๆเป็นหลักฐานแสดงที่ตั้งชุมชนครั้งโบราณปรากฏอยู่

เส้นทางที่ ๑ จากอำเภอเมืองปัตตานี - สู่อำเภอยะรัง - บ้านยาปี โคกหมัก ปรักปรีอ อำเภอหนองจิกสู่บ้านแม่กั้ง บ้านยางแดง อำเภอโคกโพธิ์ (เดิมเรียกอำเภอเมืองเก่า) ผ่านช่องเขา บ้านนาค้อ เข้าบ้านป่าลาม ป่าบอน ที่บริเวณหมู่บ้านนี้ พบขวานหิน ๑๐ เล่ม เบ้าดิน สำหรับหล่อทองคำ และพระพุทธรูป พระโพธิสัตว์ อวโลกิเตศวร สำริด และ เศษถ้วยชาม เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังได้พบเหรียญทองแดง ขนาด ๔.๕ ซม. เป็นเหรียญของจีน สมัยพระเจ้าเงินเตอ ระหว่าง ปี พ.ศ.๒๐๔๙ อีกด้วย แสดงว่า เคยเป็นที่ตั้ง ชุมชนมาแต่โบราณ ซึ่งตรงกับตำนานเมืองไทรบุรี - ปัตตานีที่กล่าว ว่า ธิดา เจ้าเมืองไทรบุรี เสียขังชื่อ พรหมศักดิ์มาตั้งเมืองขึ้นชั่วคราว ที่บ้านข้างไห่ (ตก) จากนั้นก็ข้ามช่องเขา สันกาลาศรีเข้าสู่บ้านควนหินกองในเขตอำเภอยะรัง บ้านคูหา ถ้าหลุด และ สวนขามสู่เมืองไทรบุรี

เส้นทางที่ ๒ จากอำเภอเมืองปัตตานี - อำเภอยะรัง บ้านวังตระ อำเภอยะลา บ้านนาประดู่ อำเภอโคกโพธิ์สู่อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ผ่านช่องเขา คือบุ (ภูชี้ถ้ำ) ซึ่งเดิมเป็นที่ตั้ง ด่านภาษีของเมือง ยะลา จากนั้นก็เดินทางเข้าสู่เขตแดน เมืองไทรบุรี ส่วยเส้นทางน้ำทางฝั่งอ่าวไทย มีการติดต่อค้าขายกับเมืองท่าในบริเวณอ่าวไทย มีสงขลา นครศรีธรรมราช อยุธยา กลันตัน ตรังกานู ปาหัง

ยะโฮร์ และมะละกา ตลอดไปถึง เกาะสุมาตรา มีเมือง ปาไซ เมืองอัจแจ เมืองเซี่ยะ เมืองปาเล็มบัง เมืองมานังกาเบา

ในหนังสือ ‘อาณาจักรลังกาสุกะ ประวัติศาสตร์ยุคต้นของคนชายแดนใต้’ ศ.ดร.ครองชัย หัตถา อธิบายความว่า ลังกาสุกะตั้งอยู่ในตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสม สามารถเชื่อมต่อการเดินทางค้าขายทางเรือระหว่างมหาสมุทรอินเดียกับทะเลจีน ใต้ และมีเส้นทางบกข้ามคาบสมุทรจากเคดาห์ และเปรัก ทางฝั่งตะวันตกของคาบสมุทร มาয়ั้งฝั่งตะวันออก ผ่านทางช่องเขาซึ่งมีความสูงไม่มากนัก มีลำน้ำเชื่อมต่อฝั่งทั้งสองออกไปสู่ทะเลโดยสะดวก

พุทธศตวรรษที่ ๑๑ ลังกาสุกะ ได้ส่งทูตและผู้แทนการค้าไปติดต่อสัมพันธ์กับจีน ช่วงต่อจากนั้นมา ชื่อของลังกาสุกะ ซึ่งจีนเรียกว่า Lang-ya-hsiu ก็เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง พ่อค้าชาติต่างๆ นิยมแวะพักจอดเรือสินค้าและทำการค้าขายที่นี้กันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งบางช่วงเวลาของประวัติศาสตร์ เมื่ออำนาจของรัฐทางเหนือและใต้อ่อนแอลง รวมถึงมีความยุ่งยากจากปัญหาโจรสลัดหรือการแย่งชิงอำนาจเพื่อควบคุมการค้า ทำให้การเดินทางผ่านช่องแคบมะละกาเกิดปัญหาไปด้วย และส่งผลให้บทบาททางการค้าของลังกาสุกะโดดเด่นกว่าเมืองท่าอื่นๆ ในยุคสมัยเดียวกัน

ก่อนหน้านั้นประมาณ พ.ศ.๑๒๒๐ เชื่อกันว่าครั้งหนึ่ง อาณาจักรลังกาสุกะตกอยู่ภายใต้อำนาจของ ‘อาณาจักรศรีวิชัย’ อันเกรียงไกรด้วยอำนาจ โดยบันทึกของ อี้-ซิง (I-Ching) ในปี พ.ศ. ๑๒๑๔-๑๒๓๘ ให้ภาพหัวเวลานั้นว่า ลังกาสุกะเป็นเมืองท่าที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในสมัยนั้น และปี พ.ศ.๑๘๕๒ หวัง-ต้า-หยวน (Wang-Ta-Yuan) บรรยายสภาพเมืองลังกาสุกะว่า ตั้งอยู่ระหว่างเมืองกลันตัน (Chi-Lan-Tan) กับเมืองนครศรีธรรมราชในปัจจุบัน (Tan-Ma-Ling) โดยตัวเมืองตั้งอยู่ตามเชิงเขา “มองดูผู้คนเหมือนฝูงมด”

กล่าวได้ว่า นับพันปีแล้วที่การค้าระหว่างจีน อาหรับ อินเดีย กับเมืองต่างๆ แถบคาบสมุทรมลายูและหมู่เกาะต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยชาวจีนเดินทางเข้ามามากขึ้นในช่วงพุทธศตวรรษที่ ๑๗-๑๘ และในพุทธศตวรรษที่ ๒๑ การค้ากับอียิปต์ ซีเรีย อิตาลี และเมืองต่างๆ ในยุโรป มีมากขึ้น โดยเฉพาะสินค้าพื้นเมืองประเภทผลิตผลจากธรรมชาติ (Natural products) จนเกิดเส้นทางการค้ากับยุโรป (European trade route)

หนังสือ Siamese White ซึ่ง ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี พ.ศ.๒๔๗๙ กล่าวถึงการค้าบริเวณคาบสมุทรมลายูในสมัยโบราณว่า มี ๒ ประเภท คือ การค้าขายระหว่างชาวพื้นเมืองกับพ่อค้าต่างถิ่น และการค้าขายระหว่างชาวต่างถิ่นด้วยกันเอง ทั้งนี้คาบสมุทรมลายูอุดมสมบูรณ์ไปด้วยแร่ธาตุและของป่านานาชนิด จนมีชื่อเสียงไปถึงอินเดีย อาหรับ โรมัน และจีน โดยเฉพาะสินค้าประเภทเครื่องเทศ ไม่ว่าจะเป็นกระวาน พริกไทย กานพลู อบเชย ดีปลี การบูร จันทน์เทศ ชิง กระชาย ข่า ขมิ้น ฯลฯ รวมถึงไม้หอมสำคัญ เช่น กายาน กฤษณา จันทน์แดง ผ่าง แฝก นูล ฯลฯ หรือของป่า ได้แก่ เขาสัตว์ หนังสัตว์ งาช้าง ชีผึ้ง สมุนไพรชนิดต่างๆ หรือช้างป่า ซึ่งพบว่ามีการบรรทุกไปยังยุโรปและอินเดียเพื่อขายเป็นสินค้า และสินแร่ชนิดต่างๆ อาทิเช่น ดีบุก ทองคำ หินแก้ว และหินสีชนิดต่างๆ ที่ใช้ทำเครื่องประดับโดยเฉพาะ ‘ทองคำ’ ซึ่งพบตามร่องน้ำลำธารและภูเขาหลายแห่ง แหล่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใหญ่คือที่ 'ตะลัน' หรือ สายบุรี ปัตตานี และนราธิวาส ในแหล่งสำคัญคือบริเวณบ้านโต๊ะโมะ ตำบล ภูเขาทอง อำเภอสุคีริน ไกล่ชายแดนประเทศไทยกับมาเลเซีย ต่อเนื่องไปจนถึงบริเวณรัฐกลันตัน รัฐเปรัก และรัฐปะหัง ในประเทศมาเลเซีย ซึ่งในอดีตล้วนเคยอยู่ในการปกครองของ 'ปัตตานี' มาก่อน ทองคำจาก 'เหมืองโต๊ะโมะ' มีเปอร์เซ็นต์ทองอยู่ประมาณ ๙๓.๘ เปอร์เซ็นต์ ถือว่าสูงที่สุดสำหรับทองคำที่ผลิตได้ในประเทศไทย

ถนนในเขตพื้นที่จังหวัดปัตตานี มีระยะทางถนนที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงาน ทางหลวงชนบทจังหวัดปัตตานี และแขวงทางปัตตานี (พื้นที่บางส่วนของจังหวัดสงขลาและนราธิวาส) รวมทั้งสิ้น 762.113 กม. โดยเป็นถนนในความรับผิดชอบของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดปัตตานี 389.611 กม. เป็นถนนลาดยาง 388.979 กม. เป็นถนนลูกรัง 0.632 กม. และเป็นถนนในความรับผิดชอบของแขวงทางปัตตานี 372.502 กม. ซึ่งเป็นถนนลาดยาง ทั้งหมด

ตารางที่ 2.1 ตารางแสดงระยะทางถนนของจังหวัด ประจำปี 2550 จำแนกตามหน่วยงานที่รับผิดชอบและประเภทผิวจราจร

ความรับผิดชอบ	ระยะทาง (กม.)	ชนิดผิวทาง (กม.)	
		ลาดยาง	ลูกรัง
สนง.ทางหลวงชนบทจังหวัด	389.611	388.979	0.632
แขวงทางปัตตานี	372.502	372.502	-
รวม	762.113	761.481	0.632

ที่มา: สำนักงาน ทางหลวงชนบทจังหวัดปัตตานี
แขวงทางปัตตานี พ.ศ. 2550, www.dpt.go.th.

2.3 วัฒนธรรมชุมชนกับเกษตรกรรม

วัฒนธรรม สิ่งที่ทำความเจริญงอกงามให้แก่หมู่คณะ เช่น วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมในการแต่งกาย, วิถีชีวิตของหมู่คณะ เช่น วัฒนธรรมพื้นบ้าน วัฒนธรรมชาวเขา (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒) มนุษย์สร้างวัฒนธรรมขึ้นมาเพื่อประโยชน์แห่งการดำรงชีวิตและการสืบทอดเผ่า พันธุ์ ในเมื่อการดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นเรื่องที่กว้างใหญ่และมีแง่มุมต่างๆ ให้พิจารณาอย่างซับซ้อน เรื่องของวัฒนธรรมจึงสามารถมองได้หลายแง่มุมไปด้วย มีผู้ให้ความหมายคำว่า "วัฒนธรรม" ต่างๆ กัน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้นิยามความหมายของวัฒนธรรม ไว้ 4 นัย ดังนี้คือ

1. สิ่งที่ทำให้เจริญงอกงามแก่หมู่คณะ

2. วิถีชีวิตของหมู่คณะ

3. ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวก้าวหน้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของชาติและศีลธรรมอันดีของประชาชน

4. พฤติกรรมและสิ่งทีคนในหมู่ผลิตสร้างขึ้นด้วยการเรียนรู้จากกันและกัน และร่วมใช้อยู่ในหมู่พวกของตน

พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนคราธิพงศประพันธ์ ประทานคำอธิบายไว้ว่า วัฒนธรรมหมายถึง ความเจริญในทางวิชาความรู้ เช่น วิทยาศาสตร์ ศิลปวิทยา วรรณคดี ศาสนา ตลอดจนขนบธรรมเนียม ประเพณีและจรรยาบรรณวัฒนธรรมเป็นมรดกแห่งสังคม มีทั้งส่วนจับต้องได้และจับต้องไม่ได้ เช่น กวีนิพนธ์ ศิลปะ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการก่อร่างสร้างความปลอดภัยปฏิบัติของประชาชาติ พระยาอนุমানราชชน (๒๕๓๒: ๔๕ - ๔๘) ได้ให้บทนิยามคำ "วัฒนธรรม" ว่า คือ "สิ่งที่มนุษย์เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หรือผลิตสร้างขึ้น เพื่อความเจริญงอกงามในวิถีแห่งชีวิตของส่วนรวม ถ่ายทอดกันได้ เอาอย่างกันได้ คือผลิตผลของส่วนรวมที่มนุษย์ได้เรียนรู้มาจากคนแต่ก่อนสืบต่อเป็นประเพณีกันมา โดยมี ความรู้สึก ความคิดเห็น ความประพฤติ และกิริยาอาการ หรือการกระทำใดๆ ของมนุษย์ใน ส่วนรวมลงรูปเป็นพิมพ์เดียวกัน และสำแดงออกมาให้ปรากฏเป็นภาษา ศิลปะ ความเชื่อถือ ระเบียบประเพณี เป็นต้นและมรดกแห่งสังคม ซึ่งสังคมรับและรักษาไว้ให้เจริญงอกงาม เป็นผลิตผลของส่วนรวมที่มนุษย์ได้เรียนรู้มาจากคนแต่ก่อนสืบต่อเป็นประเพณี กันมา ในอีกความหมายหนึ่งของการถอดความจะกล่าวได้ว่า วัฒนธรรมถอดความมาจากรากศัพท์ "culture" ของภาษาอังกฤษ ซึ่งมี รากศัพท์มาจาก "cultura" ในภาษาละติน มีความหมายว่า การเพาะปลูกหรือการปลูกฝัง อธิบายได้ว่ามนุษย์เป็นผู้ปลูกฝังอบรมบ่มนิสัยให้เกิดความเจริญงอกงาม "วัฒนธรรม" เป็นคำสมาส คือการรวมคำสองคำเข้าไว้ด้วยกัน ได้แก่ "วัฒนธรรม" ซึ่งมีความหมายทั่วไปว่า เจริญงอกงาม รุ่งเรือง "ธรรม" ซึ่งในที่นี้หมายถึง กฎ ระเบียบหรือข้อปฏิบัติ เพราะฉะนั้นเมื่อพูดถึงคำว่า "วัฒนธรรม" ในความหมายทั่วไป หมายถึงความเป็นระเบียบ ความมีวินัย เช่นเมื่อพูดถึงบุคคลหนึ่งว่า "เป็นคนมีวัฒนธรรม" ก็มักหมายความว่า เป็นคนมีระเบียบวินัย เป็นต้น มีศัพท์ทางวิชาการ (Technical Vocabulary) ซึ่งในทรรศนะของสังคมวิทยา หมายถึง วิธีการดำเนินชีวิต กระสวนแห่งพฤติกรรม และบรรดาผลงานทั้งหมดที่มนุษย์ได้สร้างสรรค์ขึ้น ตลอดจนความคิด ความเชื่อ และความรู้

วัฒนธรรมภายในสังคม สังคมขนาดใหญ่มักมี วัฒนธรรมย่อย หรือกลุ่มของคนที่มีพฤติกรรมและความเชื่อที่แปลกไปจากสังคมใหญ่โดยรวมของตน วัฒนธรรมย่อยอาจเด่นจากอายุของสมาชิกกลุ่มหรือโดยเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ชั้นทางสังคมหรือเพศ คุณลักษณะที่เป็นตัวบ่งบอกลักษณะของกลุ่ม วัฒนธรรมย่อยอาจเป็น สุนทรียภาพ ศาสนา อาชีพ การเมือง เพศ หรือความสำคัญขององค์ประกอบเหล่านี้แนวทางที่ใช้ปฏิบัติกับกลุ่มต่างดาวและวัฒนธรรมของพวกเขามี 4 ทาง ได้แก่

1. เอกวัฒนธรรมนิยม (Monoculturalism) : ในประเทศยุโรปบางประเทศ วัฒนธรรมมีความผูกพันอย่างแนบแน่นกับลัทธิชาตินิยม ดังนั้นนโยบายของรัฐบาลจึงใช้วิธีคัดคนต่างดาว แต่การเพิ่มขึ้นของการย้ายถิ่นฐานในช่วงไม่นานมานี้ ทำให้หลายประเทศเริ่มหันไปใช้แนวทาง "อเนกวัฒนธรรมนิยม" บ้างแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. วัฒนธรรมแกนกลาง (Leitkultur หรือ core culture) : เป็นแบบจำลองที่พัฒนาขึ้นในประเทศเยอรมันเมื่อเร็ว ๆ นี้ โดย *บาสชาม ไทไบ* แนวคิดนี้ก็คือชนกลุ่มน้อยสามารถมีเอกลักษณ์ของตนเองได้ แต่อย่างน้อยต้องสนับสนุนแนวคิดที่เป็นแกนกลางของวัฒนธรรมที่กลุ่มตนร่วม เป็นส่วนอยู่

3. หม้อหลอมละลาย (Melting Pot) : ในสหรัฐฯ มุมมองที่ถือปฏิบัติกันได้แก่การเป็นหม้อหลอมละลาย เป็นที่ซึ่งวัฒนธรรมของต่างด้าวที่ย้ายถิ่นเข้ามาอยู่หลอมรวมและผสมผสานกัน โดยรัฐไม่ต้องเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับ

4. อเนกวัฒนธรรมนิยม (Multiculturalism) : ได้แก่นโยบายที่คนต่างด้าวที่ย้ายถิ่นเข้ามาใหม่ พึงสงวนรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมของตนไว้ร่วมกันวัฒนธรรมอื่นและมีปฏิสัมพันธ์ กันอย่างสันติ

วิธีการที่รัฐดำเนินการกับวัฒนธรรมของกลุ่มต่างด้าวผู้ย้ายถิ่นมักไม่ตลก อยู่ในแนวทางปฏิบัติอันใดอันหนึ่งดังกล่าวข้างต้น ระดับความแตกต่างของวัฒนธรรมย่อยกับวัฒนธรรมเจ้าถิ่น จำนวนผู้ย้ายถิ่นเข้า ทศนคติของประชากรที่มีอยู่เดิม ประเภทของนโยบายของรัฐที่ใช้และผลสัมฤทธิ์ของนโยบายเหล่านี้ ประกอบกันทำให้ยากที่จะได้ผลลัพธ์ที่เป็นแบบทั่วไปได้ เช่นเดียวกับกับวัฒนธรรมย่อยอื่น ๆ ภายในสังคม ทศนคติที่เป็นกระแสรวมของประชากรและการสื่อความระหว่างกลุ่มวัฒนธรรมต่าง ๆ ด้วยกันล้วนมีอิทธิพลมากในผลลัพธ์ที่ได้ออกมา การศึกษาวัฒนธรรมต่าง ๆ ในสังคมหนึ่งเป็นเรื่องซับซ้อนซึ่งการวิจัยที่ขึ้นอยู่กับตัวแปรที่มาก มายหลายหลาก

โดยสรุป วัฒนธรรม หมายถึง วิธีการดำเนินชีวิต (The way of life) ของคนในสังคม นับตั้งแต่วิถีกิน วิถีอยู่ วิถี แต่งกาย วิถีทำงาน วิถีพักผ่อน วิถีแสดงอารมณ์ วิถีสื่อความ วิถีจรรยาและขนส่ง วิถีอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ วิถี แสดงความสุขทางใจ และหลักเกณฑ์การดำเนินชีวิต โดยแนวทางการแสดงออกถึงวิถีชีวิตนั้นอาจเริ่มมาจาก เอกชนหรือคณะบุคคลทำเป็นตัวแบบ แล้วต่อมาคนส่วนใหญ่ก็ปฏิบัติสืบทอดกันมา วัฒนธรรมย่อมเปลี่ยนแปลง ไปตามเงื่อนไขและกาลเวลาเมื่อมีการประดิษฐ์หรือค้นพบสิ่งใหม่ วิถีใหม่ที่ใช้แก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของสังคมได้ดีกว่า ซึ่งอาจทำให้สมาชิกของสังคมเกิดความนิยม และในที่สุดอาจเลิกใช้วัฒนธรรมเดิม ดังนั้นการรักษาหรืออ้างไว้ซึ่งวัฒนธรรมเดิมจึงต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาวัฒนธรรมให้ เหมาะสมมีประสิทธิภาพตามยุคสมัย

วัฒนธรรมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) วัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นอาจจะมีความแตกต่างกัน หรือในบางท้องถิ่นอาจจะคล้ายคลึงกัน มีการผสมผสานกัน เพราะโดยธรรมชาติแล้วมนุษย์มีการติดต่อกับโลกภายนอก ต่างกลุ่ม ต่างชาติพันธุ์ ต่างศาสนา วัฒนธรรมย่อมมีการรับและการถ่ายทอดซึ่งกันและกัน จึงก่อให้เกิดความหลากหลายทางวัฒนธรรม ดังที่ ประทุม ชุ่มเพ็งพันธุ์ (2523 :4-9) ได้กล่าวถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมของดินแดนภาคใต้สรุปได้ว่า ดินแดนภาคใต้เดิมเป็นที่ตั้งของชนพื้นเมืองพวกนิกริโต เนื่องจากภาคใต้มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ ต่อมาจึงมีผู้อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ปะปนกับชน กลุ่มเดิมได้แก่ พวกมลายู เขมร มอญ ไทย และจีน เป็นต้น เมื่อมีการติดต่อกับโลกภายนอกมากขึ้นคนเชื้อสายอื่นๆ ก็เข้ามาตั้งถิ่นฐานมากขึ้นจน

กลายเป็นชุมชนใหญ่ จึงก่อให้เกิดการสังสมวัฒนธรรมต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ประมาณพุทธศตวรรษ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ 6-7 ชาวอินเดียได้เดินทางมาติดต่อค้าขายและได้นำเอาศาสนาพุทธและศาสนาพราหมณ์ ตลอดจน ศิลปวัฒนธรรมต่างๆ เข้ามาเผยแพร่ด้วย ดินแดนภาคใต้จึงได้รับเอาวัฒนธรรมตามแบบอย่างอินเดีย หลายอย่าง และในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน จีน อาหรับ ชาว ก็ได้เดินทางมาค้าขายกับดินแดนทางภาคใต้ จึงทำให้วัฒนธรรมของพวกอาหรับและจีนมีอิทธิพลต่อชนชาวภาคใต้ ดังนั้นวัฒนธรรมภาคใต้จึงมีทั้ง แบบดั้งเดิมของชาวพื้นเมือง คือการนับถือผีสงนางไม้ การนับถือผีบรรพบุรุษ และวัฒนธรรมใหม่ที่ รับเข้ามา คือการนับถือศาสนาพุทธ ศาสนาพราหมณ์ ตามแบบอย่างของอินเดีย และนับถือศาสนา อิสลามตามแบบอย่างชาวอาหรับ จึงกล่าวได้ว่าภาคใต้เป็นแหล่งที่มีรากเหง้าของวัฒนธรรมมาจาก อดีตอันยาวนาน .ประสิทธิ์ รัตน์มณี และคณะ (2550).วัฒนธรรมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลงานวิจัยสถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา,

ในความหมายของรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายของศาสนาในสามจังหวัด ได้ให้ความหมายไว้ว่า วัฒนธรรม มีความหมายครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่าง ที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ ในสังคมกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือสังคมใดสังคมหนึ่ง ซึ่งแสดงความเจริญก้าวหน้าของมนุษย์ หรือลักษณะ ประจำชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่อยู่ในสังคม ดังนั้นในโลกแห่งความเป็นจริงทั้งไทยและเทศหรือแม้กระทั่ง ผู้คนในประเทศ เดียวกันจึงมีความแตกต่างทางด้านทางวัฒนธรรม

จากความหมายดังกล่าวจึงทำให้วัฒนธรรมเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งในความเป็นสังคมใด สังคม หนึ่ง ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้และถ่ายทอดซึ่งกันและกันผ่านรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่น หนึ่ง ในขณะที่เดียวกันมันยังสามารถกำหนดปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินชีวิต ไม่ว่าจะเป็น เครื่องนุ่งห่ม อาหาร ที่อยู่อาศัย การ แสดงความรู้สึกทางอารมณ์ อีกทั้งยังเป็นตัวกำหนดการกระทำบางอย่าง ในชุมชนว่าเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งการกระทำบางอย่างในสังคมหนึ่งเป็นที่ยอมรับว่าเหมาะสมแต่ไม่เป็นที่ยอมรับในอีกสังคมหนึ่ง

ในสังคมมุสลิมจังหวัดชายแดนภาคใต้ก็เช่นกันหากมองในภาพรวมของประเทศไทยในเชิง พื้นที่ก็จะเป็นชนกลุ่มน้อยแต่หากมองเฉพาะจังหวัดชายแดนภาคใต้ก็จะพบว่าเขา จะเป็นชนกลุ่มใหญ่ ที่มีวิถีชีวิตซึ่งสะท้อนถึงวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าในสังคม ไทยและสามารถเชื่อมร้อยกับสังคมมลายู มุสลิมในภูมิภาคอาเซียนอีกกว่า สองร้อยล้านคน

ดังนั้นผู้เขียนขอกล่าวถึงวิถีวัฒนธรรมของผู้คนมุสลิมไทยเชื้อสายมลายูในจังหวัดชายแดน ภาคใต้ผ่านประเด็นต่างๆดังนี้ อุตสาหกรรมอับดุลชะกูร์ บิน ซาฟิอีย์ (อับดุลสุโก ดินอะ)

2.4 ข้อกำหนดการวางผังการเกษตรและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การออกแบบสิ่งแวดล้อมเป็นกระบวนการที่สอดแทรกตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม environmental เข้าไปในการวางผัง การจัดทำโปรแกรมการออกแบบ การวางแนวนโยบาย การก่อสร้าง หรือการผลิตสินค้า ตัวอย่างการออกแบบที่ชาญฉลาดมักจะคำนึงถึงองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมเสมอ

อย่างไรก็ตาม ความเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อม environmental movement ที่เริ่มขึ้นในช่วงปี ค.ศ. 1960 ได้ทำให้แนวคิดนี้ชัดเจนยิ่งขึ้น การออกแบบสิ่งแวดล้อมอาจจำกัดความได้ดังนี้ “เราอาศัยอยู่ในโลกของการออกแบบอยู่ตลอดเวลา การสรรค์สร้างสิ่งแวดล้อมประจำวันที่เราอาศัยอยู่นี้มักเกี่ยวข้องกับระบบ ที่สลับซับซ้อนของความหมายทางวัฒนธรรม การสื่อสารด้วยภาพ และการใช้เครื่องมือ เทคโนโลยี และวัสดุเสมอ การออกแบบสิ่งแวดล้อมถือเป็นศาสตร์หนึ่งที่รวมเอาสิ่งแวดล้อมที่ถูก สร้างขึ้น สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของมนุษย์เข้าไว้ด้วยกันและมุ่งเน้นในการบันทึลให้เกิดความ เกี่ยวพันทางกายภาพและสังคมที่ดึงมาจากพฤติกรรมมนุษย์และกระบวนการทาง ธรรมชาติ การออกแบบเป็นการค้นหาคำตอบขั้นมูลฐานของมนุษย์ที่ว่า เราควรจะอยู่บนโลกนี้ให้ ดีได้อย่างไรโดยใช้ “สหวิทยาการ” หากมองให้กว้างขึ้น การออกแบบสิ่งแวดล้อมหมายถึง การ ออกแบบอุตสาหกรรม industrial design ของผลิตภัณฑ์ นวัตกรรมยานยนต์ automobiles เครื่องกำเนิดไฟฟ้าพลังลม อุปกรณ์ไฟฟ้าพลังแสงอาทิตย์ และอุปกรณ์อื่นๆ เป็นต้น

ราวปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 โดยนักออกแบบ/นักเขียนชื่อ วิลเลียม มอร์ริส William Morris ผู้ปฏิเสธรการใช้วัสดุและกระบวนการผลิตจากอุตสาหกรรม เช่นวอลล์เปเปอร์ สิ่งทอ และหนังสือจากสตูดิโอของเขา เขาและคนอื่นๆ เช่น จอห์น รัสกิน John Ruskin มีความรู้สึกว่าการปฏิบัติ อุตสาหกรรมจะนำไปสู่หายนะต่อธรรมชาติและคนงาน จากกลางคริสต์ศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา นักคิด เช่น บัคมินสเตอร์ ฟูลเลอร์ Buckminster Fuller ได้เป็นผู้กระตุ้นให้เกิดนักออกแบบสิ่งแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องทั้งแนวกว้างและลึก จนกระทั่งปัจจุบัน ประสิทธิภาพพลังงานenergy efficiency เทคโนโลยีที่เหมาะสม appropriate technology พิษสวนอินทรีย์ organic horticulture หรือ เกษตรอินทรีย์ organic agriculture การฟื้นฟูผืนดิน land restoration การออกแบบชุมชน community design และระบบพลังงานและการบำบัดของเสียอย่างยั่งยืน sustainableตามระบบ นิเวศ กำลังเป็นที่ยอมรับในการพิจารณาหรือเป็นทางเลือกและนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์แห่งราชอาณาจักรไทย (อังกฤษ: Ministry of Agriculture and Cooperatives) เป็นหน่วยงานราชการไทยประเภทกระทรวงได้รับการสถาปนาเมื่อวันที่ 1 เมษายนพ.ศ. 2435 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง จากกระทรวงเกษตรพินิจการ มาเป็นกระทรวงเกษตรราธิการ กระทรวงเกษตรพาณิชย์การ กระทรวงเศรษฐการ กระทรวงเกษตรราธิการ กระทรวงเกษตรจนมาสู่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในปัจจุบันภารกิจและหน้าที่ของกระทรวงโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ผู้ใดเห็นเข้าไปใช้ประโยชน์จากการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกษตรกรรม การจัดหาแหล่งน้ำและพัฒนาระบบชลประทาน ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ส่งเสริม และพัฒนาระบบสหกรณ์ รวมตลอดทั้งกระบวนการผลิตและสินค้าเกษตรกรรม และราชการอื่นที่ กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือส่วนราชการที่สังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยจำแนกได้ดังนี้

หน่วยงานการเกษตรโดยสังกัด ส่วนราชการมีดังนี้ สำนักงานรัฐมนตรี, สำนักงาน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรมการข้าว, กรมชลประทาน, กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, กรมประมง, กรมปศุสัตว์, กรมพัฒนาที่ดิน, กรมวิชาการเกษตร, กรมส่งเสริมการเกษตร, กรมส่งเสริมสหกรณ์, กรม หม่อนไหม, กรมฝนหลวงและการบินเกษตร, สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม, สำนักงาน เศรษฐกิจการเกษตร, สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงาน รัฐวิสาหกิจซึ่งมีการจัดองค์การบริหารในรูปรัฐวิสาหกิจ คือสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวน ยาง(สทย.), องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย, องค์การสวนยาง องค์การสะพานปลา, องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร(อ.ต.ก.) และองค์การมหาชนได้แก่ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง(องค์การ มหาชน), สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน), สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระ เกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว(องค์การมหาชน); พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณพ.ศ.2555, <http://www.moac.go.th/main.php?filename=jirawan>, พระราชบัญญัติ ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๖:

ภาคเกษตรยังคงมีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ เพราะนอกจากจะ ก่อให้เกิดรายได้แล้ว คนส่วนใหญ่ของประเทศยังมีอาชีพทำการเกษตร และผลการพัฒนาการเกษตร ที่ผ่านมา พบว่ารายได้และความเป็นอยู่ของเกษตรกรโดยรวมดีขึ้น แม้แต่ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจที่ ผ่านมาภาคการเกษตรได้รับผลกระทบน้อยกว่าภาค อื่น ๆ ของประเทศ เป็นผลมาจากการดำเนิน นโยบายหลายด้าน รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรทำการเกษตรในแนวทฤษฎีใหม่ ซึ่ง เป็นแนวทางหนึ่งของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบ้างแล้ว อย่างไรก็ตาม ยังมีความแตกต่างของ รายได้จากคนในภาคการเกษตร และภาคผลิตอื่นมาก ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้ใน การผลิตสินค้าเกษตร ขณะเดียวกันการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ การรวมตัวทาง เศรษฐกิจระหว่างประเทศแบบทวิภาคีและพหุภาคี ได้ส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตรและ เกษตรกรของไทย ทำให้ประเทศไทยต้องมีการปรับตัวรับสถานการณ์โดยเฉพาะเกษตรกร

2.4.1 พื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้

ลักษณะพื้นฐานที่มีอยู่เดิมในชัยภูมิของภาคใต้ เขตภูเขาและที่ราบชายฝั่งคาบสมุทรมุท รภาคใต้ ภูมิประเทศเขตนี้อาศัยลักษณะเป็นคาบสมุทรแคบและยาว ถูกขนาบด้วยทะเลทั้งสองด้าน คือ อ่าว ไทยทาง ด้านตะวันออกและ ทะเลอันดามันทางด้านตะวันตก ประกอบด้วยทิวเขาที่เป็นแกนของ คาบสมุทรและที่ราบชายฝั่งทะเลที่ลาดลงสู่ทะเล ทั้งสองด้าน โดยที่ราบด้าน ชายฝั่งตะวันออก กว้างขวาง กว่าทางฝั่งตะวันตก ชายฝั่งด้านตะวันออกเป็นชายฝั่งที่ราบเรียบและยกตัวสูง มีหาดทราย

สวยงามหลายแห่ง ส่วนชายฝั่งทะเลด้าน ตะวันตกเป็นชายฝั่งทะเลงามตัว ทำให้ฝั่งทะเลดูสะอาด ๆ แหว่ง ๆ มีเกาะใหญ่น้อยเป็นจำนวนมาก สภาพทางกายภาพ จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือมีพื้นที่ ประมาณ 20,800 ตารางกิโลเมตร (13 ล้านไร่) หรือคิดเป็นร้อยละ 29.4 ของพื้นที่ภาคใต้ และร้อยละ 4.1 ของพื้นที่ประเทศ ประกอบด้วยพื้นที่เกษตร ประมาณ 6.9 ล้านไร่ หรือร้อยละ 52.9 ของพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนที่เหลือเป็นพื้นที่ชุมชน อุตสาหกรรม และพื้นที่อื่นๆ ร้อยละ 47.1 ที่ตั้ง ของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่ห่างไกลกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของประเทศ เฉลี่ยประมาณ 1,000 กม. ซึ่งไกลกว่าภาคอื่นๆ และมีผลกระทบต่อแรงกระตุ้นในการพัฒนาเศรษฐกิจ จากส่วนกลางจากสภาพทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ตั้งอยู่ไกลจากกรุงเทพมหานคร มาก และนับเป็นข้อจำกัดของการพัฒนาที่ผ่านมา แต่อย่างไรก็ดี พื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังมี โอกาสโดยมีที่ตั้งอยู่ติดกับมาเลเซีย ซึ่งเป็นประเทศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในขั้นดี ที่จะพัฒนาความ ร่วมมือและนำศักยภาพของมาเลเซียมากระตุ้นการพัฒนาในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้

โครงสร้างเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ โครงสร้างการผลิตในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดน ภาคใต้มีฐานแคบ พึ่งพาผลผลิตด้านการเกษตรไม่กี่ชนิด เช่น ยางพารา น้ำมันปาล์ม และประมง โดยมีผลิตภัณฑ์มวลรวม (GPP) ปี 2542 ประมาณ 158,900 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.4 ของประเทศ และมีสัดส่วนการผลิตในภาคเกษตรสูงถึงร้อยละ 41 ของ GPP สัดส่วนในภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 10 ส่วนที่เหลือร้อยละ 49 เป็นการผลิตในภาคบริการที่มีสัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวและการค้า บริการ

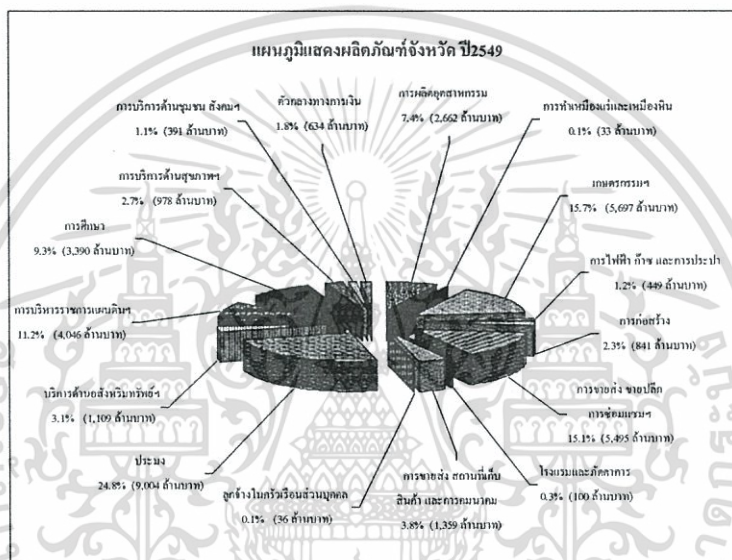
ความเหลื่อมล้ำของระดับการพัฒนาระหว่างจังหวัดสงขลา กับ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และความเหลื่อมล้ำของรายได้ระหว่างกลุ่มคนในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร โดยกลุ่มคนใน ภาคเกษตร มีรายได้เฉลี่ยประมาณ 37,000 บาท/คน/ปี ในขณะที่กลุ่มคนนอกภาคเกษตรมีรายได้เฉลี่ยปี ละ 62,000 บาท/คน/ปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดที่ยากจน ได้แก่ นราธิวาสและยะลา เกษตรกรมี รายได้เฉลี่ยเพียง 19,000 บาท/คน/ปี ระบบคมนาคมขนส่งสายหลักและสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่เขตเศรษฐกิจหลัก ค่อนข้างพร้อม โดยได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องภายใต้แผนแม่บท แต่อย่างไร ก็ตามยังคงมีความจำเป็นต้องพัฒนาระบบคมนาคมและสาธารณูปโภค สาธารณูปการสายรองเพิ่มเติม ให้กระจายสู่ฐานการผลิตและแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

ด้านการกระจายรายได้ ประชากรในพื้นที่ชายแดนภาคใต้มีรายได้เฉลี่ย 47,995 บาทต่อคน ต่อปี ต่ำกว่ารายได้ต่อหัวเฉลี่ยทั้งประเทศ (74,675 บาท/คน/ปี) และรายได้ต่อหัวเฉลี่ยของภาคใต้ (51,284บาท/คน/ปี) นอกจากนี้ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังมีปัญหาด้านการกระจายรายได้ โดย สงขลา ซึ่งเป็นจังหวัด มีประชากรมากที่สุดมีรายได้เฉลี่ยสูงสุด 59,000 บาทต่อคนต่อปี ในขณะที่ นราธิวาสมีรายได้เฉลี่ยต่ำสุดเพียง 29,000 บาท ต่อคนต่อปี ไกล่เคียงกับรายได้เฉลี่ยของมุกดาหารใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและเพชรบูรณ์ น่านและพะเยาในภาคเหนือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP = GROWTH PROVINCIAL PRODUCT) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดปัตตานี ปี

2549p1 มีมูลค่า 36,222 ล้านบาท รายได้เฉลี่ย (Per capita GPP) 64,182 บาท/หัว/ปี สูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นอันดับ 8 ของภาคและอันดับที่ 43 ของประเทศ รายได้เฉลี่ยต่อคนเพิ่มขึ้นจากปี 2548p โดยมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 3,583 บาท อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ในปี 2549p1 ได้เพิ่มขึ้นจากปี 2548p คิดเป็นร้อยละ 10.9 สำหรับสาขาการผลิตที่สำคัญของจังหวัด คือ สาขาประมง มีมูลค่า 9,004 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 24.8 รองลงมาเป็นสาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ มีมูลค่า 5,697 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 15.7 ส่วนสาขาที่มีมูลค่าน้อยที่สุด คือ การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน และลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล มีมูลค่า 33 และ 36 ล้านบาท ซึ่งมีสัดส่วนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 0.1 ตามลำดับ: กองบัญชีประชาชาติ สศช.;หมายเหตุ : 2548 p ตัวเลขประมาณการปี 2548 2549 p1 ตัวเลขประมาณการปี 2549

รูปที่ 2.3 แสดงแผนภูมิแสดงผลิตภัณฑ์ของจังหวัด ปี 2549

ที่มา องค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือ,แผนที่พัฒนาสามปี,(พ.ศ 2556-2558)
งานที่วิเคราะห์นโยบาย และแผน

2.4.2 การใช้และถือครองที่ดินในเขตพื้นที่ของจังหวัดปัตตานี

พื้นที่ออกเอกสารสิทธิทั้งหมด 749,096 ไร่ สิทธิ ในปี ๒๕๕๒ พื้นที่, โฉนดที่ดิน, 63% พื้นที่, น.ส. 3ก., 23%พื้นที่, น.ส.3, 10%พื้นที่, ใบจอง, 1%พื้นที่, นสล., 3%โฉนดที่ดิน น.ส. 3ก.น.ส.3 ใบจอง นสล. ที่มา : ข้อมูล ณ สิ้นปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๒ สำนักงานที่ดินจังหวัดปัตตานี

การออกเอกสารสิทธิ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ มีพื้นที่ออกเอกสารสิทธิแล้ว จำนวน ๔๘๐,๔๕๘แปลง เนื้อที่รวม ๗๖๔,๑๗๙ ไร่ เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ จำนวน ๑๕,๐๘๓ ไร่ สามารถจำแนกเอกสารสิทธิแต่ละประเภทต่อพื้นที่ที่ออกเอกสารสิทธิทั้งหมด ดังนี้ปีงบประมาณ ๒๕๕๒

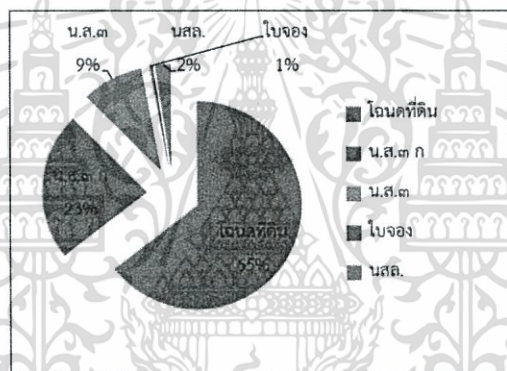
๑. เอกสารสิทธิประเภท โฉนดที่ดิน เนื้อที่ ๔๗๙,๙๕๐ ไร่ คิดเป็น ร้อยละ ๖๓

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ลงนามไว้แล้วกับกรมที่ดินเพื่อใช้ในการซื้อขาย โฉนดที่ดิน เมื่อผู้ซื้อได้เดินทางไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๒. เอกสารสิทธิ น.ส.๓ ก เนื้อที่ ๑๗๒,๕๖๐ ไร่ คิดเป็น ร้อยละ ๒๓
 ๓. เอกสารสิทธิ น.ส.๓ เนื้อที่ ๗๓,๙๕๓ ไร่ คิดเป็น ร้อยละ ๑๐
 ๔. เอกสารสิทธิประเภทใบจอง เนื้อที่ ๓,๘๒๗ ไร่ คิดเป็น ร้อยละ ๑
 ๕. ที่สาธารณประโยชน์ที่ออกหนังสือ เนื้อที่ ๑๘,๘๐๖ ไร่ คิดเป็น ร้อยละ ๓
- สำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.) ๑,๑๖๐ แปลง

การใช้และถือครองที่ดิน ปีงบประมาณ ๒๕๕๓

๑. เอกสารสิทธิประเภท โฉนดที่ดิน เนื้อที่ ๔๙๒,๘๔๗ ไร่ คิดเป็น ร้อยละ ๖๔.๕๐
 ๒. เอกสารสิทธิ น.ส.๓ ก เนื้อที่ ๑๗๖,๒๑๓ ไร่ คิดเป็น ร้อยละ ๒๓.๐๖
 ๓. เอกสารสิทธิ น.ส.๓ เนื้อที่ ๗๒,๔๗๑ ไร่ คิดเป็น ร้อยละ ๙.๔๘
 ๔. เอกสารสิทธิประเภทใบจอง เนื้อที่ ๓,๘๒๗ ไร่ คิดเป็น ร้อยละ ๐.๕๐
 ๕. ที่สาธารณประโยชน์ที่ออกหนังสือ เนื้อที่ ๑๘,๘๒๑ ไร่ คิดเป็น ร้อยละ ๒.๔๖
- สำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.) ๑,๑๖๐ แปลง

รูปที่ 2.4 แผนภูมิแสดงประเภทเอกสารสิทธิ ในปี 2553

ที่มา: ข้อมูล ณ สิ้นปีงบประมาณ พ.ศ.2553 สำนักงานที่ดินจังหวัดปัตตานี

นอกจากนี้ โครงสร้างเศรษฐกิจของ จังหวัดชายแดนภาคใต้มีฐานการผลิตแคบ จึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนาฐานการผลิตให้หลากหลายมากขึ้น เพื่อเป็นแหล่งรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ โดยเน้นแนวทางที่สามารถดำเนินการได้ทันทีภายใต้ “ยุทธศาสตร์การเชื่อมโยงเศรษฐกิจเพื่อนบ้านมากระตุ้นการพัฒนาเศรษฐกิจ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้” ประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

2.4.3 การลงทุนและกลยุทธ์ทางยุทธศาสตร์ในการพัฒนา

การลงทุนภาคอุตสาหกรรม ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา มีการลงทุนภาคอุตสาหกรรมค่อนข้างสูงในพื้นที่จังหวัดสงขลา โดยเฉพาะตามแนวเส้นทางหาดใหญ่-สะเดา โดยมีจำนวนโครงการลงทุนที่ขอส่งเสริมการลงทุนโดยเฉลี่ยปีละ 40-50 โครงการ เงินลงทุนเฉลี่ยประมาณปีละ 5,000 ล้านบาท การกระจายตัวของการลงทุนไปยังอีก 4 จังหวัดชายแดนใต้แก่ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล ไม่มากนัก อุตสาหกรรมที่ลงทุนส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบในพื้นที่ได้แก่ อุตสาหกรรมแปรรูป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์หรือการสงวนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่หรือใช้ประโยชน์ด้านอื่นใด
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แตกต่างของระดับการพัฒนาระหว่างพื้นที่ฝั่งไทยกับพื้นที่ในรัฐภาคเหนือของมาเลเซียทั้งด้านรายได้เฉลี่ยของประชากรและบริการโครงสร้างพื้นฐานที่ดีกว่านอกจากนี้รัฐบาลมาเลเซียยังได้ประกาศนโยบายพัฒนาโครงการขนาดใหญ่ในพื้นที่ติดชายแดนไทย ได้แก่ โครงการ Friendship city ที่ Kota Persahabatan ตรงข้ามกับปาดังเบซาร์ เมืองอุตสาหกรรมโกตาเปอร์ดانا ที่บูกิตกายูฮิตัม ตรงข้ามสะเดา และเขตอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตรขนาดใหญ่ที่ บูรงดูเรียน-ตรงข้ามกับบ้านประกอบ อ.นาทวี จ.สงขลา ภาพลักษณ์ความไม่สงบเรียบร้อยและปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ที่มีผลต่อความเชื่อมั่นและการตัดสินใจของนักลงทุนและนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาสู่พื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ยุทธศาสตร์ความร่วมมือด้านการลงทุนโครงการขนาดใหญ่กับประเทศเพื่อนบ้าน ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา พื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีการลงทุนเฉลี่ยปีละ ประมาณ 5,000 ล้านบาท ในจำนวนนี้ประมาณเกือบร้อยละ 50 เป็นการลงทุนที่มีนักลงทุนมาเลเซียร่วมอยู่ด้วย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในอุตสาหกรรมที่มีวัตถุดิบในประเทศไทยและ/หรือใช้แรงงานไทยตั้งนั้นเพื่อดึงดูดและจูงใจให้เกิดความร่วมมือการลงทุนในโครงการขนาดใหญ่ระหว่างนักลงทุนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเร่งพัฒนาเขตเศรษฐกิจ ปันง-สงขลา ให้เป็นเส้นเลือดหลักด้านการค้า การลงทุน การคมนาคมขนส่งและเชื่อมโยงด้านพลังงานกับมาเลเซีย และนานาชาติ โดยใช้ หาดใหญ่เป็นเมืองศูนย์กลางธุรกิจการค้าเชื่อมโยงและกระจายสู่เมืองอื่นๆ ในพื้นที่ ได้แก่ สตูล ปัตตานี ยะลา นราธิวาสซึ่งองค์ประกอบการพัฒนาประกอบด้วย ก.พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนสะเดา-ปาดังเบซาร์ ให้เป็นเขตเศรษฐกิจชายแดนทั้งด้านการค้า การคมนาคมขนส่งและเขตประกอบการอุตสาหกรรมที่ไม่มีมลพิษ โดยให้สิทธิประโยชน์จูงใจภายใต้กฎหมายที่มีอยู่ได้แก่กฎหมายศุลกากร (เขตปลอดอากร)พรบ.การนิคมอุตสาหกรรม(เขตการค้าเสรี) พรบ.กรมโรงงานอุตสาหกรรม พรบ.ส่งเสริมการลงทุน และพรบ.การผังเมือง ข.ปรับปรุงขีดความสามารถท่าเรือสงขลา ทั้งด้านการรองรับปริมาณสินค้าเพิ่มขึ้นและการบริหารจัดการให้สามารถดึงดูดการขนส่งสินค้าผ่านเข้า-ออก เชื่อมโยงกับท่าเรือปันงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในระยะยาว เมื่อมีปริมาณสินค้ามากเพียงพอจึงพิจารณาก่อสร้างท่าเรือบุญโบยที่จังหวัดสตูลเพื่อเชื่อมโยงให้เป็นสะพานเศรษฐกิจสงขลา-สตูลต่อไป ค.ปรับปรุงนิคมอุตสาหกรรมที่ฉลุงและเขตอุตสาหกรรมและท่าเรือประมงปัตตานี ให้สามารถรองรับการลงทุนอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่มีลักษณะเป็น Cluster เช่น อุตสาหกรรมยางพาราครบวงจร อุตสาหกรรมอาหาร ฮาลาลที่ใช้วัตถุดิบในพื้นที่และเชื่อมโยงกับมาเลเซีย ง.ส่งเสริมความร่วมมือด้านการลงทุนอุตสาหกรรมระหว่างไทย-มาเลเซีย และประเทศที่ 3 โดยเฉพาะอุตสาหกรรมแปรรูปอุตสาหกรรมที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง รวมถึงการหาข้อยุติเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างท่อก๊าซและโรงแยกก๊าซ JDA โดยเร่งด่วน จ.กำหนดมาตรการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัดตามแนวพื้นที่เศรษฐกิจปันง-สงขลา-ปัตตานี โดยประสานมาตรการทางกฎหมายเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติภายใต้ พรบ.สิ่งแวดล้อม พรบ.ควบคุมมลพิษ พรบ.กรมโรงงานอุตสาหกรรม พรบ.ผังเมือง พรบ.ส่งเสริมการลงทุน และพรบ.การนิคมอุตสาหกรรม เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยุทธศาสตร์การค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านโดยที่ปัจจุบันการค้าชายแดนระหว่างไทยกับมาเลเซียมีมูลค่าสูงถึง 100,000 ล้านบาท ผ่านด่านชายแดนหลัก ได้แก่ สะเดา ปาดังเบซาร์เบตงสุโขทัย-ลกตากใบโดยเฉพาะด่านสะเดาและปาดังเบซาร์ ซึ่งมีปริมาณการค้าผ่านแดนสูง ถึงร้อยละ 90 ของมูลค่าการค้าชายแดนในพื้นที่ 5 จังหวัดทั้งหมด และปริมาณการค้าดังกล่าว มีผลต่อรายได้และการจ้างงานในพื้นที่ จึงควรกำหนดแนวทางส่งเสริมการขยายตัวด้านการค้าชายแดน ดังนี้ ก.พัฒนาตลาดชายแดนและเมืองชายแดน สะเดา ปาดังเบซาร์ เบตง สุโขทัย-ลกและตากใบให้เป็นเมืองการค้าชายแดนที่ทันสมัย มีการจัดระเบียบตลาด คลังสินค้า และระบบการขนส่งที่ทัดเทียมกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะด่านศุลกากรด่านตรวจคนเข้าเมืองสถานีพักสินค้า และการเชื่อมโยงตลาดระหว่างผู้ซื้อมาเลเซียและผู้ส่งออกฝั่งไทยกับผู้ผลิตในส่วนต่างๆของประเทศไทย ข.สร้างฐานการผลิตสินค้าขึ้นภายในพื้นที่จังหวัดชายแดน โดยส่งเสริมภาคเอกชนให้ผลิตสินค้าตามความต้องการของตลาดมาเลเซียและสิงคโปร์ทดแทนสินค้าที่ขนส่งจากพื้นที่อื่น โดยเฉพาะนโยบายหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล โดยสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาคุณภาพ ผลิตภัณฑ์ การบรรจุหีบห่อ การเชื่อมโยงระบบตลาดท้องถิ่นเข้าสู่ตลาดสายหลักเพื่อช่วยเพิ่มรายได้และเกิดการจ้างงานในพื้นที่

ยุทธศาสตร์การพัฒนาความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านปริมาณนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี 2544 จำนวน 2.4 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นชาวมาเลเซีย 1.7 ล้านคน รองลงมาเป็นชาวสิงคโปร์ ประมาณ 0.2 ล้านคน ซึ่งส่วนใหญ่เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวเมืองชายแดน ได้แก่ เมืองหาดใหญ่ เบตง สุโขทัย-ลก อย่างไรก็ตามพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายที่มีศักยภาพพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติได้ ซึ่งบางพื้นที่ประเทศเพื่อนบ้านได้ใช้เป็นจุดขายด้านการตลาดร่วมกับแหล่งท่องเที่ยวของตนเองด้วย จึงมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้ ก. พัฒนาหมู่เกาะตะรุเตา อาดัง-ราวี ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพเชิงนิเวศน์วิทยาระดับโลก โดยให้มี กิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายเชื่อมโยงชายฝั่งสตูลและแหล่งท่องเที่ยวเกาะลังกาวิของมาเลเซียและสุมาตราของอินโดนีเซีย โดยพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐานสากล เช่น การปรับปรุงขยายท่าเรือชายฝั่งตามะลิ้งที่สตูล การแก้ไขด้านบริการท่าเรือท่องเที่ยวที่ปากปารา (สตูล) การจัดการเชิงพื้นที่และเชื่อมโยงเศรษฐกิจชุมชนกับธุรกิจการท่องเที่ยวพัฒนาโครงข่ายวงจรรธุรกิจการท่องเที่ยว โดยปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว ทั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประเพณีเทศกาล เช่น การสักการะเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวที่ปัตตานี แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เขื่อนบางลาง จังหวัดยะลา พรุโตะแดงที่นราธิวาสและแหล่งท่องเที่ยวเมืองชายแดนต่างๆ รวมทั้งสนับสนุนการปฏิบัติตามแผนความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวภายใต้โครงการ IMT-GT เพื่อพัฒนางจรรธุรกิจท่องเที่ยวระหว่าง 3 ประเทศ ได้แก่ ปันัง-หาดใหญ่-ปัตตานี-ยะลา-นราธิวาส (ทางบก) ปันัง-ลังกาวิ-ตะรุเตา-กระบี่-ภูเก็ต-เมดาน (ทางเรือท่องเที่ยวขนาดใหญ่) เป็นต้น ข.ส่งเสริมบทบาทชุมชนและองค์กรชุมชน สนับสนุนท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างครบวงจร ทั้งการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การบำรุงรักษา และการพัฒนาสิ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อำนวยความสะดวกตลอดจนการสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์พื้นบ้านให้มี คุณภาพเชื่อมโยงกับ
ธุรกิจท่องเที่ยว

ส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมแปรรูปต่อเนื่องและเชื่อมโยงกับภาคเกษตรโดยเน้นการพัฒนา
อุตสาหกรรม 2 ประเภทได้แก่อุตสาหกรรมอาหารฮาลาลมีแนวทางดำเนินการดังนี้ 1 .สนับสนุนการ
จัดตั้งกลไกการรับรองมาตรฐานอาหารฮาลาลที่มีเอกภาพ และสามารถตรวจสอบรับรองมาตรฐาน
ตามบทบัญญัติของหลักศาสนาอิสลาม ได้อย่างเป็นอิสระภายใต้องค์กรศาสนา คือ สำนักงาน
คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย โดยรัฐบาลให้การสนับสนุนในระยะเริ่มแรก จนกลไก
สามารถดำเนินการได้ด้วยตัวเอง 2.การเปิดตลาดใหม่ ในโลกมุสลิม ทั้งประเทศในตะวันออกกลาง
ยุโรปตะวันออก และเอเชียด้านตะวันตก 3.การพัฒนาปัตตานีให้เป็นศูนย์กลางฮาลาล ของพื้นที่
จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบ 2 แนวทางคือ ปรับปรุงพื้นที่เขตอุตสาหกรรมและท่าเรือประมง
ปัตตานีโดยเฉพาะด้านสุขอนามัยและบริหารจัดการบริเวณท่าเรือประมงปัตตานีให้เข้ามาตรฐานสากล
ตลอดจนการควบคุมกำกับดูแลการจัดการด้านน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐานก่อน
ปล่อยส่งสู่อ่าวปัตตานี หรือจัดหาพื้นที่เขตอุตสาหกรรมใหม่ปัจจุบันเขตอุตสาหกรรมปัตตานี มีพื้นที่
เหลือเพียง 20 ไร่ ไม่เพียงพอสำหรับรองรับอุตสาหกรรมในอนาคต จึงควรประกาศเชิญชวนเอกชนให้
ลงทุนจัดตั้งเขตนิคมอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารฮาลาลเพิ่มขึ้นภายใต้การกำกับดูแลของการนิคม
อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

อุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราอย่างครบวงจรเพื่อเพิ่มมูลค่ายางพาราและแก้ปัญหาราคายาง
พารารตกต่ำ โดยปรับปรุงเขตนิคมอุตสาหกรรมฉลุงที่มีความพร้อมของพื้นที่และสามารถพัฒนาได้
อย่างรวดเร็วในพื้นที่ประมาณ 1,100 ไร่ ให้เป็นเขตอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางพาราครบวงจร
รวมทั้งการคลังสินค้า และสถานีขนส่งของภาคใต้

การพัฒนาตลาดปัจจุบันการค้าชายแดนบริเวณสะเดาและสุโขทัย-ลก มีปัญหาด้านขาด
ระบบการเก็บรักษา ผลิตภัณฑ์เกษตรที่ถูกต้อง และขาดการเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรกับตลาดทั้งใน
ระดับท้องถิ่นและระดับภูมิภาค นอกจากนี้ยังขาดระบบบริหารจัดการตลาดที่สามารถรองรับพ่อค้า
มาเลเซียได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ถูกเอา รัตเอาเปรียบและกดราคาอย่างไม่ธรรม จึงควรเร่งรัด
โครงการพัฒนาศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าชายแดนที่สะเดา และสุโขทัย-ลกเชื่อมโยงระหว่าง
เกษตรกรผู้ผลิตกับตลาดภายในและตลาดต่างประเทศ

การพัฒนาด้านสังคม เน้นการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องใน 2 เรื่อง คือ การเตรียมความพร้อม
ของคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะด้านการศึกษาโดยจัดหลักสูตรวิชาสามัญให้
สอดคล้องกับเอกลักษณ์ วิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ตามหลักศาสนาอิสลามตั้งแต่วัย
เด็ก จนถึงระดับกลาง โดยสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ครอบคลุมทุกตำบลและการเร่ง
ปรับปรุงหลักสูตรผสมผสานระหว่างวิชาสามัญกับวิชาตามหลักศาสนาให้ทั่วถึง เพื่อให้ผู้สำเร็จ
การศึกษามีโอกาสศึกษาต่อ และประกอบอาชีพได้ทัดเทียมกับนักศึกษาทั่วไป และการผลิตและการ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาฝีมือแรงงานให้มีคุณภาพมาตรฐานและสอดคล้องกับโครงสร้างการผลิตที่เปลี่ยนแปลงไป โดยสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและฝึกอบรมกับสถาบันประกอบการ เช่น โรงงานอุตสาหกรรม ธุรกิจในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะเร่งรัดดำเนินการตามแผนการจัดตั้งศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานบริหารนานาชาติที่สงขลา เพื่อการแลกเปลี่ยนร่วมมือการพัฒนาฝีมือแรงงานกับประเทศมาเลเซียและอินโดนีเซียภายใต้โครงการ IMT-GT

สภาพสังคม ประชากรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีประชากร 3.27 ล้านคนเป็นประชากรมุสลิม ร้อยละ 62 และหากพิจารณาเฉพาะประชากรใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ไม่นับรวมสงขลา) จะมีประชากรมุสลิมถึงร้อยละ 82 ซึ่งมีวิถีชีวิตและขนบธรรมเนียมประเพณีปฏิบัติที่สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติตาม ศาสนบัญญัติของมุสลิม ซึ่งมีผลต่อแนวคิดด้านการศึกษา การประกอบอาชีพและความเป็นอยู่ที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่

จังหวัดปัตตานีเป็นอาณาจักรที่เก่าแก่และมีความเจริญรุ่งเรืองทำให้เป็นแหล่งศูนย์รวมของประชากรหลากหลายเชื้อชาติ ศาสนา มาตั้งแต่ในอดีต ปัจจุบันเป็นแหล่งชุมชนที่มีผู้อยู่อาศัยหนาแน่น โดยเฉพาะบริเวณลุ่มน้ำปัตตานี จำนวนประชากร ณ เดือนธันวาคม 2551 รวมทั้งสิ้น 642,169 คน แยกเป็นชาย 316,986 คน หญิง 325,183 คน จำนวนหลังคาเรือน 149,522 หลังคาเรือน อัตราความหนาแน่นของประชากร 330.9 คนต่อตารางกิโลเมตร ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 87.40 นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 12.55 นับถือศาสนาพุทธ และร้อยละ 0.05 นับถือศาสนาอื่น ๆ

ประชาชนส่วนใหญ่ยึดมั่นในหลักธรรมคำสอนของศาสนา ดำเนินชีวิตแบบเรียบง่าย และนิยมการเดินทางไปทำงานในประเทศเพื่อนบ้าน(มาเลเซีย) แต่ด้วยสภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอย ทำให้ค่าครองชีพและรายได้ลดลง ทำให้ประชาชนวัยทำงานต้องทำงานมากขึ้น โดยการออกจากบ้านไปทำงานในเวลาเช้าและกลับบ้านในเวลาเย็น ทำให้ไม่มีเวลาอบรมดูแลบุตรหลาน นอกจากนี้เด็กและเยาวชนในพื้นที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ วิทยุ และอินเทอร์เน็ต ในโลกของข้อมูลข่าวสารที่ไร้พรมแดน โดยสื่อบางประเภทได้ชักจูงและโน้มนำให้กลุ่มเยาวชนมีพฤติกรรมล่อแหลมและสุ่มเสี่ยงที่จะติดยาเสพติดและถูกชักจูงไปในทางเสื่อมเสีย หรือ ร่วมกับขบวนการของผู้ก่อความไม่สงบ โดยที่พ่อแม่ผู้ปกครองไม่มีโอกาสได้รับรู้

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

1) เพิ่มคุณภาพการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ในการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เด็กได้เรียนทั้งภาษาท้องถิ่น และภาษาไทยไปพร้อมกัน รวมทั้งสนับสนุนการศึกษาในโรงเรียนปอเนาะ และตาดีกาตามความต้องการของชุมชน เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการศึกษากับศาสนา

2) เพิ่มประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงาน อบรมและพัฒนาบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่เพื่อไม่ให้เจ้าหน้าที่รัฐสร้างเงื่อนไข คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ซื่อสัตย์ สุจริต และมีคุณธรรม ลงไปปฏิบัติงานในพื้นที่ เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน รวมทั้งการอบรมแก่ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มอาชีพ ผู้นำสตรี

ฯลฯ และจัดให้มีการศึกษาดูงาน เพื่อให้มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล รวมทั้งการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ใน การปฏิบัติงาน

การพัฒนาเศรษฐกิจ

1) เน้นการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต โดยการจัดทีมงานทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์และชี้แจงทำความเข้าใจควบคู่กับการพัฒนาทุกตำบล หมู่บ้าน รวมทั้งการเข้าไปช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ และช่วยพัฒนาในหมู่บ้านอย่างจริงจัง และจริงจัง เพื่อให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจ

2) เน้นภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมให้เกิดวิสาหกิจชุมชนที่เข้มแข็ง และโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เพื่อให้ประชาชนมีอาชีพและรายได้ เกิดความรักและห่วงแหนท้องถิ่น

การพัฒนาสังคมจิตวิทยาและพลังมวลชน

1) เน้นการปฏิบัติการด้านจิตวิทยามวลชนเชิงรุก เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการดูแลรักษา และป้องกันตนเองระดับหมู่บ้าน โดยฝึกจัดตั้งและฝึกทบทวนชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) รวมทั้งจัดฝึกอบรมราษฎรอาสา ผู้เป็นตัวแทนประชาคมในการดูแลรักษาพัฒนาและป้องกันหมู่บ้าน

2) เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน สนับสนุนจัดทำแผนงาน/โครงการตามความต้องการของประชาชนและผลักดันให้มีการดำเนินการให้เกิดผลอย่างรวดเร็ว ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง โดยจัดทำประชาคมหมู่บ้าน และประชาคมต

การพัฒนาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1) เน้นปลูกจิตสำนึกของประชาชน โดยการส่งเสริมและสร้างความตระหนักในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2) เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชน

การพัฒนาและส่งเสริมการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

1) เพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครอง โดยการให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และสิทธิหน้าที่ของพลเมืองในระบบประชาธิปไตย

2) เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่น โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น เพื่อเป็นรากฐานในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การพัฒนาบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

1) เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการประชาชน ให้มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพโปร่งใส และตรวจสอบได้ รวมทั้งการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการให้บริการ เพื่อลดภาระและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

2) เน้นการปฏิบัติงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล โดยการส่งเสริมสร้างมาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้ราชการเป็นที่น่าเชื่อถือไว้วางใจของประชาชน

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและชุมชน

ทฤษฎีใหม่ แนวทางการจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรที่ยั่งยืนปัญหาการขาดแคลนที่ดินทำกินของเกษตรกร เป็นปัญหาสำคัญยิ่งในปัจจุบัน และการประกอบอาชีพทางการเกษตรโดยเฉพาะในเขตที่ใช้น้ำฝนทำนาเป็นหลัก เกษตรกรจะมีความเสี่ยงสูง เป็นเหตุให้ผลผลิตข้าวอยู่ในระดับต่ำ ไม่เพียงพอต่อการบริโภค ด้วยพระอัจฉริยะในการแก้ปัญหา จึงได้พระราชทาน "ทฤษฎีใหม่" ให้ดำเนินการในพื้นที่ทำกินที่มีขนาดเล็ก ประมาณ ๑๕ ไร่ ด้วยวิธีการจัดการทรัพยากรระดับไร่นาอย่างเหมาะสม ด้วยการจัดสรรการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยให้มีการจัดสร้างแหล่งน้ำในที่ดินสำหรับการทำการเกษตรแบบผสมผสานอย่างได้ผล เพื่อให้เกษตรกรสามารถเลี้ยงตัวเองได้ ให้มีรายได้ไว้ใช้จ่ายและมีอาหารไว้บริโภคตลอดปี (กรมวิชาการ, ๒๕๓๙: ๗๗) ซึ่งได้ดำเนินการอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน เพื่อการผลิตทางเกษตรกรรมที่ยั่งยืนสำหรับเกษตรกรชาวไทย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชดำรัสว่า "...ถึงบอกว่าเศรษฐกิจพอเพียง และทฤษฎีใหม่ สองอย่างนี้จะทำความเจริญแก่ประเทศได้ แต่ต้องมีความเพียร แล้วต้องอดทน ต้องไม่ใจร้อน..." (สำนักพระราชวัง, ๒๕๔๒: ๓๑)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงทำการศึกษาและวิจัยเชิงปฏิบัติ เกี่ยวกับทฤษฎีใหม่มาเป็นเวลานานตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๒ ในพื้นที่ส่วนพระองค์ขนาด ๑๖ ไร่ ๒ งาน ๒๓ ตารางวาใกล้วัดมงคล ตำบลห้วยบง อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี และทรงมอบให้มูลนิธิชัยพัฒนาที่ทรงจัดตั้งขึ้นมาเพื่อเสริมโครงการของรัฐ ทั้งนี้ก่อนที่จะทรงนำเอกสารออกเผยแพร่อย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ นั้น ทรงให้จัดตั้ง "ศูนย์บริหารพัฒนา" ตามแนวพระราชดำริ อยู่ในความรับผิดชอบของมูลนิธิชัยพัฒนา เพื่อเป็นต้นแบบสาธิตการพัฒนาด้านการเกษตรโดยประสานความร่วมมือระหว่าง วัด ราษฎร และรัฐ ทำการเผยแพร่อาชีพการเกษตรและจริยธรรมแก่ประชาชนในชนบท โดยทรงหวังว่าหากประสบความสำเร็จก็จะใช้เป็นแนวทางสาธิตในท้องที่อื่นๆ ต่อไป ทั้งนี้ในส่วนของการพัฒนาด้านการเกษตรนั้น ก็คือแนวคิดและมรรควิธีที่รู้จักกันในนาม "เกษตรทฤษฎีใหม่" (อำพล, ๒๕๔๒: ๓-๔)

พระราชดำริ "ทฤษฎีใหม่" เป็นแนวทางหรือหลักการในการจัดการทรัพยากรระดับไร่นาคือที่ดินและน้ำ เพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการดำเนินการทฤษฎีใหม่ ได้พระราชทานขั้นตอนดำเนินงาน ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นที่ ๑ ทฤษฎีใหม่ขั้นต้น สถานะพื้นฐานของเกษตรกร คือ มีพื้นที่น้อย ค่อนข้างยากจน อยู่ในเขตเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเป็นหลัก โดยในขั้นที่ ๑ นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเสถียรภาพของการผลิต เสถียรภาพด้านอาหารประจำวัน ความมั่นคงของรายได้ ความมั่นคงของชีวิต และความมั่นคงของชุมชนชนบท เป็นเศรษฐกิจพึ่งตนเองมากขึ้น มีการจัดสรรพื้นที่ทำกินและที่อยู่อาศัย ให้แบ่งพื้นที่ออกเป็น ๔ ส่วน ตามอัตราส่วน ๓๐:๓๐:๓๐:๑๐ ซึ่งหมายถึง พื้นที่ส่วนที่หนึ่งประมาณ ๓๐% ให้ขุดสระเก็บกักน้ำ เพื่อใช้เก็บกักน้ำฝนในฤดูฝนและ ใช้เสริมการปลูกพืชในฤดูแล้ง ตลอดจนการเลี้ยงสัตว์ น้ำและพืชน้ำต่าง ๆ (สามารถเลี้ยงปลา ปลูกพืชน้ำ เช่น ผักบุง ผักกะเฉด ฯ ได้ด้วย) พื้นที่ส่วนที่สองประมาณ ๓๐% ให้ปลูกข้าวในฤดูฝน เพื่อใช้เป็นอาหารประจำวันในครัวเรือนให้เพียงพอตลอดปี เพื่อตัดค่าใช้จ่ายและสามารถพึ่งตนเองได้ พื้นที่ส่วนที่สามประมาณ ๓๐% ให้ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก พืชไร่ พืชสมุนไพร ฯลฯ เพื่อใช้เป็นอาหารประจำวัน หากเหลือบริโภคนำไปจำหน่าย และพื้นที่ส่วนที่สี่ประมาณ ๑๐% ใช้เป็นที่อยู่อาศัย เลี้ยงสัตว์ และโรงเรือนอื่น ๆ (ถนน คันดิน กองฟาง ลานตาก กองปุ๋ยหมัก โรงเรือน โรงเพาะเห็ด คอกสัตว์ ไม้ดอกไม้ประดับ พืชผักสวนครัวหลังบ้าน เป็นต้น) ทฤษฎีใหม่ขั้นก้าวหน้า เมื่อเกษตรกรเข้าใจในหลักการและได้ลงมือปฏิบัติตามขั้นที่หนึ่งในที่ดินของตน เป็นระยะเวลาพอสมควรจนได้ผลแล้ว เกษตรกรก็จะพัฒนาตนเองจากขั้น "พออยู่พอกิน" ไปสู่ขั้น "พอมีอันจะกิน" เพื่อให้มีผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงควรที่จะต้องดำเนินการตามขั้นที่สองและขั้นที่สามต่อไป ตามลำดับ (มูลนิธิชัยพัฒนา, ๒๕๔๒)

ขั้นที่ ๒ ทฤษฎีใหม่ขั้นกลาง เมื่อเกษตรกรเข้าใจในหลักการและได้ปฏิบัติในที่ดินของตนจนได้ผลแล้ว ก็ต้องเริ่มขั้นที่สอง คือ ให้เกษตรกรรวมพลังกันในรูปกลุ่ม หรือ สหกรณ์ ร่วมแรง ร่วมใจกัน ดำเนินการในด้าน

(๑) การผลิต เกษตรกรจะต้องร่วมมือในการผลิตโดยเริ่มตั้งแต่ ขั้นเตรียมดิน การหาพันธุ์พืช ปุ๋ยการหว่านและอื่นๆเพื่อการเพาะปลูก

(๒) การตลาด เมื่อมีผลผลิตแล้ว จะต้องเตรียมการต่าง ๆ เพื่อการขายผลผลิตให้ได้ประโยชน์สูงสุด เช่น การเตรียมลานตากข้าวร่วมกัน การจัดหาขุยมะพร้าว ขี้เถ้า เตรียมหาเครื่องสีข้าว ตลอดจนการรวมกันขายผลผลิตให้ได้ราคาดีและลดค่าใช้จ่ายลงด้วย

(๓) ความเป็นอยู่ ในขณะที่เดียวกันเกษตรกรต้องมีความเป็นอยู่ที่ดีพอสมควร โดยมีปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตเช่นอาหารการกินต่างๆ, กะปิ, น้ำปลา, เสื้อผ้าที่พอเพียง

(๔) สวัสดิการ แต่ละชุมชนควรมีสวัสดิการและบริการที่จำเป็น เช่น มีสถานีอนามัยเมื่อยามป่วยไข้หรือมีกองทุนไว้ให้กู้ยืมเพื่อประโยชน์ในกิจกรรมต่างๆ

(๕) การศึกษา มีโรงเรียนและชุมชนมีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษา เช่น มีกองทุนเพื่อการศึกษาเล่าเรียนให้แก่เยาวชนของชุมชนเอง

(๖) สังคมและศาสนา ชุมชนควรเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาสังคมและจิตใจ โดยมีศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิจกรรมทั้งหมดดังกล่าวข้างต้น จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็น ราชการ องค์กรเอกชน ตลอดจนสมาชิกในชุมชนนั้นเป็นสิ่งสำคัญ

ขั้นที่ ๓ ทฤษฎีใหม่ขั้นก้าวหน้า เมื่อดำเนินการผ่านขั้นที่สองแล้ว เกษตรกรจะมีรายได้ดีขึ้น ฐานะมั่นคงขึ้น เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรก็ควรพัฒนาก้าวหน้าไปสู่ขั้นที่สามต่อไป คือ ติดต่อกับหน่วยงาน เพื่อจัดหาทุน หรือแหล่งเงิน เช่น ธนาคาร หรือบริษัทห้างร้านเอกชน มาช่วยในการทำธุรกิจ การลงทุนและพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ ทั้งฝ่ายเกษตรกรและฝ่ายธนาคารกับบริษัท จะได้รับประโยชน์ร่วมกัน กล่าวคือ

1. เกษตรกรขายข้าวได้ในราคาสูง (ไม่ถูกกดราคา)
2. ธนาคารกับบริษัทสามารถซื้อข้าวบริโภคในราคาต่ำ (ซื้อข้าวเปลือกตรงจากเกษตรกรและมาสีเอง)
3. เกษตรกรซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคได้ในราคาต่ำ เพราะรวมกันซื้อเป็นจำนวนมาก (เป็นร้านสหกรณ์ ซื้อในราคาขายส่ง)
4. ธนาคารกับบริษัทจะสามารถกระจายบุคลากร (เพื่อไปดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ ให้เกิดผลดียิ่งขึ้น)

ในปัจจุบันนี้ได้มีการนำเอาเกษตรทฤษฎีใหม่ไปทำการทดลองขยายผล ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รวมทั้งกรมวิชาการเกษตรได้ดำเนินการจัดทำแปลงสาธิต จำนวน ๒๕ แห่งกระจายอยู่ทั่วประเทศ นอกจากนี้ กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพอากาศ กระทรวงกลาโหม และกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการดำเนินงานให้มีการนำเอาทฤษฎีใหม่นี้ไปใช้อย่างกว้างขวางขึ้น

เกษตรยั่งยืนและระบบเกษตรธรรมชาติ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเน้นความสำคัญในการจัดการทรัพยากรระดับไร่นาในลักษณะที่จะมุ่งใช้ประโยชน์จากธรรมชาติ ซึ่งจะมีความสอดคล้องกับวิธีการที่สำคัญของพระองค์อีกประการหนึ่งคือ การประหยัด ทรงเน้นความจำเป็นที่จะลดค่าใช้จ่ายในการทำมาหากินของเกษตรกรลงให้เหลือน้อยที่สุด โดยอาศัยพึ่งพิงธรรมชาติเป็นปัจจัยสำคัญ วิธีการของพระองค์มีตั้งแต่การสนับสนุนให้เกษตรกรใช้โคกระบือในการทำงานมากกว่าการใช้เครื่องจักร ให้มีการปลูกพืชหมุนเวียน โดยเฉพาะพืชตระกูลถั่ว เพื่อลดค่าใช้จ่ายเรื่องปุ๋ย หรือกรณีที่ต้องใช้ปุ๋ยก็ทรงสนับสนุนให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยธรรมชาติแทนปุ๋ยเคมีซึ่งมีราคาแพง รวมทั้งให้หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และคุณภาพของดินในระยะยาว ทำให้ราษฎรอยู่ในชุมชนและสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี และมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของ "การเกษตรยั่งยืน"(กรมวิชาการเกษตร, ๒๕๓๙: ๑๗๐-๑)

ระบบเกษตรยั่งยืนควรมีลักษณะการจัดการทรัพยากรการผลิตทางการเกษตรที่เลียนแบบระบบนิเวศของป่าธรรมชาติ คือมีความหลากหลายทางชีวภาพ มีกลไกควบคุมตัวเอง มีการพึ่งพา

ปัจจัยการผลิตจากภายนอกน้อยที่สุดตามความจำเป็น สำหรับการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชพยายามเอกลำนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลดการใช้สารเคมี โดยการใช้วิธีการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน กล่าวคือควรให้ความสำคัญกับระบบการปลูกพืชที่เกื้อกูลกันเพื่อสร้างความสมดุลตามธรรมชาติในระบบการเกษตร (สุพิศตรา, ๒๕๔๐: ๗๖-๗)

ในปัจจุบัน มีการทดลองวิธีการเกษตรยั่งยืนในพื้นที่ศูนย์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จังหวัดเพชรบุรี ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ เป็นต้น มีกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นไปตามแนวพระราชดำริและสอดคล้องกับหลักการของเกษตรยั่งยืน ที่สำคัญได้แก่ ระบบการปลูกพืชหมุนเวียน ระบบการเกษตรแบบผสมผสาน ระบบวนเกษตร และระบบเกษตรธรรมชาติ

การพัฒนา แนวคิด และวิวัฒนาการ ความหมายของการพัฒนา : สำนักงานพัฒนาพัฒนาชุมชนจังหวัดนราธิวาส ; นราธิวาส ชุมชนจัดการ ปี ๒๕๕๘ ...Narathiwat Managing Communities in 2015...;w ww3.cdd.go.th;

การพัฒนา เป็นแนวคิดที่มีรากฐานมาจากความสนใจ ซึ่งเกิดขึ้นจากการสังเกตปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งอธิบายไว้อย่างชัดเจนว่า สังคมและวัฒนธรรมของมนุษยชาติมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาด้วยสาเหตุต่าง ๆ หลายประการดังต่อไปนี้

1. การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment)
2. การเปลี่ยนแปลงทางด้านประชากร (Population Change)
3. การอยู่โดดเดี่ยวและการติดต่อกัน (Isolation and Contact)
4. โครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Structure)
5. ระดับของความรู้และเทคโนโลยี (Knowledge and Technology)
6. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างอื่น เช่น การเล็งเห็นความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงหรือนโยบายของผู้นำประเทศ

จากปรากฏการณ์ทางสังคมที่ผ่านมา เราจะพบว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นเรื่องตามธรรมชาติที่เกิดขึ้นโดยไม่ อาจหลีกเลี่ยงได้ การพิจารณาเรื่องการเปลี่ยนแปลงจึงต้องทำความเข้าใจทั้งในด้านทิศทางของการเปลี่ยนแปลง (Direction) ขนาดของการเปลี่ยนแปลง (Magnitude) ระยะเวลาที่เกิดการเปลี่ยนแปลง (Time) สาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือต่อต้านการเปลี่ยนแปลง (Change & Resistance to Change)

สิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจในเบื้องต้น คือ ความหมายของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมนั้น กินความครอบคลุมไปถึงการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ก้าวหน้าหรือถดถอยก็ได้ แต่ที่เป็นพื้นฐานแนวคิดที่สำคัญของการพัฒนา ก็คือ ทิศทางของการเปลี่ยนแปลง (Direction for Change) ในลักษณะที่ก้าวหน้าหรือการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นเท่านั้น

แนวคิดและกระบวนทัศน์ใหม่เกี่ยวกับการพัฒนา (New Development Paradigm)

กระบวนทรรศน์ (Paradigm) หมายถึง “ทรรศนะพื้นฐานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง อันกำหนดแบบแผนการคิด และการปฏิบัติในประชาคมหนึ่ง ๆ เมื่อใดทรรศนะพื้นฐานดังกล่าวเปลี่ยนแปลงจะทำให้แบบแผนการคิดและการปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย (Paradigm shift)”

เรื่องราวเกี่ยวกับ การพัฒนาและความหมายของการพัฒนา มีการเปลี่ยนแปลงของกระบวนทัศน์ที่เต็มไปด้วยความขัดแย้งและเกิดวิวาทะในการ ช่วงชิงอำนาจในการนิยามความหมายมาตั้งแต่การเริ่มก่อกำเนิดของทฤษฎีแรกแห่ง การพัฒนา (The First Theory of Development) ในสมัยของประธานาธิบดี Harry Truman ของจักรวรรดินิยมอเมริกาภายหลังจากการยุติลงของสงครามโลกครั้งที่สอง ตามมาด้วยการต่อสู้ระหว่างสองลัทธิ คือ เสรีนิยมและสังคมนิยม รวมทั้งนโยบายสี่เป้าหมาย (Point Four Programme) เพื่อถ่วงดุลย์อำนาจ ช่วงชิงและครอบงำประเทศอ่อนแอให้เป็นฐานกำลังในการต่อสู้กับปฏิกิริยา สงครามระหว่างลัทธิได้ดำเนินติดต่อกันมาจนกระทั่งเกิดการล่มสลายของลัทธิ สังคมนิยมโซเวียต รวมทั้งการเปลี่ยนท่าที แนวทาง และนโยบายทางการเมืองของพันธมิตรหลาย ๆ ประเทศ การล่มสลายของลัทธิเศรษฐกิจการเมืองของประเทศที่เป็นปฏิกิริยาทำให้เกิดการ แพร่กระจายและขยายตัวของแนวคิดเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก (Main Stream Economy) ประเทศบริเวณและกึ่งบริวารซึ่งเปรียบเสมือนประเทศอาณานิคมยุคใหม่ (New Colony) ของจักรวรรดินิยมอเมริกา ได้นำเอาแนวคิดแบบเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก รวมทั้งแนวคิดแบบปฏิฐานนิยมไปกำหนดแนวทางในการพัฒนาประเทศจนประจักษ์ต่อมา ว่า แนวคิดดังกล่าวหาได้สอดคล้องกับวัฒนธรรม รวมทั้งวิถีการดำรงชีวิต (Mode of Living) ของผู้คนส่วนใหญ่ในสังคมของตนแม้แต่น้อย โดยแนวคิดดังกล่าวได้ก่อให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนบุคคลอย่างไร้ขอบเขต รวมทั้งเป็นสาเหตุให้เกิดการทำลายล้างระบบนิเวศ ระบบศีลธรรม วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างไม่ยั้งคิด จนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกระบวนทรรศน์ใหม่ รวมทั้งการก่อกำเนิดของกระบวนทรรศน์ใหม่ในการพัฒนาขึ้น

กระบวนทรรศน์ใหม่ในการพัฒนา (New Development Paradigm)

กระบวนทรรศน์ใหม่ในการพัฒนา (New Development Paradigm) หมายถึง “กระบวนความคิดและการปฏิบัติที่ทุกฝ่ายเข้ามาเรียนรู้ร่วมกันโดยการ ทำงานด้วยกัน ใช้ความพยายามร่วมกัน และไม่มาเป็นปกป้องต่อกัน”

วิธีการส่งเสริมให้คนมีความรักกันและมีความรู้ร่วมกัน มีการค้นคว้าวิจัยจนได้เครื่องมือที่เรียกว่า(AIC)ซึ่งเป็นวิธีการและเทคนิคในการเอาคนที่จะทำงานร่วมกันทั้งหมดในระบบเข้ามา ประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ซึ่งจะดำเนินการใน 3 ชั้น คือ

ชั้นที่ 1 คือ A : Appreciation

ชั้นที่ 2 คือ I : Influence

ชั้นที่ 3 คือ C : Control

ชั้นที่ 1 คือ A : Appreciation คือ “การทำให้ทุกคนเกิดการยอมรับและชื่นชมคนอื่นโดยไม่รู้สึกหรือแสดงการต่อต้านหรือวิพากษ์วิจารณ์”

ในกระบวนการขั้นนี้ ทุกคนจะมีโอกาสแสดงออกอย่างทัดเทียมกันด้วยภาพ ข้อเขียน และคำพูด ว่าเขาเห็นสถานการณ์ในปัจจุบันเป็นอย่างไร และเขาอยากเห็นความสำเร็จในอนาคตเป็นอย่างไร ซึ่งจะทำให้ทุกคนมีโอกาสใช้ข้อเท็จจริง เหตุผล และความรู้สึก ตลอดจนการแสดงออกในลักษณะต่าง ๆ ตามข้อเท็จจริง เมื่อทุกคนได้แสดงออกโดยได้รับการยอมรับจากคนอื่น ๆ จะทำให้คนมีความรู้สึกที่ดี มีความสุข มีความอบอุ่น และเกิด “พลังร่วม” ขึ้นในระหว่างคนที่มาประชุมด้วยกัน

ในช่วงของการแสดงออกว่าแต่ละคนอยากเห็นความสำเร็จในอนาคตเป็นอย่างไร เป็นการใช้จินตนาการที่ไม่ถูกจำกัดด้วยปัจจัยและสถานการณ์ต่าง ๆ ในปัจจุบัน จึงทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ การมองการณ์ไกล การมองภาพกว้างและการคิดสิ่งแปลกใหม่ได้ดีกว่าการคิดจากสภาพปัญหาหรือข้อขัดข้องที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน นั่นคือ การใช้ “จินตนาการ” (Imagination) ซึ่งจะมีพลังมากขึ้นกลายเป็น “วิสัยทัศน์ร่วม” (Shared Vision) หรือ “อุดมการณ์ร่วม” (Shared Ideal) ซึ่งได้แก่ “สิ่งที่มุ่งมาดปรารถนาพร้อมกันหรือเป้าหมาย” นั่นเอง

ชั้นที่ 2 คือ I : Influence คือ "การใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่แต่ละคนมีอยู่มาช่วยกันกำหนดวิธีการสำคัญ หรือยุทธศาสตร์ (Strategy) ที่จะทำให้บรรลุวิสัยทัศน์ร่วมหรืออุดมการณ์ร่วมของกลุ่มได้อย่างดีที่สุดในขั้นนี้ ทุกคนมีโอกาสทัดเทียมกันที่จะให้ข้อคิดเห็นว่า วิธีการสำคัญที่จะทำให้อบรมบรรลุวิสัยทัศน์ร่วมหรืออุดมการณ์ร่วมนั้นประกอบด้วย อะไรบ้าง"

เมื่อทุกคนแสดงความคิดเห็นแล้ว จะนำ “วิธีการ” ที่เสนอแนะทั้งหมดมาจัดหมวดหมู่ แยกแยะ และพิจารณาร่วมกัน จนกระทั่งได้ “วิธีการสำคัญ” ที่กลุ่มเห็นพ้องต้องกันว่า จะนำไปสู่ความสำเร็จตามที่กลุ่มต้องการ ซึ่งในการพิจารณาเลือกวิธีการสำคัญนั้น สมาชิกกลุ่มจะมี “ปฏิสัมพันธ์” (Influence หรือ Interaction) ซึ่งกันและกันสูง รวมถึงการถกเถียงโต้แย้งกันด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ได้วิธีการที่กลุ่มเห็นร่วมกันว่าดีที่สุดในเชิงการถกเถียงโต้แย้งในระดับวิธีการดังกล่าว มี “เป้าหมาย” หรือ “อุดมการณ์” ร่วมกัน ฉะนั้น กลุ่มยังมีแนวโน้มที่จะรักษาความสามัคคีไว้ได้โดยง่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นที่ 3 คือ C : Control คือ การนำ “วิธีการสำคัญ” มากำหนดเป็น “แผนปฏิบัติการ” (Action Plan) อย่างละเอียดว่า ทำอะไร มีหลักการและเหตุผลอย่างไร มีกำหนดเวลาอย่างไร ใครรับผิดชอบเป็นหลัก ใครต้องให้ความร่วมมือ จะต้องใช้งบประมาณค่าใช้จ่ายเท่าไร จากแหล่งใด จะมีรายได้จากการดำเนินงานดังกล่าวหรือไม่ ถ้ามีประมาณเท่าไร และรายละเอียดอื่น ๆ ตามที่เห็นว่าควรระบุไว้

ปัจจุบันสังคมไทยเกิดปัญหาสังคมขึ้นมากมาย เช่น อาชญากรรม โสเภณี ความยากจน ซึ่งเชื่อมโยงไปกับเรื่องความเสื่อมเสียทางศีลธรรม สรุปแล้วเรียกว่า เป็นวิกฤตการณ์ทางสังคม (Social Crisis) มีสาเหตุทั้งที่เกิดขึ้นในสังคมไทยเอง และสาเหตุจากกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไป กรณีดังกล่าวเป็นปัญหาของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก การที่จะแก้ไขได้ต้องเปลี่ยนกระบวนความคิดหรือวิธีคิดใหม่ โดยให้นักกำลังกันทุกส่วนเข้ามาเชื่อมโยงกันทำงาน เพราะเราจะแก้ปัญหาละเรื่องไม่ได้ ต้องทำพร้อมกันทุกเรื่อง โดยมีครอบครัวและชุมชนเป็นหลักและอาศัยเครื่องมือ วิธีการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยใช้กระบวนทัศน์ใหม่ในการพัฒนา (New Development Paradigm) เพื่อก่อให้เกิดแนวทางใหม่แห่งความร่วมมือในการพัฒนาของทุกฝ่าย ทั้งทางราชการ ชุมชน องค์กรเอกชน สาธารณะประโยชน์หรือองค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันวิชาการ สถาบันทางศาสนา และภาคธุรกิจ ในอันที่จะพัฒนาทางเศรษฐกิจ จิตใจ สิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรมไปพร้อมกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยระดมทรัพยากรกำลังและทรัพยากรทั้งหมดมาเชื่อมโยงกันในการดำเนินงานสร้าง สรรค์สังคม ; สำนักงานพัฒนาพัฒนาชุมชนจังหวัดนราธิวาส ; นราธิวาส ชุมชน จัดการ ปี ๒๕๕๘

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นแนวความคิดการออกแบบการวางผังสภาพแวดล้อมชุมชนเมือง-เกษตรกรรมปศุสัตว์กรณีศึกษา พื้นที่ ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาบริบทชุมชน และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บุคคลในชุมชน วัฒนธรรม อาชีพหรืออาชีพทางเลือก เพื่อนำไปสู่การวางผังชุมชนให้เกื้อหนุนกับการเกษตรหรือความเป็นอยู่ของคนในชุมชนโดยเป็นเอกภาพอย่างสันติการวิจัยเลือกข้อมูลจากการทบทวนเอกสาร บทความ และวรรณกรรมต่างๆ การถ่ายภาพ การสังเกต การสำรวจสอบถามผู้นำชุมชนหรือชาวบ้านในชุมชน ยังผลไปสู่รูปแบบการวางผังหรือพัฒนาชุมชนอย่างถูกวิธีและสอดคล้องกับวิถีในชุมชนตามหลัก พหุนิยมโดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยไว้ได้ดังนี้

- 3.1 พื้นที่ศึกษา
- 3.2 ประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 พื้นที่ศึกษา

พื้นที่ศึกษาในการวิจัย แนวความคิดการออกแบบการวางผังสภาพแวดล้อมชุมชนเมือง-เกษตรกรรมปศุสัตว์กรณีศึกษา พื้นที่ ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี โดยเป็นรอยต่อระหว่าง อำเภอโคกโพธิ์ กับ อำเภอเทพา จังหวัด สงขลา และมีตำบลล้อมรอบโดยขึ้นอยู่กับอำเภอโคกโพธิ์ดังนี้ ตำบลโคกโพธิ์, ตำบล บางโกระ,ตำบล ป่อทอง,ตำบล ท่ากำชำ และตำบลที่ขึ้นอยู่กับจังหวัดสงขลาคือ ตำบล ปากบาง จังหวัดสงขลา,ตำบลนาม่วง จังหวัด สงขลา

ตารางที่ 3.1 แสดงขนาดพื้นที่และหน่วยการปกครอง จำแนกรายอำเภอ พ.ศ. ๒๕๕๕

อำเภอ โคกโพธิ์	เนื้อที่ (ตร.กม.)	ตำบล	หมู่บ้าน	อบต.	เทศบาล	ชุมชน	ร้อยละของ พื้นที่ จังหวัด	ระยะทาง ห่างจาก จังหวัด (กม.)
	339.414	12	80	12	2	-	17.49	26

ที่มา: กลุ่มส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปัตตานี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานีแบ่งเขตการปกครองดังนี้
แบ่งเขตการปกครอง เป็น 5 หมู่บ้าน ประกอบด้วยหมู่บ้าน หมู่ 1 บ้านหัวควน , หมู่3 บ้าน
ประดู่ , หมู่4 บ้านควนแตน , หมู่5 บ้านท่าเรือ , หมู่6 บ้านโคกอัน

3.1.1 จำนวนประชากร ระหว่างปี พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนประชากร ระหว่างปี พ.ศ.2552 - 2554

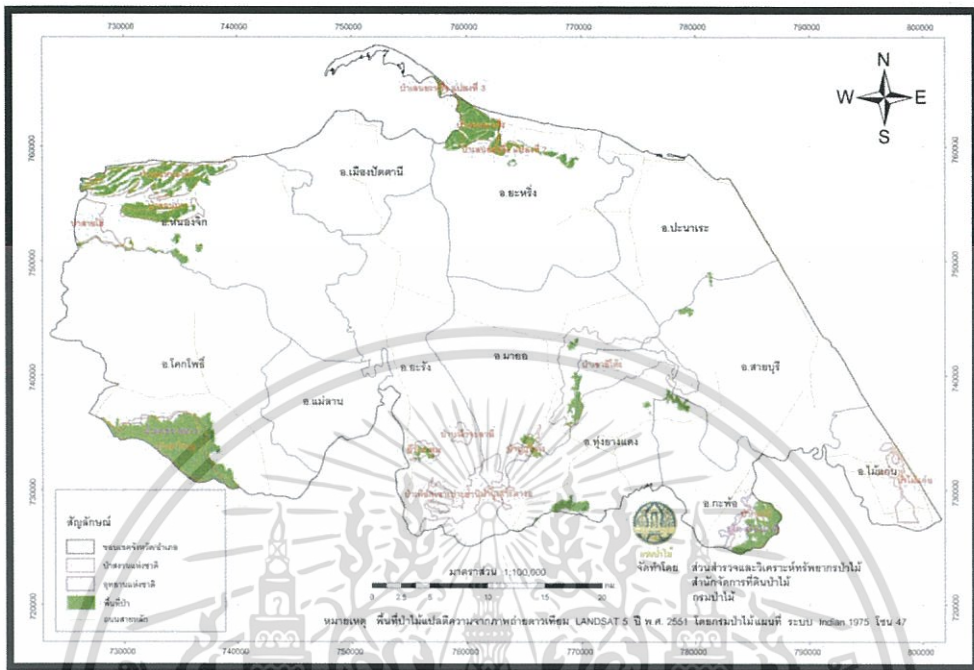
อำเภอ	จำนวนประชากร (คน) ปี			จำนวนประชากร (คน) ปี ๒๕๕๓			จำนวนประชากร (คน) ปี		
	๒๕๕๒			๒๕๕๔			๒๕๕๔		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
โคกโพธิ์	๓๑,๔๘๘	๓๒,๙๒๖	๖๔,๔๑๔	๓๑,๘๒๙	๓๓,๒๓๖	๖๕,๐๖๕	๓๒,๐๘๘	๓๓,๕๗๑	๖๕,๖๕๙

จำนวนประชากรในตำบลท่าเรือ

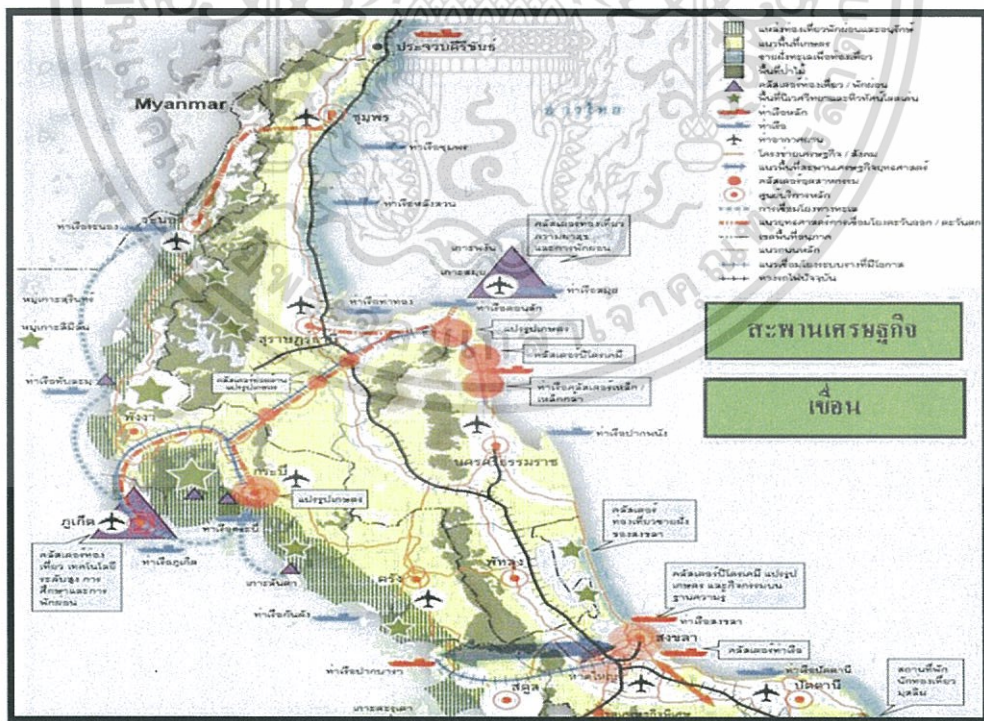
จำนวนหลังคาเรือน	673	หลังคาเรือน
จำนวนประชากร	3,696	คน
จำนวนเด็กแรกเกิด ถึง 6 ปี	349	คน
จำนวนสตรีตั้งครรภ์	33	คน
จำนวนผู้สูงอายุ	456	คน
จำนวนผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง	95	คน
จำนวนผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้	20	คน
จำนวนสตรีอายุ 35 ขึ้นไป	779	คน
จำนวนผู้พิการ	58	คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของที่อยู่อาศัยสำหรับประชากร จำนวนประชากรและประเภทของประชากร ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดตัวแปรการวิจัยต่อไป

ภาพที่ 3.1 แสดงแผนที่อาณาเขตจังหวัดปัตตานีจัดทำปี พ.ศ.2555

ภาพที่ 3.2 แสดงแผนที่ไฮยุมิจังหวัดปัตตานี จัดทำปี พ.ศ.2555

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากภาพแสดงให้เห็นถึงลักษณะพื้นที่ทางกายภาพและจุดแข็ง (Strengths)คือ มีปัจจัยสำคัญที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานพัฒนาจังหวัดหรือเป็นประโยชน์ในลักษณะบริบทของพื้นที่

3.1.2 ลักษณะกายภาพขอบเขต

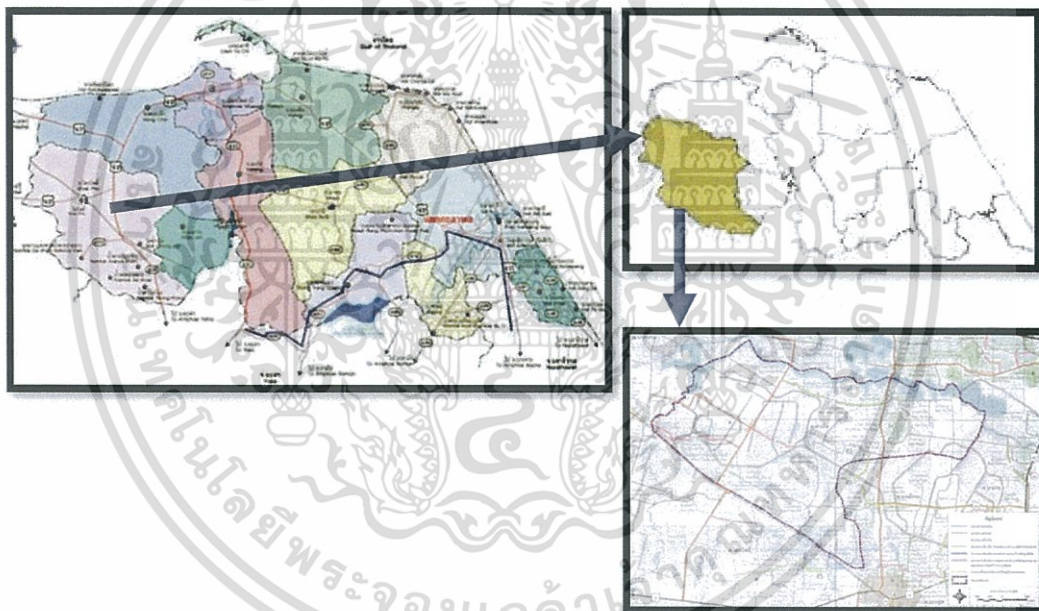
สภาพทั่วไป ที่ตั้งและจังหวัดปัตตานี ตั้งอยู่ภาคใต้ของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ ๑,๐๕๕ กม. มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๙๔๐.๓๕ ตร.กม. หรือประมาณ ๑,๒๑๒,๗๒๓ ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อ่าวไทย

ทิศใต้ ติดต่อกับ เขตอำเภอเมืองยะลา อำเภอรามัน จังหวัดยะลา และ เขตอำเภอบาเจาะจังหวัดนราธิวาส

ทิศตะวันออกติดต่อกับ อ่าวไทย

ทิศตะวันตกติดต่อกับ เขตอำเภอเทพา และอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา

ภาพที่ 3.3 แสดงแผนที่แยกตามอำเภอของจังหวัดปัตตานีและพื้นที่เขตศึกษา พ.ศ.2555

แผนที่แสดงที่ตั้งและอาณาเขตตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

3.1.3 สภาพทางภูมิศาสตร์ ของพื้นที่เมือง

ตั้งอยู่ที่เส้น ละติจูด $๐๖-๕๑'-๓๐''$ และ เส้นลองจิจูด $๑๐๑-๑๕'-๔๐''$ ทางทิศใต้ของเมืองพื้นแผ่นดินสูง ประกอบด้วย เทือกเขาสันกาลาศรี อันเป็นที่เกิดของ แหล่งน้ำ แล้วลาดต่ำลงมาจนเกิดเป็นที่ราบลุ่มตามชายฝั่งทะเล ขึ้นทางทิศเหนือ มีแม่น้ำสำคัญอยู่ ๒ สาย ได้แก่ แม่น้ำตานี ซึ่งเกิดจากยอดน้ำระหว่าง ภูเขาตาปาปาลัง กับ ภูเขาฮันกูส ระหว่าง เขตแดนประเทศไทย กับ ประเทศ

มาเลเซีย แม่น้ำนี้ ไหลผ่านอำเภอเบตง อำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา อำเภอเมืองยะลา อำเภอยะรัง อำเภอหนองจิกไปสู่อ่าวที่ตำบลชะบารัง อำเภอเมืองปัตตานี สายหนึ่ง และที่ตำบลบางตาวา อำเภอหนองจิก อีกสายหนึ่งมีความยาว ๑๙๐ กิโลเมตร และ แม่น้ำสายบุรี เกิดจากยอดน้ำ ระหว่างภูเขาอุลกาโอ กับ ภูเขาตาโป ระหว่างเขตแดนไทย - มาเลเซีย ในท้องที่อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส ไหลผ่านอำเภอระแงะ อำเภอรือเสาะ อำเภอรามันห์ ลงสู่ ทะเลในท้องที่อำเภอสายบุรี เป็นระยะทางยาว ๑๗๐ กิโลเมตร

ส่วนอำเภอโคกโพธิ์ไม่มีแม่น้ำสายหลักไหลผ่าน แต่มีลำธารที่ไหลมาจาก อุทยานแห่งชาติป่าเขาใหญ่ และโดยปกติการทำเกษตรหรือปศุสัตว์มักใช้น้ำจากชลประทานหรืออ่างเก็บน้ำเท่านั้น

อำเภอโคกโพธิ์มีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตป่าสงวนจำนวน 2 ป่า คือป่าเขาใหญ่เนื้อที่ ๒๔,๓๗๕ ไร่บางส่วนอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว และ อุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว มีเนื้อที่ ๑๖,๓๑๒.๕๐ ไร่ ครอบคลุม ๓ จังหวัด คือ ปัตตานี ยะลา และสงขลา

สภาพภูมิประเทศแบ่งเป็น ๓ ลักษณะ ประกอบด้วย พื้นที่ราบชายฝั่งทะเล ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ ประมาณ ๑ ใน ๓ ของพื้นที่จังหวัด ได้แก่ทางตอนเหนือและทางตะวันออกของจังหวัด มีหาดทรายยาว และเป็นที่ยอดนิยม กว้างประมาณ ๑๐ - ๓๐ กิโลเมตร พื้นที่ราบลุ่ม บริเวณตอนกลางและตอนใต้ของจังหวัด มีแม่น้ำปัตตานีไหลผ่านที่ดินมีความเหมาะสมในการเกษตรกรรม และพื้นที่ภูเขา ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนน้อยอยู่ทางตอนใต้ของ อำเภอโคกโพธิ์ อำเภอกะพ้อ และทางตะวันออกของอำเภอสายบุรี

ปริมาณ ฝน ปริมาณน้ำฝนของพื้นที่ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๕ - ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ อยู่ในช่วง ๑,๒๘๑.๑ มิลลิเมตร ถึง ๒,๖๐๐.๙ มิลลิเมตร สำหรับปริมาณฝนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ มีฝนรวมทั้งปี วัดได้ ๒,๔๔๘.๙ มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตก ๑๘๐ วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด คือ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๔ วัดได้ ๕๑๗.๕ มิลลิเมตร เดือนที่มีฝนตกน้อยที่สุด คือ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ วัดได้ ๔.๕ มิลลิเมตร ปริมาณฝนสูงสุดใน ๑ วัน วัดได้ ๑๖๒.๒ มิลลิเมตร เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

หมายเหตุ : ปริมาณฝนสูงสุดใน ๑ วัน ในปี ๒๕๕๓ วัดได้ ๒๗๔.๓ มิลลิเมตร เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ (ซึ่งเป็นวันที่มีพายุดีเปรสชั่นพัดผ่านจังหวัดสงขลาและบางส่วนของจังหวัดปัตตานี)

3.2 ประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

3.2.1 ประชากรคือ

ประชากรอาชีพการเกษตรและอาชีพอื่น

เกษตรกร และอาชีพทางเลือก

หน่วยงานรัฐข้าราชการและองค์กรท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.2 กรณีศึกษาคือ

ศึกษาในเขตพื้นที่ ตำบล ท่าเรือ อำเภอ โคกโพธิ์ จังหวัด ปัตตานี และ บริบทรอบด้าน การศึกษาระยะช่วงเวลาทางการเกษตรทั้งในฤดูการและนอกฤดูการ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

1. แบบสอบถาม

2. แบบสำรวจ

ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยผู้วิจัยยึดหลักในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาขอบเขตเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับลักษณะชุมชน ประชากร รวมถึงความเชื่อทางศาสนาที่หลากหลายหลักทฤษฎีที่เกี่ยวกับการการเข้าใจและเข้าถึงบริบทชุมชนโดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์และครอบคลุมเนื้อหาสาระในการทำวิจัยซึ่งมีรายละเอียดในการทำเครื่องมือดังนี้

แบบสอบถามความคิดเห็น

โดยการสอบถามความคิดเห็นผู้นำชุมชนหรือกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่อยู่อาศัยในพื้นที่ ผู้วิจัยจึงจะทำการศึกษาและออกแบบเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสารของทางภาครัฐและแผนพัฒนาของหน่วยงานต่างในพื้นที่ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมการเกษตรหรือการวางผังชุมชนการเกษตรอย่างเป็นเอกภาพ

2. ศึกษาข้อมูลจากสภาพพื้นที่จริง ณ บริเวณพื้นที่ศึกษาและเขตรอบนอก

3. ร่างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์การวิจัยโดยแบ่งแบบสอบถามความคิดเห็นออกเป็น

2 กลุ่ม คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการหรือผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่ศึกษาและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรในพื้นที่

4. สอบถามลักษณะทางกายภาพและความเป็นไปได้ในชุมชน

5. สอบถามลักษณะแนวทางการออกแบบผังชุมชนเพื่อการเกษตรให้สอดคล้องกับจารีตวัฒนธรรมที่มีอยู่หลากหลายในพื้นที่โดยไม่ขัดกับบริบทชุมชน

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ แบบสำรวจโดยการสังเกตและแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มผู้ปกครองหรือผู้นำชุมชน โดยแบ่งตามขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1.ผู้วิจัย ติดต่อส่วนงานราชการ หรือผู้นำชุมชน เพื่อขอข้อมูลที่จำเป็นต่อการวิจัยและข้อมูลทางด้านสภาพสิ่งแวดล้อม และลักษณะชุมชนเชิงลึก การเก็บรวบรวมข้อมูลแผนผังเกษตรกรและประชากร กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่

2.ผู้วิจัยจัดเตรียมแบบสำรวจการสังเกตและแบบสอบถามความคิดเห็นที่แก้ไขสมบูรณ์เรียบร้อยแล้วเพื่อที่จะไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในพื้นที่และกลุ่มตัวอย่างของหน่วยงานทั้งรัฐและเอกชนในเขตพื้นที่ศึกษาตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้

3.ผู้วิจัยทำการลงพื้นที่ภาคสนามโดยใช้แบบสำรวจและการสังเกตสภาพแวดล้อมทางกายภาพการณปัจจุบันของพื้นที่เพื่อศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

4.ผู้วิจัยทำการลงพื้นที่ภาคสนามโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในพื้นที่และกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพเพื่อผังการเกษตร

5.ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทำแบบสอบถามความคิดเห็นและจากการสำรวจการสังเกตในเขตพื้นที่ศึกษา

6.นำข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจการสังเกต และจากแบบสอบถามความคิดเห็นที่ถูกต้องทำการคัดแยกข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประมวผลได้ กับส่วนที่ต้องทำการเก็บข้อมูลซ่อมแซม

7.ลงพื้นที่ภาคสนามเก็บข้อมูลส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์อีกครั้ง

8.สรุปผลการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นและแบบสำรวจการสังเกตไปทำการวิเคราะห์ต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

ใน 1 ข้อมูลจากแบบสำรวจและสังเกตในพื้นที่ที่ศึกษาซึ่งจะนำข้อมูลที่ได้อาทิ แผนที่ผังพื้นที่ ข้อมูลการจัดการสภาพแวดล้อมและข้อมูลโครงสร้างพื้นฐาน ฯลฯ มาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2 ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรในเขตพื้นที่ศึกษาและกลุ่มตัวอย่างเช่นประชาชนในเขตพื้นที่ศึกษาผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ไปประมวผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง กราฟ แผนภูมิแท่ง แผนภูมิมวงกลมและแปรผล ประกอบการบรรยายดังนี้

2.1 นำเสนอข้อมูลส่วนบุคคล โดยการแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้มาใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 นำเสนอข้อมูลด้านทางกายภาพของพื้นที่ โดยการแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมทางกายภาพในเขตพื้นที่ศึกษา และระดับของความเหมาะสมด้านรูปแบบบริบทผังชุมชนเพื่อการเกษตร

2.3 นำเสนอข้อมูลด้านการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพ เพื่อการพัฒนาตามแบบวิถีชุมชน โดยแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ทั้งนี้การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมดังกล่าว จะนำไปสู่กระบวนการสรุปผลการวิจัย เรื่องแนวทางการวางผังสภาพแวดล้อมชุมชนเมืองเกษตรกรรมศึกษา พื้นที่ตำบล ท่าเรือ อำเภอ โคกโพธิ์ จังหวัด ปัตตานี

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการสืบค้นข้อมูลและลงเก็บข้อมูลในพื้นที่โดยใช้แบบสอบถามแบ่งออกเป็นสามรูปแบบ คือ หนึ่งแบบสอบถาม สองแบบสัมภาษณ์ สามแบบสังเกต ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของยามานะ มีสูตรการคำนวณ $\frac{N}{1+N(e)^2}$ โดยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ จะเน้นผู้ให้ข้อมูลที่ประกอบอาชีพหลากหลายอย่างเช่น เกษตรกร กสิกร เกษตรปศุสัตว์ ผู้นำท้องถิ่น พาณิชยกรรม ท้องถิ่นรวมถึงข้าราชการและหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นแต่ในแบบสังเกตนั้นเพื่อความสะดวกและความให้ทราบถึงปัญหาที่เป็นปัญหาหลักๆจริงๆจึงมีเพียงผู้วิจัย ผู้นำชุมชน เกษตรกรบางส่วน และหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในส่วยต่างๆร่วมสังเกตการด้วยเท่านั้น หลังจากการลงพื้นที่สำรวจเก็บข้อมูลและสังเกตการร่วมกับประชาชน หน่วยงานในพื้นที่แล้ว จากนั้นจึงนำข้อมูลผลสำรวจ ความคิดเห็น มาวิเคราะห์ตามกระบวนการซึ่งแบ่งตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจสังเกต
- 4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็น
- 4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็น จากแบบสัมภาษณ์
- 4.4 สรุปการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นในพื้นที่กรณีศึกษา

ทั้งนี้ผู้วิจัยนำผลการสำรวจดังกล่าวแสดงการจำแนกและหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยดำเนินการวิเคราะห์ตามกระบวนการวิจัยดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจสังเกต

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์จากแบบสำรวจสังเกต มีวิธีการสังเกตเป็นหมู่คณะ โดยเฉพาะการสังเกตด้านโครงสร้างสังคมจะมีผู้นำหมู่บ้านหรือผู้ใหญ่บ้านร่วมสังเกตและให้ข้อมูลอยู่ด้วยเสมอ การสังเกตในรูปแบบ อัตลักษณ์ชุมชน ความเป็นอยู่ทางด้าน การดำรงชีพ ถือว่าเป็นหลักสำคัญที่ขาดข้อมูลเสียมิได้ ดังนั้น ประชาชน ผู้นำชุมชน หรือแม้กระทั่งข้าราชการและหน่วยงานของรัฐจึงจำเป็นต้องให้ความคิดเห็น การวิเคราะห์ร่วมกันในแบบ บูรณาการชุมชนโดยให้มีการดำเนินการหรือร่วมทางกันเป็นแนวทางของการวิจัยสภาพแวดล้อมทางกายภาพชุมชนมากที่สุด

จากการสำรวจและสังเกตพื้นที่ศึกษาของตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี จะแบ่งออกเป็นหลากหลายชุมชนและหลากหลายรูปแบบภายในหนึ่งตำบลหรือหนึ่งหมู่บ้าน หากมองตามแผนที่การแบ่งสันปันส่วนของหน่วยงานรัฐจะแบ่งออกเป็นเจ็ดหมู่บ้านได้แก่ 1บ้านหัวควน 2บ้านควนเปลา 3บ้านประคู้ 4บ้านควนแตน 5บ้านท่าเรือ 6บ้านโคกอัน 7บ้านควนกะลาทอง โดยมีจำนวนหลังคาเรือนตั้งแต่100หลังคาเรือนจนถึง222หลังคาเรือน (ข้อมูลจากทะเบียนราษฎร ณ เดือน มีนาคม 2555) จากการร่วมการสังเกตชุมชนจะมีการรวมตัวกันในแต่ละหมู่บ้านเป็นกลุ่มก้อนและกระจัดกระจายเป็นส่วนน้อย อย่างเช่น หมู่ที่7 จะแบ่งแยกย่อยออกเป็นสองชุมชนและทั้งสองชุมชนซึ่งอยู่ในหมู่เดียวกันจะมีความแตกต่างอยู่บ้างในกิจกรรมทางการดำรงชีพหรือลักษณะประเพณีบ้างเล็กน้อย โดยรูปแบบจะเป็นการรวมตัวของกลุ่มที่อาศัยในพื้นที่ อาณาเขตบริเวณหรือที่ตั้งชุมชนเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับงานวิจัยเพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้หรือเผยแพร่ในวงกว้าง
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

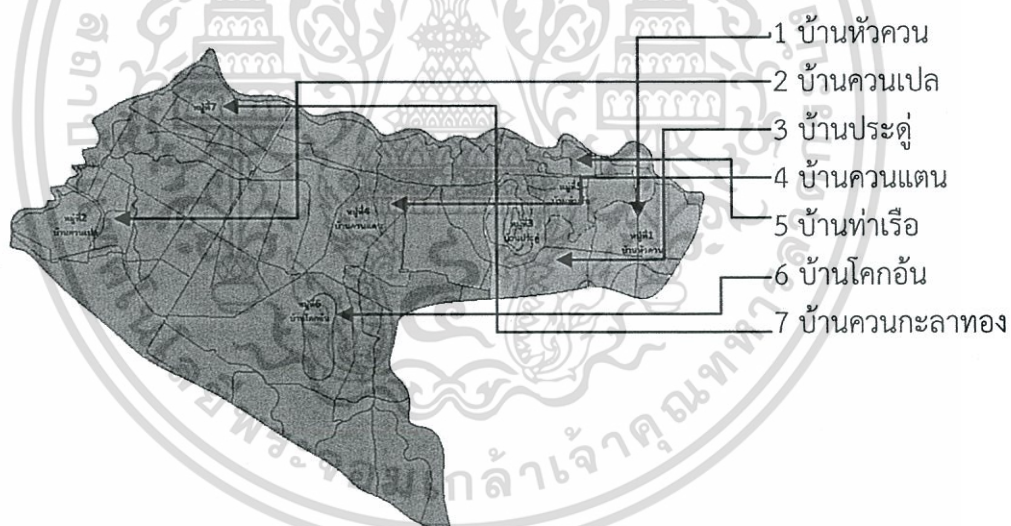
แบบเชิงเขตนิเวศชุมชนตามพื้นที่ธรรมชาติที่เหมาะสมกับการเกษตรกรรม หรือกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนนั้นๆ ส่วนการทำกิจกรรมร่วมกันในชุมชนแต่ละชุมชนจะมีศาลาเอนกประสงค์หรือลานประจำชุมชน (ชุมชนย่อย) ไว้ใช้ร่วมกัน หรือประกอบพิธีทางศาสนาด้วยกัน ซึ่งถือเป็นการติดต่อสื่อสาร และแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน

โดยรูปแบบชุมชนในเขตพื้นที่การปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือร่วมกับกรมโยธาธิการ และผังเมืองจังหวัดปัตตานี จะแบ่งออกได้ ดังนี้

4.1.1 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แสดงพื้นที่อาณาเขตหมู่บ้าน/ชุมชน

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือ อยู่ห่างจากตัวอำเภอโคกโพธิ์ประมาณ 5 กิโลเมตร ตามถนนสายบ้านควนคูหา-ท่าเรือ ปน 2063 มีพื้นที่ประมาณ 32.71 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 20,442.22 ไร่ ของพื้นที่อำเภอโคกโพธิ์ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือได้ยกฐานะสภาพตำบลเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2540 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 113 ตอนพิเศษ 52 ง ลงวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2539) แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้าน ดังนี้

ภาพที่ 4.1 แสดงพื้นที่อาณาเขตหมู่บ้านในเขตการปกครองของตำบลท่าเรือ พ.ศ.2555

ระบบโครงสร้างและรูปแบบของการจัดวางผังชุมชนในพื้นที่ตำบลท่าเรือจะเป็นลักษณะการจัดรูปแบบที่ยึดหลักการสร้างบ้านเรือนหรือที่อยู่อาศัยเป็นตัวตั้งและหากสอบถามหรือมองเจาะลึกมากกว่านั้นแต่ละชุมชนหรือหมู่บ้านจะมีความสัมพันธ์กันในเชิงเครือญาติ และความเชื่อในสิ่งที่ยึดถือทางศาสนา ลักษณะหมู่บ้านจึงไม่เป็นรูปทรงสมมาตร (isometric) แต่จะเป็นในลักษณะการแบ่งพื้นที่แบบความสัมพันธ์ทางสังคมมากกว่ายึดหลักบริบทการดำรงชีพหรือกิจกรรมในชุมชนอย่างเช่น ตะวันตกซึ่งเป็นรากฐานในการจัดการหรือเตรียมพร้อมเพื่อพัฒนาการจัดการพื้นที่ต่อไป ดังนั้นจึงเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สิ่งยากที่จะวางโครงสร้างหรือจัดการรูปแบบของชุมชนให้เป็นระบบเครือข่ายที่ใหญ่ขึ้น ในแบบของการจัดระบบทรัพยากรอย่างอย่างเป็นองค์รวม เพื่อเกื้อหนุนการดำรงชีพและการประกอบอาชีพต่อไป

ขนาดการกระจายตัวและความหนาแน่นของครัวเรือนในเขต หมู่บ้าน/ชุมชน

ในปี พ.ศ. 2553 ตำบลท่าเรือมีประชากรทั้งหมด 4,760 คน หรือประมาณร้อยละ 7.34 ของประชากรทั้งอำเภอโคกโพธิ์ และมีจำนวนหลังคาเรือน 1,202 หลังคาเรือน หมู่บ้านที่มีจำนวนครัวเรือนมากที่สุดคือบ้านโคกอัน หมู่ที่ 6 จำนวน 221 ครัวเรือน และหมู่บ้านที่มีครัวเรือนน้อยที่สุดคือ บ้านหัวควน หมู่ที่ 1 มีจำนวน 100 ครัวเรือน

ความหนาแน่นของประชากร ผลการสำรวจ ในปี พ.ศ. 2553 มีความหนาแน่นประชากรโดยเฉลี่ย 116.10 คน/ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็น 0.186 คน/ไร่ ถือว่ามีความหนาแน่นของประชากรค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับเทศบาลอำเภอโคกโพธิ์ ที่มีความหนาแน่นถึง 782.18 คน/ตารางกิโลเมตร หรือ 1.251 คน/ไร่ มีจำนวนประชากรชาย 2,384 คน ประชากรหญิง 2,376 คน สัดส่วนประชากรเพศชายและเพศหญิง 100 คน เท่ากับ 100.34

โครงสร้างประชากร ในปี พ.ศ. 2553 ทางองค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือ ได้สำรวจและจำแนกประชากรออกมามี ประชากรวัยเด็กจำแนกตามอายุ 0-14 ปี มีจำนวน 1,146 คน หรือร้อยละ 24.11 ของประชากรทั้งตำบล ประชากรวัยทำงานช่วงอายุ 15-59 ปี มีจำนวน 3,067 คนหรือร้อยละ 64.51 ของประชากรทั้งตำบล ประชากรวัยสูงอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 541 คน หรือร้อยละ 11.38 ของประชากรทั้งตำบล คิดเป็นสัดส่วนวัยพึ่งพิง(อายุ 0-14 ปี และ อายุ 60 ปีขึ้นไป) ต่อวัยทำงานอายุ 15-59 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.75

จากตารางโครงสร้างประชากรและการแสดงการแยกกลุ่มตามอายุ เพศ ในรูปทรงปิรามิดจะเห็นได้ว่ากลุ่มที่อายุและเพศมากที่สุดในพื้นที่คือ 20-24 ปี โดยค่อยๆลดหลั่นลงไปจนถึงอายุ 85 ขึ้นไปเพียง 23.00 หรือร้อยละ 0.48 เท่านั้น จากแผนภูมิแสดงให้เห็นถึงเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยจำนวนประชากรชายมี 2,381.00 เพศหญิง 2,373.00 อัตราส่วนอายุเป็นในเพศชายเป็น 50.08 และเพศหญิง 49.92 ดังนั้นจำนวนประชากรคิดเป็น 100.00 และรวมอัตราส่วนของเพศเป็น 109.09 (องค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี)

หมายเหตุ: แยกตามช่วงอายุ (ปี) (เฉพาะผู้มีสัญชาติไทยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน)

แนวโน้มการขยายตัวของประชากร การขยายตัวของประชากรตำบลท่าเรือจากประชากรปีฐาน พ.ศ. 2543 เท่ากับ 4,712 คน ประชากรปีปัจจุบัน พ.ศ. 2553 เท่ากับ 4,760 คน มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 0.14 ต่อปี ซึ่งมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในระดับปกติ

ทรัพยากรดิน ลักษณะคุณสมบัติของดินแบ่งตามสภาพพื้นที่ได้เป็น 2 กลุ่ม คือ 1.เป็นกลุ่มดินในพื้นที่ดอน(เขตดินชั้น)มีการระบายน้ำดีหรือดีปานกลาง 2.กลุ่มดินในพื้นที่ราบลุ่มจะมีลักษณะการระบายน้ำเลวหรือค่อนข้างเลว

จากปัญหาและสภาพของดินตามตารางข้างต้นนั้นจะเห็นถึงความขาดครนความอุดมสมบูรณ์ และลักษณะสภาพของธรรมชาติเองโดยแบ่งเป็นสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ(Natural Environment) คือ สิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ทั้งมีชีวิต (biotic environment) และไม่มีชีวิต (abiotic environment) ลักษณะธรรมชาติแบบ Natural Environment จึงมีการพัฒนาการที่เข้าไม่ทันต่อการขยายตัวของชุมชนในอีกรูปแบบหนึ่งคือ สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น (Built Environment) จากตารางสภาพของดินจะเห็นได้ว่า สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น มีผลอย่างมากในลักษณะการเปลี่ยนแปลงในดิน ทั้งสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมทางสังคม ชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น มิอนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เข้าไปปรุงแต่งโดยไม่ได้ทำความเข้าใจหรือเรียนรู้สภาพพื้นที่ดีพอ ปัญหาที่เกิดขึ้นคือลักษณะของดินหรือธรรมชาติไม่สามารถปรับเปลี่ยนตัวเองได้ทันการรุกร้าของชุมชนนั้นๆ การเข้ามาที่ไม่สอดคล้องกับลักษณะพื้นที่หรือเอกลักษณ์ของสภาพแวดล้อมทำให้เกิดความไม่สัมพันธ์กันเชิงระบบ โดยเฉพาะความสัมพันธ์เชิงระบบนิเวศ ที่ชุมชนยึดหลัก (built environment) เข้ามาจัดการควบคุม จึงส่งผลให้การดำรงอยู่ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเกิดความผิดปกติขึ้นในระบบนิเวศ ส่งผลกระทบทางกายภาพและทางสังคมอย่างชัดเจน

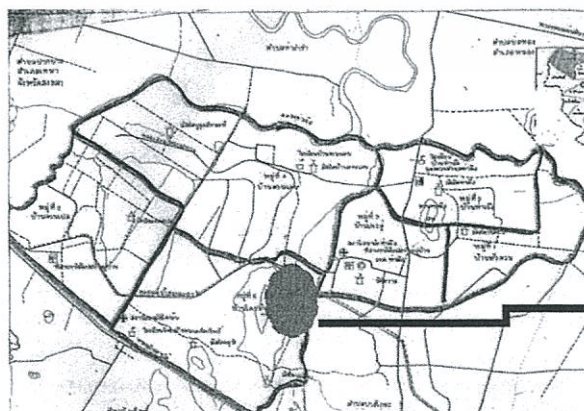
การใช้ประโยชน์ที่ดินปัจจุบัน การใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือส่วนใหญ่เป็นพื้นที่อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม มีพื้นที่โดยรวมประมาณ 5,840.22 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 28.57 ของพื้นที่ทั้งตำบล รองลงมาเป็นพื้นที่พักอาศัย มีพื้นที่ประมาณ 3,217.39 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.74 ของพื้นที่ทั้งหมดและการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอื่นๆ ได้แก่ พื้นที่เกษตรกรรม สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา และกุโบร์สาธารณะ (สุสานคนไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม) จะแทรกอยู่ในบริเวณที่พักอาศัยและพื้นที่โดยรอบ มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.4 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินปัจจุบันขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือ

ประเภท	พื้นที่(ไร่)	พื้นที่(ตร.กม.)	ร้อยละ
1.ที่พักอาศัย	3,217.39	5.15	15.75
2.สถาบันการศึกษา	46.87	0.07	0.23
3.สถาบันศาสนา	41.40	0.07	0.20
4.กุโบร์สาธารณะประโยชน์	1.67	0.00	0.01
5.สถาบันราชการ	16.09	0.03	0.08
6.เกษตรกรรม	1,803.84	2.89	8.82
7.อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม	5,840.22	9.34	28.57
8.ถนน,แหล่งน้ำและอื่นๆ	9,476.47	15.16	46.35
รวม	20,443.75	32.71	100

ที่มา : ข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือ พ.ศ.2553 จากการคำนวณด้วยโปรแกรม Auto Cad

พื้นที่ป่าหรือป่าไม้ชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือมีทรัพยากรป่าไม้ในเขต อบต. เป็นป่าไม้อยู่ประมาณ 40 ไร่

พื้นที่ป่าชุมชนซึ่งอยู่ในเขต หมู่ที่ 6 บ้านโคกอัน

ภาพที่ 4.2 แสดงเขตพื้นที่ป่าชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แต่จากการลงพื้นที่สังเกต เกิดการรุกรานป่าไม้ชุมชนอย่างหนัก จากปริมาณดินมีจำนวน 40 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ตำบลท่าเรือลดหายไปคงเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งเปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ เนื่องจากการบุกรุกพื้นที่เพื่อต้องการที่ดินทำกินของคนในชุมชนเอง ทำให้ไม้ยืนต้นขนาดใหญ่หรือไม้พื้นถิ่นทางภาคใต้เช่น ต้นยางป่า ถูกลโค่น หรือยืนต้นตายเป็นจำนวนมาก

และจากการสังเกตคงมีการรุกรานพื้นที่ต่อไปอย่างต่อเนื่องในรูปแบบของทำเกษตรพืชเชิงเดี่ยว(ปลูกยางพารา)กันอย่างไม่หยุดยั้งและในอนาคตป่าไม้ชุมชนหรือเขตป่า สงวนชุมชนคงหมดไปไม่เหลือให้เห็นในพื้นที่อีกต่อไป คงไว้แค่รูปภาพหรือคำบอกเล่าเท่านั้น

4.1.2 แหล่งน้ำ

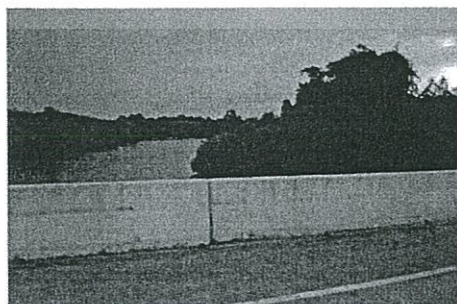
ประเภทแหล่งน้ำอุปโภคบริโภค

ตำบลท่าเรือโดยมากแล้วมักพบปัญหาที่เกิดจากการขาดครนน้ำเป็นส่วนมากหรือหารจัดระบบการจัดการน้ำไม่เพียงพอในฤดูแล้ง และมีปริมาณน้ำมากไหลเข้าท่วมพื้นที่ในฤดูฝนยิ่งช่วงฤดูมรสุมด้วยแล้วบวกกับพื้นที่ของตำบลท่าเรือโดยภูมิประเทศในหมู่ที่ 2 บ้านควนแปล หมู่ที่ 3 บ้านนาประดู่และบ้านหัวควนอยู่ที่หมู่ 1 เป็นพื้นที่ลุ่มรองรับน้ำไหลเข้าสะสมจึงเกิดผลกระทบการดำรงชีพที่ไม่เป็นไปตามวิถีของชุมชนเท่าที่ควรในบางปีปริมาณน้ำที่มากเกินไปก่อให้เกิดการพังทลายของหน้าดินหรือดินเปลี่ยนสภาพไม่เหมาะกับการทำเกษตรกรรม

คลองในตำบลท่าเรือ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือมีลำคลองที่สำคัญได้แก่

- คลองหม้อแตก ไหลผ่านหมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 7 ในแนวเหนือใต้
- คลองส่งน้ำชลประทานไหลผ่านหมู่ที่ 6 และหมู่ที่ 7 ในแนวตะวันออก-ตะวันตก
- คลองท่าช้าง ไหลผ่าน หมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 7 ในแนวเหนือใต้
- คลองซีเรต ในหมู่ที่ 6
- คลองบ้านทุ่ง ในหมู่ที่ 1
- คลองตาแปด ในหมู่ที่ 2
- คลองท่าसान ในหมู่ที่ 7
- คลองท่าเรือ ในหมู่ที่ 4

และยังมีลำห้วยสายอื่นๆ ที่ไหลผ่านตำบลท่าเรือ น้ำในคลองส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรกรรมและการอุปโภคบริโภค

ภาพที่ 4.1 แสดงคลองสายหลักของตำบลท่าเรือ

ที่ไหลผ่านหมู่ 7 หมู่ 4 และ หมู่ 5 อยู่ทางทิศเหนือ ของตำบลท่าเรือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คลองสายนี้มีชื่อเรียกที่แตกต่างกันออกไปตามพื้นที่ที่สายคลองพาดผ่านหากพาดผ่านหมู่
เจ็ดของตำบลท่าเรือจะเรียกว่าคลองท่าसानแต่หากพาดผ่านหมู่สี่ของตำบลท่าเรือจะเรียกว่าคลอง
ท่าเรือแต่แท้จริงแล้วเป็นสายลำคลองเดียวกัน คลองเส้นนี้เป็นคลองสองน้ำ น้ำจืดไหลมาจากฝั่ง
แผ่นดินใหญ่ทางทิศใต้ผ่านหลายตำบลของอำเภอโคกโพธิ์และยังเป็นเส้นแบ่งระหว่างจังหวัดปัตตานี
กับจังหวัดสงขลาอีกด้วย คลองสายหลักเส้นนี้ไหลคดเคี้ยวผ่านหลายตำบลของจังหวัดปัตตานีโดยผ่าน
ตำบลท่า

ภาพที่ 4.2 แสดงภาพปากแม่น้ำตูหยง อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

ผลกระทบต่อตำบลท่าเรือที่คลองสายนี้พาดผ่านอย่างเห็นได้ชัดคือเกิดน้ำทะเลหนุนขึ้นมา
ผลักน้ำจืดให้ไหลย้อนกลับทางทิศใต้จึงทำให้รูปแบบของการทำเกษตรกรรมของชาวบ้านไม่ดำเนิน
ไปตามผลเท่าที่ควร

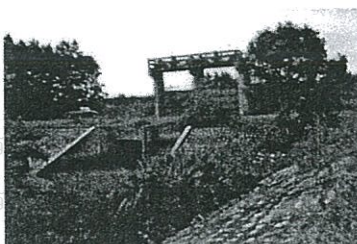
4.1.2.1 แสดงภาพและข้อมูลแหล่งน้ำในตำบลท่าเรือ

คลองน้ำชลประทานที่ตัดผ่าน หมู่ 3 หมู่ 6 และหมู่ 2

ความเสื่อมโทรมของคลองชลประทานในหมู่ 2 ที่ขาด
การจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ

ฝ่ายชลประทานขนาดเล็กในหมู่ 2
ไว้กักเก็บน้ำ และคอยกั้นน้ำทะเลหนุน
ลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากภาพ 4.1.2.1 แสดงให้เห็นแหล่งน้ำชลประทาน

ของตำบลเฉพาะบางส่วนของเขตการจัดการน้ำอย่างเป็นระบบหรือเต็มประสิทธิภาพ การใช้น้ำในชลประทานเพื่อการเกษตรนั้นจึงมีเฉพาะบางส่วนอย่างเช่นหมู่ที่ 3 บ้านประดู่ หมู่ที่ 6 บ้านโคกอัน และบางส่วนของบ้านควนแปลหมู่ 2 เท่านั้น การจัดการน้ำจะหยุดหรือชะลอลงในหมู่ที่ 2 บ้านควนแปล การดำรงชีพของชาวบ้านจึงต้องดิ้นรนหรือหาทางเลือกด้วยตัวเองอย่างเช่นการขุดสระน้ำตื้นในพื้นที่ของตน การขุดบ่อซีเมนต์ หรือการเจาะน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ สิ่งเหล่านี้มักเป็นอุปสรรคหรือความไม่พร้อมของการดำรงชีพแบบเกษตรกรรมเชิงก้าวหน้า จากการสำรวจแหล่งน้ำ พบปัญหาอยู่หลากหลายรูปแบบอย่างเช่น น้ำบาดาลหรือบ่อน้ำตื้นที่ชาวบ้านนำมาอุปโภคบริโภค น้ำกลับกลายเป็นกรดเพราะสภาพดินเปรี้ยวจะพบมากที่หมู่ 2 บ้านควนแปล จากการศึกษาสังเกตมีอยู่หลายหลังคาเรือนในหมู่ 7 บ้านควนกะลาทอง และบางส่วนของหมู่ 2 บ้านควนแปลที่ยังไม่มีน้ำประปาใช้ในการอุปโภคบริโภคยังคงตักน้ำโดยตามพื้นที่ดังกล่าวกลับพบว่าน้ำที่นำมาใช้กลับเป็นกรดและดินในพื้นที่เป็นดินเปรี้ยวทำให้ยากลำบากยิ่งขึ้นในการทำเกษตรกรรมเชิงก้าวหน้า หรือการเกษตรแบบผสมผสาน

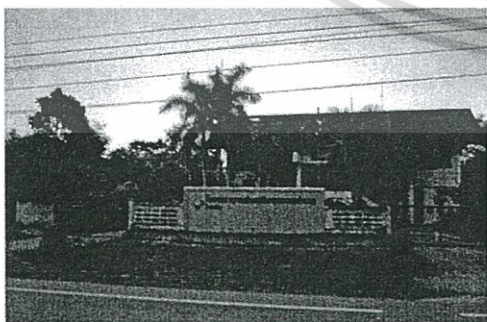
4.1.3 บริการสาธารณะในตำบล

สถาบันราชการ มีการรวมกลุ่มของสถาบันราชการ ได้แก่ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือ ซึ่งในบริเวณนี้มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนตำบลท่าเรือ ศูนย์ประสานงานประจำหมู่บ้าน บริเวณหมู่ที่ 3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพโคกอัน บริเวณหมู่ที่ 6

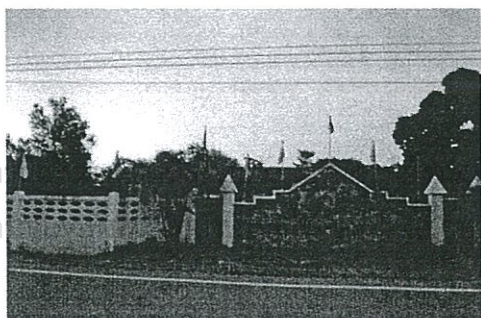
สถานศึกษา ในพื้นที่ของตำบลท่าเรือ มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 2 แห่ง คือ โรงเรียนบ้านควนแดน ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 โรงเรียนบ้านท่าเรือ ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 นอกจากนี้ยังมีโรงเรียนนอกระบบจำนวน 1 แห่งคือ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประจำตำบลท่าเรือ ตั้งอยู่หมู่ที่ 7

การบริการสาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนในตำบลมีจำนวน 2 แห่ง คือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนตำบลท่าเรือ ตั้งอยู่ที่หมู่ 3 และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพบ้านโคกอัน ตั้งอยู่ที่หมู่

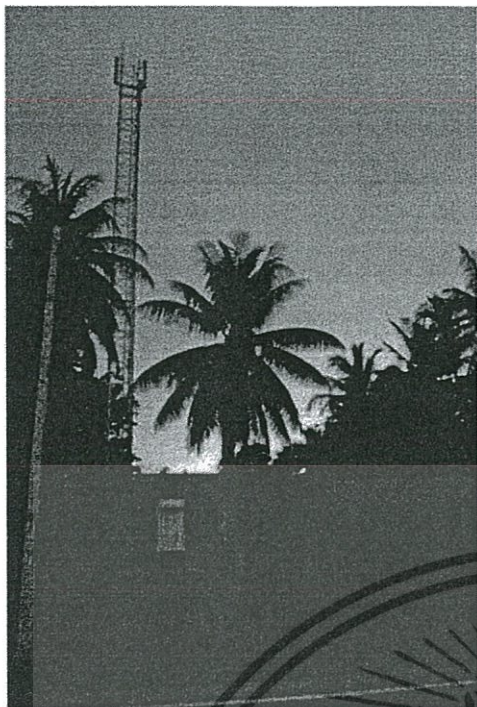
4.1.3.1 แสดงภาพบริการสาธารณะในตำบลท่าเรือ

แสดงภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพบ้านโคกอัน ตั้งอยู่ที่หมู่ 6

แสดงภาพโรงเรียนนิคมสร้างตนเองโคกโพธิ์มิตรภาพที่ 148 ตั้งอยู่บ้านโคกอัน หมู่ 6

แสดงภาพเสาส่งสัญญาณโทรศัพท์

จากภาพตัวอย่างจะสังเกตเห็นได้ว่าสาธารณูปโภคของชุมชนเป็นไปในแนวทางด้วยคุณภาพและขนาดมาตรฐานที่ชัดเจนอย่างเช่น โรงพยาบาลหรือศูนย์สาธารณสุขชุมชน ดังนั้น ประชาชนในพื้นที่จึงเลือกที่จะใช้บริการโรงพยาบาลของอำเภอหรือจังหวัดเสียมากกว่าใช้บริการในพื้นที่ชุมชน เพราะความพร้อมในการรักษาพยาบาลและการบริการอย่างครบวงจรที่มากกว่าโรงพยาบาลในชุมชน ทางด้านสถานศึกษาที่ถือว่ามีความหลากหลายหากเทียบกับจำนวนนักเรียนหรือครูที่สอนประจำในสถานศึกษานั้นๆ ปัญหาหลักๆในพื้นที่ไม่ใช่จำนวนสถานศึกษาหรือลักษณะของโรงเรียนแต่จะเป็นจำนวนครูผู้สอนที่มีจำนวนน้อยและรูปแบบก้ำกั้ววิธีการสอนหรือหลักสูตรของการเรียนที่ไม่เป็นไปตามรูปแบบชุมชนหรือสังคมเฉพาะในจังหวัดปัตตานีซึ่งมีหลากหลายทางศาสนา ภาษา และทัศนคติต่างๆที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจน ลักษณะการเรียนการสอนที่ยึดหลักส่วนกลางหรือหลักสูตรการเรียนแบบภาคกลางเช่นกรุงเทพฯ แต่เพียงอย่างเดียวจึงไม่สอดคล้องผลในพื้นที่ที่มีความหลากหลายหลายทางอัตลักษณ์ชุมชนแห่งนี้

โทรศัพท์สาธารณะชุมชนหรือสัญญาณโทรศัพท์ในชุมชน จากการสังเกตพบความบกพร่องมากมายในระบบการสื่อสารสาธารณะอย่างเช่นโทรศัพท์สาธารณะชุมชนที่มีอยู่น้อยมากในพื้นที่และส่วนมากจะใช้ไม่ได้หรือชำรุด ประชาชนจึงเลือกใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หรือโทรศัพท์มือถือเสียส่วนมากแต่ไม่ใช่ว่าจะหมดปัญหาเพราะบางพื้นที่ในตำบลท่าเรือไม่มีเครือข่ายของสัญญาณโทรศัพท์อยู่เลยในบางพื้นที่

4.1.4 การคมนาคมในชุมชน

ถนนเส้นทางหลักและสะพานในเขตหมู่บ้าน เส้นทางคมนาคมที่เชื่อมต่อระดับตำบลมีจำนวน 2 สายหลัก คือ ถนนสายโคกขี้เหล็ก-โรงพิมพ์เก่า ขนาดเขตทาง 10 เมตร ผิวจราจรแอสฟัลต์ติก เป็นเส้นทางสายหลักเชื่อมต่อกับถนนสายนิคมเก่า-เกาะหม้อแกง โดยเชื่อมระหว่างตำบลโคกโพธิ์กับตำบลท่ากำชำ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี และภายในตำบลท่าเรือผ่าน หมู่ที่ 2 หมู่ที่ 6 หมู่ที่ 7 และหมู่ที่ 4 ในแนวเหนือ-ใต้ของตำบล และ ถนนบ้านควนคูหา-ท่าเรือ ปน 2003 ขนาดเขตทาง 10 เมตร ผิวจราจรกว้าง 10 เมตร เป็นเส้นทางสายหลักระหว่างตำบลบ่อทอง อำเภอเอกราชเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อนุญาตให้มาใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หนองจิก และ ตำบลบางโกระ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี และภายในตำบลท่าเรือ ผ่านหมู่ที่ 1 หมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 5 ในแนวเหนือ-ใต้ของตำบล

4.1.4.1 แสดงภาพของถนนในชุมชนตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

ถนนสายโคกขี้เหล็ก-โรงพิมพ์เก่า
จากภาพถนนที่พาดผ่านหมู่ที่ 6 บ้านโคอัน

ถนนสายรองอยู่หมู่ที่ 2 บ้านควนแปล

ถนนขนานชลประทาน หมู่ที่ 3 บ้านประดู่ และหมู่ที่ 1 บ้านหัวควน

ถนนสายรองอยู่หมู่ที่ 7 บ้านควนกะลาทอง

จากการสังเกต จะเห็นได้ว่าลักษณะถนนที่ใช้ในการคมนาคมสายหลักอย่าง ถนนสายโคกขี้เหล็ก และถนนบ้านควนคูหาจะมีสภาพที่ดีพอสมควรเหมาะแก่การสัญจรแต่จะมีบางช่วงของถนนสายหลักที่ชำรุดจะอยู่ช่วงรอยต่อหมู่ 6 และหมู่ 7 ที่ยังรอการซ่อมแซมอยู่ส่วนถนนสายรองนั้น ยังเป็นสภาพถนนดินแดงอยู่มากโดยเฉพาะระหว่างหมู่ที่ 2 บ้านควนแปล และหมู่ที่ 7 บ้านควนกะลาทองทางทิศตะวันตกของตำบลท่าเรือ หรือจะเรียกว่าชายขอบของตำบลก็ได้ หากสังเกตการณ์คมนาคมของตำบล จะพัฒนาอยู่เฉพาะเส้นทางสายหลักเท่านั้น ส่วนทางสายรอง หรือชายขอบชุมชน ที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าทางสายหลัก จะถูกปล่อยประละเลยไปมาก ทั้งๆที่มีชุมชนย่อยๆอยู่เช่นเดียวกับกับตัวตำบล หรือชุมชนกลุ่มหลัก หากเปรียบเทียบกันแล้ว กลุ่มชุมชนย่อยดังกล่าวกลับ

กลายเป็นแรงหรือวงเฟืองหลักที่ขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของชุมชนตำบลท่าเรือด้วยซ้ำ เพราะตามชายของของตำบลส่วนมากแล้วจะเป็นพืชสว้ยไร่ในที่ที่มีพื้นที่มาก สอดรับกับรูปแบบของตำบลท่าเรือที่ส่วนใหญ่แล้วจะประกอบสัมมาชีพเกษตรกร

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 118 ชุด มีจำนวน 2 ส่วนใหญ่ๆคือ ส่วน ก และ ส่วน ข ส่วน ก นั้นจะถามในเรื่อง โครงสร้างครัวเรือน ภูมิลำเนา และการประกอบอาชีพ ส่วน ข จะเป็นทางด้าน สาธารณูปโภค สาธารณูปการของชุมชน (น้ำ การใช้น้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติปัญหาการขาดแคลนน้ำ ปัญหาของดิน และ ความพึงพอใจใน สาธารณูปโภค สาธารณูปการของชุมชน) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 โครงสร้างครัวเรือน

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
1-3 คน	53	44.9
4-5 คน	46	39.0
6-7 คน	19	16.1
รวม	118	100.0

จากตารางที่ 4.1 จะพบว่า มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มากที่สุดมีจำนวน 53 อยู่ระหว่าง 1-3 คน คิดเป็นร้อยละ 44.9 ของประชากรทั้งหมด และ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ที่มีระหว่างใกล้เคียงกันหรือห่างกันไม่มากคือ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4-5 คน มีจำนวน 46 คิดเป็นร้อยละ 39.0 จากจำนวนทั้งหมด

ตารางที่ 4.2 จำนวนสมาชิก จำแนกตามอายุ

จำแนกตามอายุ	จำนวน	ร้อยละ
0-6 ปี	1	0.8
7-20 ปี	1	0.8
21-30 ปี	21	17.8
31-40 ปี	11	9.3
41-50 ปี	24	20.3
51-60 ปี	43	36.4
60 ปีขึ้นไป	17	14.4
รวม	118	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.2 จะพบว่าจำนวนอายุของประชากรที่อยู่ ณ พื้นที่นั้นๆจริง มีจำนวนที่มากที่สุดอยู่ระหว่างอายุ 50-60 ปี คิดเป็น ร้อยละ 36.4 ของประชากรทั้งหมด และ อายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.3 ของประชากรทั้งหมด โดยอายุ 21-30 ปี ซึ่งถือว่าเป็น ช่วงวัยรุ่น และช่วงเริ่มทำงานในพื้นที่ที่มีอยู่จริงนั้นน้อยกว่าจากการสำรวจพบคิดเป็นร้อยละ 17.8 ของประชากรทั้งหมด เป็นเหตุให้ผู้ที่ประกอบอาชีพในพื้นที่ส่วนมาก จะอยู่ระหว่าง 50-60 ปี จึงวิเคราะห์และสังเกตได้ว่าสภาวะภาพของการทำงานโดยส่วนมากที่เป็นการเกษตรกรรม ซึ่งต้องใช้แรงแล้งงาน มักจะไม่ได้ผลเท่าที่ควร เหตุปัจจัยทางอายุที่มาก หรือข้อจำกัดในชุมชน (ปัจจัยทางสังคมและรูปแบบของชุมชน) คงเป็นอีกมุมหนึ่งที่เราต้องมองว่า วัยรุ่น หรือวัยทำงาน มีเหตุจำต้องโยกย้ายไปประกอบสัมมาชีพยังพื้นที่อื่น

ตารางที่ 4.3 แสดงภูมิสำเนาและการย้ายถิ่นฐาน

ภูมิสำเนาและการย้ายถิ่นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
อยู่มาตั้งแต่เดิม	116	98.3
ย้ายมาจากถิ่นอื่น	2	1.7
รวม	118	100.0

จากตารางที่ 4.3 ภูมิสำเนาและการย้ายถิ่น จะมีอยู่สองคำถาม คือ อยู่มาตั้งแต่เดิม กับย้ายมาจากถิ่นอื่น จะพบโดยส่วนมากอยู่มาตั้งแต่เดิม คิดเป็นร้อยละ 98.3 ของจำนวนประชากร และย้ายมาจากถิ่นอื่นเพียง 1.7 เปอร์เซ็นต์ เท่านั้นจากการสอบถามประชากรที่ย้ายมาจากถิ่นอื่นไม่ได้มีภูมิสำเนาที่ไกลกันมากแต่เป็นประชาชนที่อยู่ตำบลข้างเคียงอำเภอเดียวกัน เหตุที่ย้ายมาคือ มาแต่งงานกับคนในพื้นที่ และต้องการที่ดินทำกิน ซึ่งมีน้อยมาก

ตารางที่ 4.4 แสดงการประกอบอาชีพและการทำงาน

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ	9	7.6
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	6	5.1
ธุรกิจ/ค้าขาย	12	10.2
ลูกจ้างบริษัทห้างร้าน	3	2.5
การเกษตร/ประกอบการเกษตร	72	61.0
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	16	13.6
รวม	118	100.0

จากตารางที่ 4.4 การประกอบสัมมาชีพในชุมชนที่มีอยู่จริงของพื้นที่ จะสอบถามเพียงหกคำถามหกออาชีพซึ่งเป็นอาชีพหลักของชุมชน เช่น รับราชการ พนักงานของรัฐวิสาหกิจ ธุรกิจค้าขาย รับจ้างหรือลูกจ้างทั่วไป การเกษตรประกอบกิจการเกษตร และไม่ได้ประกอบอาชีพ จากตัวเลขที่ได้ อาชีพที่เกี่ยวกับการเกษตรหรือประกอบกิจการเกี่ยวกับการเกษตรมีเปอร์เซ็นต์มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ

61.0 ของอาชีพทั้งหมดในหกอาชีพหลัก รองลงมาคือไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 13.6 ของประชากรในพื้นที่ทั้งหมด จากการสังเกตและสอบถาม ได้คำตอบว่าเหตุที่ ประชากรที่ว่างงานหรือไม่ได้ประกอบอาชีพไม่ใช่ประชากรที่ด้อยศักยภาพหรือเป็นประชากรชั้นสองแต่โดยส่วนมากจะเป็นผู้สูงอายุที่มีการศึกษา มีบำนาญบำนาญคอยเลี้ยงตัวมาอยู่แล้วหรือได้รับจากกองทุนผู้สูงอายุที่ทางภาครัฐจัดสรรให้ การสัมภาษณ์คือปลูกผักเลี้ยงปศุสัตว์ ตามวิถีเป็นพอเพียง ไม่เน้นการค้า

ตอนที่ 2 สาธารณูปโภคสาธารณูปการชุมชนและความพึงพอใจในสาธารณูปโภคสาธารณูปการชุมชน

ตารางที่ 4.5 แสดงแหล่งน้ำใช้ในชีวิตประจำวัน

แหล่งน้ำใช้ในชีวิตประจำวัน	จำนวน	ร้อยละ
บ่อน้ำตื้น	22	18.6
น้ำบาดาล	12	10.2
น้ำประปาหมู่บ้าน	84	71.2
รวม	118	100.0

จากตารางที่ 4.5 จะพบว่าน้ำที่นำมาอุปโภคนั้นโดยส่วนมาก จะเป็นน้ำจากประปาหมู่บ้านคิดเป็นร้อยละ 71.2 รองลงมาคือบ่อน้ำตื้น คิดเป็นร้อยละ 18.6 และน้ำบาดาลร้อยละ 10.2 ส่วนน้ำที่นำมาบริโภคจะซื้อน้ำจากห้างร้าน แต่จากการสอบถามและสังเกตบางพื้นที่ยังคงบริโภคน้ำจากบ่อน้ำขุด (บ่อน้ำที่ขุดจนถึงชั้นน้ำใต้ดินหรือน้ำบาดาล และนำท่อคอนกรีตขนาดใหญ่สวมลงไปกันไม่ให้หน้าดินพังลงปะปนกับน้ำที่นำมาบริโภค) แต่เป็นบางพื้นที่เท่านั้นที่ยังบริโภคน้ำจากบ่อน้ำขุดได้อยู่ โดยส่วนมากแล้วจะอยู่บริเวณชายขอบของตำบลเท่านั้น

ตารางที่ 4.6 แหล่งน้ำใช้ในการเกษตร

แหล่งน้ำใช้ในการเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
บ่อน้ำตื้น	18	15.3
บ่อน้ำบาดาล	29	24.6
สระน้ำขุด	20	16.9
แหล่งน้ำสาธารณะ	4	3.4
คลองชลประทาน	46	39.0
รวม	118	100.0

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นถึงลักษณะการใช้น้ำทางการเกษตรที่มากที่สุดคือน้ำจากคลองชลประทานคิดเป็นร้อยละ 39.0 น้ำจากบ่อน้ำบาดาลร้อยละ 24.6 น้ำจากบ่อน้ำตื้นร้อยละ 15.3 และสระน้ำขุดร้อยละ 16.9 เปรอเซน จากตัวเลขที่ได้เป็นการใช้น้ำเพื่อประกอบกิจการทางการเกษตรในหลายรูปแบบและแต่ละครัวเรือนมีวิธีขั้นตอนการจัดการที่แตกต่างกันออกไป แต่โดยส่วนมากแล้วจะใช้

รูปแบบสลับสับเปลี่ยนกันออกไปอย่างจะใช้ น้ำบาดาล บ่อน้ำตื้น หรือสระน้ำขุดก่อนเป็นอันดับแรก แต่พอน้ำเริ่มแห้งจึงเปลี่ยนมาใช้ น้ำจากคลองชลประทานแทน ส่งผลให้น้ำในชลประทานกระจายน้ำ หันหรือไม่เพียงพอกับความต้องการของเกษตรกรบางพื้นที่ที่ไม่มีคลองส่งน้ำชลประทานตัดผ่านจึงทำให้ เดือดร้อนหนักยามฤดูแล้ง

ตารางที่ 4.7 แสดงปริมาณน้ำที่ใช้น้ำเพียงพอตามความต้องการเพื่อการเกษตรหรือไม่

ปริมาณน้ำที่ใช้น้ำเพียงพอหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
เพียงพอ	32	27.1
ไม่เพียงพอ	86	72.9
รวม	118	100.0

จากตารางที่ 4.7 ปริมาณน้ำที่ใช้น้ำเพียงพอตามความต้องการเพื่อการเกษตรหรือไม่ จะพบว่าจำนวน 32 หรือร้อยละ 27.1 ตอบว่าเพียงพอ และ จำนวนร้อยละ 86 หรือคิดเป็นร้อยละ 72.9 ตอบว่าไม่เพียงพอต่อการการใช้สอยหรือการทำเกษตร จากการสังเกตในพื้นที่ตำบลและบริเวณ โดยรอบวิถีทางการทำการเกษตรโดยส่วนมากได้ทำในรูปแบบอุตสาหกรรมมากนับแต่เป็นรูปแบบการทำตามวิถีที่มีอยู่เดิมในชุมชนตามลักษณะดั้งเดิม แต่เฝ้าจึงเกิดปัญหาที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ในเมื่อสมัยนี้ ระบบที่มากมายการจัดการที่เป็น พลานุกาพมีมากมายคอยจัดการกับความเดือดร้อนในพื้นที่ชุมชน หรือพื้นที่ที่ใหญ่กว่านั้น

ตารางที่ 4.8 แสดงการจัดการแหล่งน้ำสำรองเพื่อทำการเกษตร

แสดงการจัดการแหล่งน้ำสำรองเพื่อทำการเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
มี	8	6.8
ไม่มี	84	71.2
รวม	118	100.0

จากตารางที่ 4.8 แสดงการจัดการแหล่งน้ำสำรองเพื่อทำการเกษตร ร้อยละ 6.8 ตอบว่ามี การจัดการแหล่งน้ำสำรอง และไม่มีการจัดการหรือจัดเก็บแหล่งน้ำสำรองมีจำนวน 84 คิดเป็นร้อยละ 71.2 ของจำนวนประชากรทั้งหมด เปรอเช่นที่ห่างกันอย่างมากระนี้แสดงให้เห็นถึงลักษณะพื้นที่ที่ไม่มี การจัดเก็บน้ำสำรองหรือแหล่งน้ำทดแทนไว้ใช้ว่าอยู่ในลักษณะของปัญหาใด เป็นที่ประชาชนหรือรูปแบบพื้นที่ที่ไม่เอื้อต่อการจัดเก็บน้ำหรือน้ำสำรองไว้ใช้ยามขาดแคลน

ตารางที่ 4.9 ระดับปัญหาการขาดแคลนน้ำด้านการเกษตร

ระดับปัญหาการขาดแคลนน้ำ ด้านการเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
มีปัญหาบางปี	103	87.3
มีปัญหาเกือบทุกปี	15	12.7
รวม	118	100.0

จากตารางที่ 4.9 ระดับปัญหาการขาดแคลนน้ำด้านการเกษตรที่เป็นอยู่จำนวน 103 ตอบว่า มีปัญหาบ้างบางปีคิดเป็นร้อยละ 87.3 และจำนวน 15 คิดเป็น ร้อยละ 12.7 ตอบว่ามีปัญหาทุกปี การเกิดปัญหาในร้อยละที่มากกว่าคือมีปัญหาบางปี แต่จากการสังเกตปัญหาการขาดแคลนน้ำไม่ได้อยู่ในพื้นที่เดียวแต่จะกระจายความขาดแคลนในหลายพื้นที่และหลากหลายรูปแบบกันไป

ตารางที่ 4.10 แสดงปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน

แสดงปัญหาความเสื่อมโทรม ของดิน	จำนวน	ร้อยละ
ดินขาดความอุดมสมบูรณ์	38	32.2
ดินเค็ม	10	8.5
หน้าดินตื้น/ดินแข็งเป็นกรวด	1	0.8
มีการชะล้างพังทลาย	1	0.8
รวม	118	100.0

จากตารางที่ 4.10 แสดงให้เห็นความเสื่อมโทรมของดินในตำบลจะเห็นว่าร้อยละ 32.2 ตอบว่าดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งมากที่สุด ร้อยละ 8.5 ตอบว่า ดินมีลักษณะดินเค็ม และร้อยละ 0.8 ซึ่งมีจำนวนเท่ากันตอบว่า ดินมีลักษณะหน้าดินตื้น ดินเป็นกรวด มีการชะล้างพังทลายของหน้าดินแต่เป็นเปอร์เซ็นต์ที่น้อยเป็นเฉพาะบางพื้นที่เท่านั้น ส่วนดินขาดความอุดมสมบูรณ์มักพบกระจายอยู่ทั่วไปของตำบลทุกหมู่บ้าน แต่ดินเค็มหรือดินเป็นกรดจะพบมากในหมู่ 2 และหมู่ 5 บ้านควนแปล และบ้านท่าเรือ บางพื้นที่ของหมู่ 7 และ 4 บ้านควนกะลาทอง และบ้านควนแดน

ตารางที่ 4.11 แสดงความพึงพอใจสาธารณูปโภคสาธารณูปการชุมชน

สาธารณูปโภคสาธารณูปการชุมชน	ความพึงพอใจสาธารณูปโภคสาธารณูปการในปัจจุบัน (ร้อยละ)			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
แหล่งน้ำดื่ม น้ำใช้	0.0	77.1	22.0	0.8
แหล่งน้ำเพื่อทำการเกษตร	0.8	7.6	63.6	28.0
การบริการไฟฟ้าในพื้นที่ครัวเรือน	72.0	28.0	0.0	0.0
การบริการโทรศัพท์และการสื่อสารชุมชน	61.0	36.4	2.5	0.0
ถนนสายหลักของชุมชน	0.8	44.1	44.1	11.0
ถนนสายรองตรอกหรือซอยในชุมชน	0.8	11.0	37.3	50.8
ท่อระบายน้ำทิ้ง	3.4	32.2	51.7	12.7
การจัดเก็บขยะ	6.8	39.8	44.9	8.5
การบริการข่าวสารชุมชน	43.2	46.6	7.6	2.5

จากตารางที่ 4.11 แสดงความพึงพอใจสาธารณูปโภคสาธารณูปการชุมชน จะเห็นลักษณะความพึงพอใจที่แบ่งเป็น ดีมาก ดี พอใช้ และปรับปรุง โดยมีค่าเป็นร้อยละ ความพึงพอใจในส่วนที่ดีมาก คิดเป็นร้อยละ 72.0 เป็นการบริการไฟฟ้าในพื้นที่ครัวเรือน ความพึงพอใจในส่วนดี คิดเป็นร้อยละ 44.9 เป็นการบริการข่าวสารชุมชน ร้อยละ 63.6 คือแหล่งน้ำเพื่อทำการเกษตร เป็นส่วนของพอใช้ และร้อยละ 50.8 เป็นถนนสายรองตรอกหรือซอยในชุมชน คือปรับปรุง จากความพึงพอใจของประชากรประชาชนในชุมชนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรเป็นปัจจัยความพึงพอใจที่มากของตัวเลขค่าร้อยละแต่อยู่ในช่องของ พอใช้และหากเปรียบเทียบกับตารางที่ 4.4 การประกอบอาชีพและสัมมาชีพของประชากร การทำเกษตรหรือประกอบกิจการเกี่ยวกับการเกษตรที่คิดเป็นร้อยละ 61.0 ของอาชีพทั้งหมด ซึ่งมากที่สุดการจัดการน้ำหรือแหล่งน้ำเพื่อสัมมาชีพต่างๆถือว่าสำคัญ และตารางที่ 4.5 คือการแสดงแหล่งน้ำใช้ในชีวิตประจำวันจนถึงตารางที่ 4.9 คือ ระดับปัญหาการขาดแคลนน้ำด้านการเกษตร ปัญหาที่มีค่าของตัวเลขร้อยละชี้วัดชักนำมาในแนวทางการจัดการทรัพยากรน้ำในสัมมาชีพหลักคือเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบให้สอดคล้องกับชุมชนหรือการดำรงชีพในชุมชนอย่างเท่าเทียมและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการพัฒนานิเวศวิทยาควบคู่ไปพร้อมๆกัน

ตอนที่ 3 แสดงลักษณะการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมและนำมาวิเคราะห์

จากการเก็บข้อมูลในแบบสำรวจแบบสอบถามจึงได้ข้อมูลตามตารางที่นำเสนอมาแล้วข้างต้นในตอนนี้เป็นารเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลที่ได้มาจากการทำแบบสอบถามโดยวัดจากปัญหาในพื้นที่บวกกับตัวเลขในตารางที่เป็นปัญหาหลักในชุมชน

จากการสอบถามและการสังเกตร่วมกับประชาชนในพื้นที่จะพบว่าปัญหาหลักๆในพื้นที่ของตำบลท่าเรือนั้นเป็นไปในลักษณะของการดำรงชีพตามวิถีชนบท โดยสรุปง่ายๆคือปัญหาเรื่องการใช้

น้ำ ปัญหาเรื่องการจัดสันน้ำชลประทาน ปัญหาทางรูปแบบภูมิศาสตร์ชุมชน และปัญหารูปแบบอัตลักษณ์ชุมชนที่ไม่เอื้อในเชิงการพัฒนา จากแบบสอบถามที่ได้จัดทำขึ้นมาจึงมุ่งเน้นในแนวทางของรูปแบบเหล่านี้โดยอุปลักษณะทางมโนทัศน์ว่าสิ่งที่เป็นรูปแบบหลัก ปัญหาหลัก หรือ ลักษณะในชุมชนควรเป็นแบบใด และจากการรวบรวมเก็บข้อมูลจึงได้ ความคิดเห็นความต้องการของชุมชนมากมาย แต่ที่เป็นปัจจัยหลักที่แรงด่วนคือระบบการใช้และจัดสันน้ำตามวิถีธรรมชาติ เพื่อส่งผลประโยชน์แก่การดำรงอยู่ในรูปแบบวิถีกระแสหลักของชุมชนเอง จากตารางข้างต้นหรือข้อมูลที่ได้รับจึงนำมาเปรียบเทียบกันระหว่างตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนสมาชิกในครัวเรือน เปรียบเทียบกับ ตารางที่ 4.7 ปริมาณน้ำที่ให้มีเพียงพอตามความต้องการหรือไม่ และ ตารางที่ 4.5 แสดงแหล่งน้ำใช้ในชีวิตประจำวัน เปรียบเทียบกับตารางที่ 4.8 การจัดหาแหล่งน้ำสำรองเพื่อทำการเกษตร จึงได้ลักษณะการเปรียบเทียบข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 4.12 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน เปรียบเทียบกับ ปริมาณน้ำที่ให้มีเพียงพอตามความต้องการหรือไม่

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน เปรียบเทียบกับ ปริมาณน้ำที่ให้มีเพียงพอตามความต้องการหรือไม่	Mean	N
เพียงพอ	1.81	33
ไม่เพียงพอ	1.67	86
รวม	1.71	118

จากตารางที่ 4.12 จะเห็นได้ว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับ ปริมาณน้ำที่ให้มีเพียงพอตามความต้องการหรือไม่ ค่าที่ออกมาจะมีดังนี้ มีความเพียงพอคิดเป็นร้อยละ 33 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด และไม่เพียงพอคิดเป็นร้อยละ 86 ของจำนวนทั้งหมด โดยรวมทั้งหมดในแบบสอบถามที่มีจำนวน 118 ชุด

ตารางที่ 4.13 แสดงแหล่งน้ำใช้ในชีวิตประจำวัน เปรียบเทียบกับ การจัดหาแหล่งน้ำสำรองเพื่อทำการเกษตร

แสดงแหล่งน้ำใช้ในชีวิตประจำวัน เปรียบเทียบกับ การจัดหาแหล่งน้ำสำรองเพื่อทำการเกษตร	Mean	N
มี	2.63	8
ไม่มี	2.61	84

จากตารางที่ 4.13 แสดงแหล่งน้ำใช้ในชีวิตประจำวัน เปรียบเทียบกับ การจัดหาแหล่งน้ำสำรองเพื่อทำการเกษตร จะพบว่าผลที่วัดได้คือ ร้อยละ 8 มีการจัดหาแหล่งน้ำสำรอง และร้อยละ 48 คือไม่มีการจัดหาแหล่งน้ำสำรองไว้ใช้ยามขาดแคลน ผลที่ชี้ชัดว่าร้อยละ 48 ที่ไม่มีการจัดการหรือการหาแหล่งน้ำสำรองทดแทนมาใช้ยามขาดแคลนไม่ว่าจะเป็นในฤดูแล้งหรือช่วงฝนทิ้งช่วงในบางปีก่อเกิด

ปัญหาหลักในการดำรงสมาชิกตามแบบที่ควรจะเป็น ทำให้ปัญหาเหล่านี้ก่อเกิดกำเนิดปัญหาที่รองลงไปมากมายอย่างเช่น ปัญหาทางสาธารณสุขในช่วงต้นจนไปถึงปัญหาการแบ่งแยกหรือแบ่งเบนทางสภาพแวดล้อมเพื่อความอยู่รอดในพื้นที่หรือสังคมของตน

4.3 แบบวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสัมภาษณ์นั้นเป็นการวิเคราะห์การสนทนา บอกกล่าว บอกเล่า ผ่านการพูดคุยระหว่างผู้วิจัยร่วมกับชาวบ้านหรือหน่วยงานในชุมชน การบอกกล่าว หรือเล่าถึง ลักษณะชุมชน ที่มีอยู่และเป็นอยู่ ณ ที่นั้นๆ รูปแบบการดำรงอยู่ในชุมชน การประกอบอาชีพในชุมชน ลักษณะพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ รวมทั้งคติความเชื่อที่หลากหลายส่งผลอย่างไรในความเป็นอยู่ และความเป็นไปในสังคม การปรับเปลี่ยน การพัฒนา ส่งผลหรือเปลี่ยนแปลงวิถีอัตลักษณ์ที่มีอยู่ เป็นอยู่มากน้อยเพียงไร ลักษณะทางภูมิศาสตร์ชัยภูมิ ส่งผลอย่างไรตามรูปแบบ ดั้งเดิม และแบบก้าวหน้า จนถึงประเด็นสุดท้ายคือการพัฒนาที่ถูกต้องตามความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ที่ประชาชนชาวบ้านอยากมีและอยากเห็น ทั้งประชาชนที่อยู่ในพื้นที่จริง และประชาชนที่จำต้องพลัดถิ่นเพื่อหาสมาชิกในรูปแบบอื่นที่หวังว่าในพื้นที่จะกลับกลายเป็นคืนดั้งจะตอบสนองความต้องการตามแบบที่สมควรจะเป็นในลักษณะการเกื้อหนุนของสมาชิกในชุมชนอย่างเป็นเอกภาพ ที่แท้จริง

คำถามที่ถามหรือหัวข้อที่สนทนา กับชาวบ้านรวมทั้งฝ่ายปกครองท้องถิ่นหรือเกษตรกรนั้นมีหลากหลายหลายคำถาม แต่คำถามที่เป็นปัจจัยหลักของงาน วิจัยครั้งนี้ จะยกขึ้นมาเพียงสามคำถามเท่านั้นคือหนึ่งท่านคิดว่าสภาพแหล่งน้ำธรรมชาติ ในพื้นที่ของท่านเอื้ออำนวยในการทำ การเกษตรหรือไม่อย่างไร สอง แหล่งน้ำจากชลประทานโดยรัฐบาล ในพื้นที่ของท่านเอื้ออำนวยใน การทำการเกษตรหรือไม่อย่างไร สาม ท่านมีความประสงค์ความต้องการให้แก่ปัญหาในชุมชนสิ่งใด ก่อนเป็นอันดับแรกๆ

ผลของการสัมภาษณ์ มีข้อคิดรูปแบบมากมายในการสนทนา อันหลากหลาย ทั้งรูปแบบการ เป็นอยู่การอยู่ร่วมกันในสังคม ลักษณะความคิด ความคาดหวังของตัวบุคคล และชุมชน สิ่งเหล่านี้จาก การบอกเล่า ผ่านคนไม่กี่ปersonในพื้นที่ กลับมองเห็นถึงวิถีทางอันหลากหลายชีวิตในแง่มุมต่างๆในชุมชน อย่างมากมาย แบบการวิเคราะห์ข้อมูลจึงแจกแจงตามการสัมภาษณ์ดังตารางเป็นข้อๆดังนี้

4.3.1 แสดงตารางการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามแบบสัมภาษณ์

คำถามที่ 1 ท่านคิดว่าสภาพแหล่งน้ำธรรมชาติ ในพื้นที่ของท่านเอื้ออำนวยในการทำการเกษตรหรือไม่

คำถามที่ 2 แหล่งน้ำจากชลประทานโดยรัฐบาล ในพื้นที่ของท่านเอื้ออำนวยในการทำการเกษตรหรือไม่

คำถามที่ 3 ท่านมีความประสงค์ความต้องการให้แก้ปัญหาในชุมชนสิ่งใดก่อนเป็นอันดับแรกๆ

ภาพและเขตพื้นที่	คำถามที่ 1	คำถามที่ 2	คำถามที่ 3
A1 	หากพูดถึงแหล่งน้ำ มีแหล่งน้ำมีมากแต่การเอื้ออำนวยในการใช้สอยนั้นไม่มีน้ำเข้าไม่ถึงกับสภาพพื้นที่ที่อยู่อาศัยหรือพื้นที่พืชสวนไร่นา	ไม่เอื้อ ชลประทานไม่ผ่านเส้นนี้ แต่หากถึงผ่านน้ำก็ไม่ถึงอยู่ดี พื้นที่ล่างยังขาดแล้วน้ำจะมาถึงพื้นที่บนได้อย่างไร	ถนน ถนนก่อน หากถนนดีประปาย่อมมาถึงส่วนเรื่องน้ำที่จะมาใช้ทำการเกษตรต้องทนๆเอา
A2 	ปัญหาที่เกิดเกิดจากสภาพพื้นที่เองซึ่งเป็นสิ่งที่แก้ไขยากคือพื้นที่ที่อยู่ดินไม่ดีส่งผลทำให้ น้ำไม่ดีไปด้วย (น้ำได้ดิน) ใช้ทำการเกษตรได้แต่ไม่มากนักไม่จั้นพืชผักจะตาย แต่หากนำมาใช้สอยต้องกรองหรือแกว่งสารส้มจึงจะใช้ได้	มีชลประทานผ่าน แต่ไม่มีน้ำ น้ำมาไม่ถึงในพื้นที่ที่อยู่ อยากรให้เหมือนกันให้เบ่งน้ำมาพื้นที่นี้บ้าง แต่ไม่ได้เรียกร้องในสิ่งใด ยังเดือดร้อนไม่มากพอพอไปได้ ภาครัฐเลยไม่เข้ามาปรับปรุง	หากเป็นไปได้น้ำน้ำก่อนจะเป็นน้ำจากชลประทานหรือน้ำประปาย่างไรมาก่อนก็ได้
A3 	มีปัญหาอยู่บ้างบางปีอย่างบางฤดูฝนทิ้งช่วงบวกกับเป็นฤดูแล้งเข้าแล้วถือว่าแทบซื้อน้ำกินที่เดียวส่วนเรื่องน้ำที่จะมารดพืชรดผักนั้นไม่มีต้องปล่อยให้ยืนต้นตาย	มีน้ำในชลประทานมีแต่อยู่ไกลกันและเส้นทางของชลประทานไม่ได้มาในพื้นที่นี้พื้นที่เดียวตัดผ่านพื้นที่หลายแปลงของคนอื่น เขาไม่ปล่อยมาพื้นที่นี้ก็ต้องยอมเรียกร้องไม่ได้	น้ำประปาเพราะในหมู่บ้านไม่มีน้ำประปาใช้ ต้องเจาะน้ำบาดาลหรือขุดบ่อน้ำใช้เอง

<p>A4</p> 	<p>พบปัญหาทุกปีถึงขุดบ่อดินไว้สำรองแล้วก็ไม่เว้นช่วงแล้งก็แล้งจริงบางครั้งถึงขั้นคนเปิดมาใช้ชนิดเดียวแต่ให้พืชสวนมากหน่อยเพราะมีความจำเป็นมากกว่าคน</p>	<p>ต้องเข้าใจนะพื้นที่นี่ยู่ชายขอบของตำบลการพัฒนาต่างๆจึงมีมาน้อยเพราะไม่ใช่ชุมชนหลักหรือชุมชนส่วนมากในพื้นที่ จะพัฒนาอะไรแต่ละอย่างต้องทำกันเองใช้แรงชาวบ้านไม่มีโครงการไม่มีงบประมาณ</p>	<p>หากจะปรับปรุงขอน้ำประปาและดินเรื่องดินเพราะในพื้นที่มีการประสบปัญหาเรื่องดิน</p>
<p>A5</p> 	<p>มี มีปัญหาทั้งหน้าฝนและหน้าแล้ง หน้าฝนน้ำมาไหลบ่ามากเพราะเป็นที่ทางน้ำไหล พืชสวนหักล้มก็มี แต่พอถึงหน้าแล้ง ก็แห้ง ไม่มีน้ำใช้ คิดจะขุดสระดินแต่ทำไม่ได้ เป็นทางน้ำผ่านน้ำไหลมาไม่ใช่มีน้ำอย่างเดียวมีเศษไม้กับโคลนมาด้วย</p>	<p>หน้าฝนไม่มีปัญหา แต่หน้าแล้งจะพบปัญหามากกว่าอย่างเช่นพืชสวนได้รับความบอบช้ำมาตอนน้ำไหลจึงต้องมีการฟื้นตัว แต่หากหน้าแล้งน้ำไม่มีอีก พืชสวนคงยืนต้นตายหรือโตช้าได้ผลผลิตน้อย</p>	<p>การแก้ปัญหาหากจะดีของน้ำในชลประทานอย่าให้น้ำแห้ง เพราะเท่าที่อยู่มา บางครั้งก็มีน้ำแต่บางครั้งน้ำก็แห้ง</p>

4.3.2 สรุปการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามแบบสัมภาษณ์

ผลจากการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ จะเห็นถึงปัญหาที่ได้ทราบเป็นปัจจัยหลักๆโดยรวมแล้วว่า ปัญหาที่ประชาชนพบมากที่สุดเกี่ยวกับเรื่องการจัดสรรน้ำไม่ว่าจะเป็นน้ำจากบ่อ หรือบึง ในพื้นที่ของเกษตรกรเอง หรือน้ำจากชลประทานของหน่วยงานภาครัฐที่จัดสรรมาให้ มีความขาดแคลน ในยามหน้าแล้ง หรือระบบไม่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในชุมชน ลักษณะการใช้การบริโภคที่ขัดต่อรูปแบบการใช้ที่แท้จริง แต่ในหน้าน้ำหลากหรือหน้าฝน น้ำกลับมีปัญหาเช่นเดียวกันคือน้ำมีมากจนเกินไป เกิดน้ำหลากในหลายพื้นที่ ดินอุ้มน้ำไว้มาก จนบางครั้งเพาะปลูกพืชไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เกิดเหตุดินพังทลายในหลายหมู่บ้าน สาธารณูปโภคสาธารณูปการของชุมชน ขาดแคลนอย่างเช่น น้ำประปาที่ไม่เพียงพอต่อครัวเรือน บางหมู่บ้าน ทั้งหมู่บ้านไม่มีน้ำประปาใช้ ต้องขุดบ่อหรือสูบน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้ ส่งผลให้เกิดโรคทางผิวหนังมากมาย เพราะน้ำเป็นกรด เป็นด่าง การคมนาคมของถนนในชุมชนตามชายของชุมชนที่ไม่เอื้อต่อการจราจร การสร้างและปรับปรุงถนนไม่ตอบสนองต่อการใช้ที่แท้จริง เขตขอบรอบนอกที่ด้อยการพัฒนา ส่งผลให้รูปแบบการดำรงอยู่หยุดอยู่กับที่ ไม่เกิดการวิวัฒน์ ในทิศทางของโลกปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากพื้นที่ ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

จากการสำรวจข้อมูลในการลงพื้นที่ เขตตำบลท่าเรือตั้งแต่ เดือนมิถุนายน พุทธศักราช 2556 ซึ่งสำรวจตามวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมการทำเกษตรกรรม ณ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี 2. เพื่อศึกษาปัญหาการชลประทาน เพื่อเกษตรกรรมตามวิถีท้องถิ่น ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี 3. เพื่อเสนอแนวทางการวางแผนชุมชนเกษตรกรรม ณ ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี มีข้อสรุปดังนี้

4.4.1 ผลจากการสำรวจสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมการทำเกษตรกรรม

จะพบว่าส่วนใหญ่ในตำบลท่าเรือประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก อย่างเช่น เพาะปลูกสวนงาน ทำนา กุ้ง ส่วนอาชีพรองลงมาคือ ค้าขาย และรับจ้างทั่วไป

4.4.2 ผลจากการสำรวจปัญหาชลประทานเพื่อการเกษตรกรรม

พบว่า การปล่อยน้ำชลประทานไม่ทั่วถึงกับความต้องการน้ำของชุมชนที่อยู่ปลายน้ำ หรือพื้นที่ปลายชลประทานและประชากรส่วนใหญ่ไม่ตระหนักถึงการเก็บน้ำที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตในการทำเกษตรกรรมปัญหาที่ตามมาคือในหน้าแล้งเกิดการขาดแคลนนํ้าอย่างหนักและกรมเกษตรกรรมหยุดชะงักลง

4.4.3 สรุปจากการสังเกตแบบสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ถึงปัญหาการขาดแคลนนํ้าในชุมชนโดยชาวบ้านให้ข้อมูลในพื้นที่ชุมชนขาดการจัดการนํ้าอย่างเป็นระบบโดยเฉพาะปลายทางชลประทานหรือพื้นที่ชายขอบชุมชนที่เจอปัญหาไม่มีนํ้าเพื่อการเกษตร บางพื้นที่ต้องขุดสระนํ้าหรือบ่อดินแต่กลับพบว่านํ้าในบ่อหรือสระนั้นเป็นกรด ไม่สามารถนำมาทำเกษตรกรรมได้เท่าที่ควร

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยแนวทางการวางผังสภาพแวดล้อมชุมชนเกษตรกรรม พื้นที่ ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี โดยศึกษาวิจัยในรูปแบบของชุมชน สภาพแวดล้อม รวมถึงวิถีทาง อัตลักษณ์หรือทัศนวิสัยของชุมชน ที่มุ่งเน้นไปในแนวทางการวางผังการเกษตรกรรม และ ทฤษฎีต่างๆที่เป็นทฤษฎีใหม่ ซึ่งมีตัวแปลมากมายในขั้นตอนของการวิจัย ผู้วิจัยจึงใช้รูปแบบวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อให้เข้าถึงตัวแปลต่างๆในงานวิจัยได้มากที่สุดโดยแบ่งการดำเนินงานตั้งแต่ ตรวจสอบสภาพของปัญหา จนถึงขั้นตอนการวิเคราะห์และแปลความหมายผลการวิจัยให้ง่ายและชัดเจนมากที่สุด อันหนึ่งคือ กรณีศึกษาหรือขอบเขตการวิจัย ที่ผู้วิจัยเลือกเขตพื้นที่ ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เป็นพื้นที่กรณีศึกษา เหตุเพราะจังหวัดปัตตานีเป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายทางบริบทในวิถีรูปแบบการดำรงชีวิต โดยเขตพื้นที่ ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เป็นรูปแบบที่ผิดแผกจากตำบลอื่นๆที่อยู่ในการปกครองของอำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี คือสภาพอัตลักษณ์ของชุมชน สภาพแวดล้อม อาชีพในชุมชนที่ขัดแย้งกันกับลักษณะของปัจเจกชุมชนอย่างเห็นได้ชัด จึงก่อให้เกิดผลสืบเนื่อง ของปัญหาที่ตามมาในชุมชนมากมาย ผิดกับตำบลอื่นข้างเคียง

ในการวิจัยจึงมุ่งเน้นโดยยึดจุดประสงค์คือการศึกษาสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมการทำเกษตรกรรมเพื่อการชลประทานเกษตรกรรมและเสนอแนวทางการวางผังชุมชนการจัดการสภาพแวดล้อมชุมชน ผู้วิจัยเลือกใช้การวิจัยเชิงพรรณนา ที่ใช้วิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และ สังคมศาสตร์ โดยศึกษาหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพการณ์ (Situations) หรือเหตุการณ์ (Events) ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะอธิบายสภาพความเป็นจริงที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ หรือ ค้นหาสาเหตุ ตลอดจนทำนายปรากฏการณ์ที่จะเกิดขึ้น โดยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์และหาทางออก โดยการบริหารจัดการชุมชนหรือการจัดการในรูปแบบทางเลือกต่อไป

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมการทำเกษตรกรรม ณ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

2. เพื่อศึกษาปัญหาการชลประทาน เพื่อเกษตรกรรมตามวิถีท้องถิ่นตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เพื่อเสนอแนวทางการวางผังชุมชนเกษตรกรรม ณ ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

5.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่ ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี จำนวนทั้งหมด 1,202 หลังคาเรือน

กลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้

ผู้ที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่ ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี จำนวน 180 หลังคาเรือนและเกษตรกรในพื้นที่จำนวน 20 ครัวเรือนโดยสุ่มจากจำนวนประชากรทั้งหมด 1,202 หลังคาเรือน

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม
2. แบบสัมภาษณ์
3. แบบสังเกต

ในการสร้างเครื่องมือผู้วิจัยยึดหลักในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาขอบเขตพื้นที่วิจัยจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบริบทของพื้นที่ศึกษา ประชากรในพื้นที่ การดำรงชีวิตแบบเกษตรกรรม ความเชื่อทางศาสนาในชุมชน รวมทั้งศึกษาจากบทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และครอบคลุมเนื้อหาสาระในการทำวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดในการทำเครื่องมือดังนี้

แบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 118 ชุดแบบเป็นสองส่วนได้แก่

1. ส่วน ก สอบถามข้อมูลทางด้านประชากร และข้อมูลพื้นฐานครัวเรือน โครงสร้างครัวเรือนและรายละเอียดสมาชิกในครัวเรือน
2. ส่วน ข แบบสอบถามรูปแบบสารานุกรมโภชนาการชุมชน รวมทั้งข้อมูลการใช้ประโยชน์จากสภาพแวดล้อมทางกายภาพชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสำรวจสังเกต จำนวนทั้งหมด 10 ชุด

การสร้างแบบสอบถามสำรวจสังเกตโดยมีวิธีการสังเกตเป็นหมู่คณะโดยเฉพาะการสังเกตด้านโครงสร้างสังคมจะมีผู้นำหมู่บ้านหรือผู้ใหญ่บ้านร่วมสังเกตและให้ข้อมูลอยู่ด้วยเสมอ การสังเกตในรูปแบบ อัตลักษณ์ชุมชน ความเป็นอยู่ทางการดำรงชีพ ประชาชน ผู้นำชุมชน หรือแม้กระทั่งข้าราชการและหน่วยงานของรัฐร่วมให้ความคิดเห็นโดยรูปแบบสำรวจสังเกตมีคำถามแบ่งเป็น 7 หมวดหมู่

1. สำรวจสังเกตด้านด้านสภาพชุมชนโดยมีคำถามดังนี้
2. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีคำถามดังนี้
3. ด้านทรัพยากรแหล่งน้ำในชุมชนมีคำถามดังนี้
4. การสังเกตด้านบริการสาธารณะในตำบลท่าเรือมีคำถามดังนี้
5. การสังเกตด้านการคมนาคมมีคำถามดังนี้
6. การสังเกตบริการสาธารณะในหมู่บ้านมีคำถามดังนี้
7. สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

โดยมีการสังเกตแบ่งเป็นช่องคือ มีตามหัวข้างต้นและไม่มีตามหัวข้อข้างต้น พร้อมภาพถ่ายและสังเกตสภาพปัจจุบันในชุมชนโดยแบ่งเป็นความพึงพอใจใน คือ ดี, พอใช้, และปรับปรุง

แบบสัมภาษณ์ จำนวนทั้งหมด 14 ชุด

แบบสัมภาษณ์วางตามวัตถุประสงค์โดยสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือประชาชนในพื้นที่การสัมภาษณ์แบบการบอกเล่าเรื่องราวของชุมชนและพื้นที่ ในอดีต ปัจจุบัน รวมถึงความต้องการหรือความเป็นไปได้ในอนาคตทางสภาพแวดล้อมชุมชนและการทำเกษตรกรรมในรูปแบบต่างๆในพื้นที่ศึกษามีคำถามเป็น 4 คำถาม

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบริบทชุมชนในความหลากหลายของพื้นที่ อย่างเช่นสภาพพื้นที่ตั้งชุมชน ประชาชนในพื้นที่ การประกอบกิจการไม่ว่าเชิงการเกษตรหรือการพาณิชย์ในชุมชน ความเชื่อทางศาสนา และปัญหาต่างในพื้นที่การศึกษารวมทั้งปัญหาทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ โดยใช้การถ่ายรูปเพื่อเป็นการสำรวจสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนทั้งตำบล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบข้อมูลแบบสอบถามจากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไปยังผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้อง ได้แก่

1. ผศ.ดร. เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม
2. ผศ.ดร.ศิริรัตน์ เพ็ชรแสงศรี อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม
3. รศ.ว่าที่ร้อยโทพิชัย สดภิบาล อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรมและการออกแบบ
4. รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร อาจารย์ประจำสาขาวิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรมและการออกแบบ

2. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้ว ไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่ศึกษา ตำบลท่าเรือ โดยแบบสำรวจแบบสอบถามจำนวน 118 ชุด เพื่อเป็นการเก็บข้อมูลในการวิจัย

3. ผู้วิจัยได้นำแบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขแล้ว ใช้กับกลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนในพื้นที่ศึกษา เกษตรกร ผู้นำชุมชน และหน่วยงานภาครัฐ จำนวนแบบสังเกตทั้งสิ้น 10 ชุด และแบบสัมภาษณ์จำนวน 14 ชุด โดยการสังเกตและสัมภาษณ์รวมกันพร้อมกับการสังเกตร่วมกันในพื้นที่ศึกษาจริง

5.1.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสำรวจ สอบถาม การสัมภาษณ์ จึงได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากพื้นที่ ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

5.1.5.1 ลักษณะเฉพาะของชุมชน ตำบลท่าเรือ อำเภอ โคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

5.1.5.2 ลักษณะรูปแบบทางธรรมชาติในพื้นที่

5.1.5.3 ผังชุมชนและระบบชลประทานในชุมชน

5.1.5.4 แนวทางการวางผังชุมชนและรูปแบบการจัดการชลประทานในชุมชน

5.1.5.5 ลักษณะเฉพาะของชุมชน ตำบลท่าเรือ อำเภอ โคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

สภาพแวดล้อมทางกายภาพของ ตำบลท่าเรือ ส่วนใหญ่มีปัญหาที่ได้ทราบปัจจัยหลักๆ และ ปัญหาที่ประชาชนพบมากที่สุดเกี่ยวกับเรื่องการจัดสรรน้ำไม่ว่าจะเป็นน้ำจากบ่อ หรือบึง ในพื้นที่การเกษตรหรือน้ำจากชลประทานของหน่วยงานภาครัฐที่จัดสรรมาให้ มีความขาดแคลนไม่เพียงพอโดยเฉพาะในฤดูร้อน หรือระบบไม่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในชุมชน ลักษณะการใช้อุปโภคบริโภคที่ขัดต่อรูปแบบที่แท้จริง แต่ในหน้าน้ำหลากหรือหน้าฝน น้ำกลับมีปัญหาเช่นเดียวกันคือน้ำมี

มากจนเกินไป เกิดน้ำหลากในหลายพื้นที่ และบางพื้นที่ดินอุ้มน้ำไว้มาก เกิดเหตุดินพังทลายในหลายหมู่บ้าน สาธารณูปโภคสาธารณูปการในบางชุมชนขาดแคลนเช่นน้ำประปาที่ไม่เพียงพอต่อครัวเรือน ในบางหมู่บ้าน ทั้งหมู่บ้านไม่มีน้ำประปาใช้ ต้องขุดบ่อหรือสูบน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้ ส่วนการคมนาคมของถนนในชุมชนตามชายขอบชุมชนที่ไม่เอื้อต่อการสัญจร รวมถึงการจัดการระบบชลประทานที่ล้มเหลว ส่งผลให้รูปแบบการดำรงอยู่หยุดอยู่กับที่ ไม่เกิดการวิวัฒน์ ในทิศทางของโลกปัจจุบัน

การพัฒนาในสัมมาชีพการดำรงอยู่ซึ่งแบ่งย่อยเป็นส่วนๆในความหลากหลายของพื้นที่ศึกษา การจัดสรรอย่างเป็นระบบ ทรัพยากรธรรมชาติที่มีขีดจำกัด และรูปแบบการดำรงชีวิตที่มีความหลากหลายส่งผลให้เกิดการจัดการทรัพยากรที่ถูกต้องเป็นระบบพหุนิยมชุมชนมากที่สุดปัญหาอันดับแรกๆที่เป็นปัญหาหลักคือการบริการจัดการน้ำ และการจัดสรรน้ำในชลประทานโดยผ่านการคำนวณ และจ่ายแจกอย่างตรงตามความต้องการของชุมชนเกษตรกรรมในแต่ละชุมชนให้เพียงพอต่อความต้องการในการดำรงชีวิตและรูปแบบการใช้สอยที่ถูกต้องต่อปัจเจกของแต่ละชุมชนนั้นๆ

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 ความเสื่อมโทรมของคลองชลประทานที่ขาดการจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ สิ่งเหล่านี้มักเป็นอุปสรรคหรือความไม่พร้อมของการดำรงชีพแบบเกษตรกรรม

ภาพที่ 5.1 แสดงการขาดการดูแลจัดการระบบชลประทานในชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านบ้านควนเปล

ภาพที่ 5.2 แสดงภาพฝายประตูน้ำชลประทานหมู่ที่2 บ้านบ้านควนเปล

จากภาพ แสดงฝายชลประทานขนาดเล็กในหมู่2ไว้กักเก็บน้ำ และคอยกั้นหรือผลักน้ำทะเลออกในยามเมื่อมีน้ำทะเลหนุนจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยผลที่ได้จากปัญหาหลักๆเมื่อนำมา
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เปรียบเทียบปัจจัยการใช้น้ำในชุมชนเป็นปัญหาหลักๆที่ต้องได้รับการแก้ไขหรือจัดการเป็นอันดับแรกๆโดยมีรายละเอียดดังนี้

5.2.2 แหล่งน้ำชลประทานถือเป็นแหล่งน้ำหลักที่มีปัญหา

ขาดการจัดการทรัพยากรน้ำที่ครบวงจรถึงแม้ว่าปัญหาที่พบจะมีบางปีแต่ก็มากถึง 41 หน่วย และมีปัญหาทุกปีจำนวน 5 หน่วย ของค่าเฉลี่ยทั้งหมด เกษตรกรจึงเลือกการเจาะบ่อน้ำบาดาลและขุดสระน้ำ (สระน้ำบ่อดิน) เพื่อกักเก็บน้ำ แต่หากรวมปัญหาการขาดแคลนน้ำบ่อน้ำบาดาลและสระน้ำขุดจะมากถึง 49 หน่วยของค่าเฉลี่ยทั้งหมดในแบบสอบถามจำนวน 118 ชุดโดยเฉลี่ย ตามตาราง

ตารางที่ 5.1 แสดงแหล่งน้ำเกี่ยวกับการทำเกษตรกรรมกับระดับปัญหาการขาดแคลนน้ำในการเกษตร

แหล่งน้ำเกี่ยวกับการทำเกษตรกรรม	ระดับปัญหาการขาดแคลนน้ำในการเกษตร		รวม
	มีปัญหาบางปี	มีปัญหาทุกปี	
น้ำฝน	1	0	1
บ่อน้ำตื้น	16	2	18
บ่อน้ำบาดาล	24	5	29
สระน้ำขุด	17	3	20
น้ำสาธารณะ	4	0	4
ชลประทาน	41	5	46
รวม	103	15	118

5.2.3 ลักษณะของพื้นที่

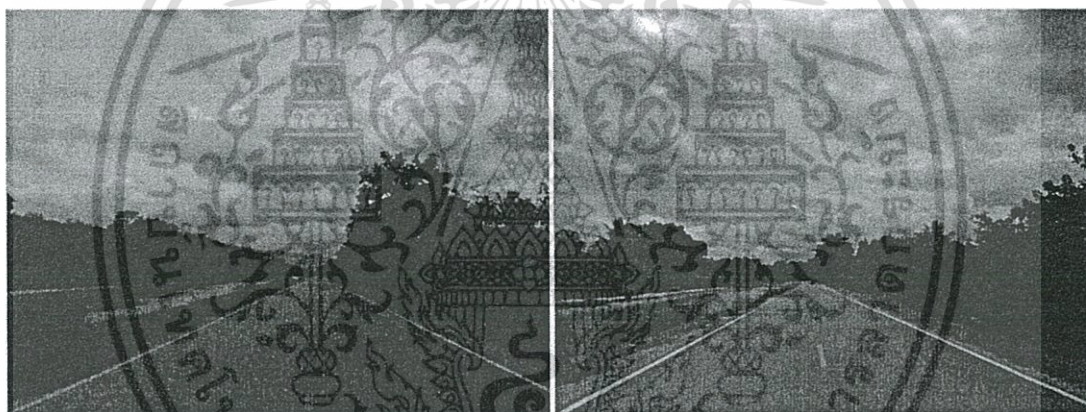
อำเภอโคกโพธิ์ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของจังหวัดปัตตานี มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดยะลาและจังหวัดสงขลาทางทิศใต้และทิศตะวันตก ส่วนตำบลท่าเรือมีพื้นที่ 32.71 ตารางกิโลเมตร มีเขตติดต่อกับจังหวัดสงขลา สภาพภูมิประเทศมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ส่วนภูมิอากาศ มีลักษณะร้อน มี 2 ฤดู คือ ฤดูร้อน กับ ฤดูฝน

จากการสังเกตเห็นถึงลักษณะพื้นที่ทางกายภาพและจุดแข็ง (Strengths) มีปัจจัยสำคัญที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานพัฒนาหรือเป็นประโยชน์ในลักษณะบริบทของพื้นที่ได้ การสังเกตพื้นที่ศึกษาแบ่งออกเป็นหลากหลายชุมชนและหลากหลายรูปแบบภายในหนึ่งตำบลหรือหนึ่งหมู่บ้าน หากมองตามแผนที่การแบ่งสันปันส่วนของหน่วยงานรัฐจะแบ่งออกเป็น 7 หมู่บ้าน โดยมีจำนวนหลังคาเรือนตั้งแต่ 100-222 หลังคาเรือนจากการสังเกตชุมชนจะมีการรวมตัวกันในแต่ละหมู่บ้านเป็นกลุ่มก้อนและกระจายกระจายเป็นส่วนน้อย อย่างเช่น หมู่ที่ 7 จะแบ่งแยกย่อยออกเป็นสองชุมชนและทั้งสองชุมชนซึ่งอยู่ในหมู่เดียวกันจะมีความแตกต่างอยู่บ้างในกิจกรรมทางการดำรงชีพหรือลักษณะประเพณีส่วนการทำกิจกรรมร่วมกันในชุมชนแต่ละชุมชนจะมีศาลาเอนกประสงค์หรือลานประจำชุมชน (ชุมชนย่อย) ไว้ใช้ร่วมกัน หรือประกอบพิธีทางศาสนาาร่วมกัน ซึ่งถือเป็นการติดต่อสื่อสาร และแลกเปลี่ยนความรู้ในชุมชนซึ่งกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.4 ผังชุมชนและระบบชลประทานในชุมชน

ระบบชลประทานในพื้นที่ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เป็นระบบการจ่ายน้ำจากเขื่อนบางลาง เขื่อนบางลาง เป็นเขื่อนหิน ถมแกนดินเหนียว มีความสูง 85 เมตร สันเขื่อนยาว 430 เมตร กว้าง 10 เมตร อ่างเก็บน้ำมีความจุ 1,420 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับน้ำเหนือเขื่อน 2,080 ตารางกิโลเมตร ติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ขนาดเครื่องละ 24,000 กิโลวัตต์ จำนวน 3 เครื่อง เขื่อนบางลางเป็นเขื่อนอเนกประสงค์ ใช้ประโยชน์ทั้งในด้านการชลประทานและการผลิตกระแสไฟฟ้า สร้างปิดกั้นแม่น้ำปัตตานีที่บริเวณบ้านบางกลาง ตำบลเขื่อนบางลาง อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา เริ่มดำเนินการก่อสร้างตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2519 แล้วเสร็จในเดือนมิถุนายน 2524 (guru.sanook.com. 27 กันยายน พ.ศ. 2524 : เปิดเขื่อนบางลาง .เขื่อนหินถมแกนดินเหนียว จ.ยะลา ระบบการจ่ายน้ำจะจ่ายผ่านแม่น้ำปัตตานีในช่วงต้นและมีประตูเปิดรับน้ำเข้ามาสู่ระบบชลประทานที่อำเภอแม่ลาน จังหวัดปัตตานีผ่านสายคลองชลประทานจนถึงอำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี และเข้าสู่เขตตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ ซึ่งเป็นปลายชลประทาน

ภาพที่ 5.3 แสดงภาพ คลองชลประทานอำเภอแม่ลาน จังหวัดปัตตานี

คลองอำเภอแม่ลานซึ่งเป็นคลองส่งน้ำผ่านเข้าอำเภอโคกโพธิ์ผ่านตัวอำเภอและตัดเข้าตำบลท่าเรือ ซึ่งเป็นปลายทางของคลองชลประทาน จึงเกิดปัญหาการจ่ายน้ำที่เป็นระบบที่สมควรในบางครั้งฤดูการในหน้าร้อน(ฤดูแล้ง)น้ำจ่ายมาไม่ถึงปลายทางและบางปีเกิดฝนทิ้งช่วงทำให้เกิดปัญหาหนักในการขาดแคลนน้ำเพื่อการดำรงชีพหรือการเกษตรกรรม

5.2.5 แนวทางการวางแผนชุมชนและรูปแบบการจัดการชลประทานในชุมชน

การพัฒนาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อการดำรงที่เป็นองค์รวมในพื้นที่จำต้องศึกษาและมีการจัดการอย่างเป็นระบบเดียวกันจากการศึกษาปัจจัยหลักคือชลประทาน(น้ำ)ที่ใช้ในการเกษตรกรรมควรจัดสรรผันน้ำอย่างเป็นระบบ จากการสังเกตในบางพื้นที่มีคลองชลประทานตัดผ่านแต่เมื่อถึงฤดูทำเกษตรกรรมน้ำกลับโดนเบี่ยงผันไปในส่วนอื่นๆที่มีน้ำเพียงพออยู่แล้วส่งผลให้เกิดความเสียหายอย่างมากมาย จึงจำเป็นต้องมีการคำนวณการใช้น้ำในชลประทานที่เหมาะสม และมีการผันน้ำให้แต่ละหมู่บ้านอย่างเพียงพอต่อความต้องการตามรูปแบบของการดำรงอยู่อย่างแท้จริง

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น ขอเสนอแนะการสร้างและสนับสนุนนโยบายที่พัฒนารูปแบบแนวทางการพัฒนารายละเอียดดังต่อไปนี้

1.การวางแผนการจัดการระบบสาธารณูปการในระบบที่ตอบสนองให้เกิดคุณภาพสูงสุดทั้งในชุมชน

2.กำหนดทิศทางการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นเป็นการสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนในชุมชน

3.การวางแผนชลประทานทางน้ำตามวิถีชีวิตชุมชนให้เป็นโครงข่ายระบบแบบผสมผสานสามารถเชื่อมโยงเส้นทางการเกษตรเชิงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชนและนิเวศสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ พร้อมทั้งสร้างความสะดวกอุดมสมบูรณ์ทางเกษตรกรรมในพื้นที่แต่ละชุมชนให้เชื่อมต่อถึงกัน

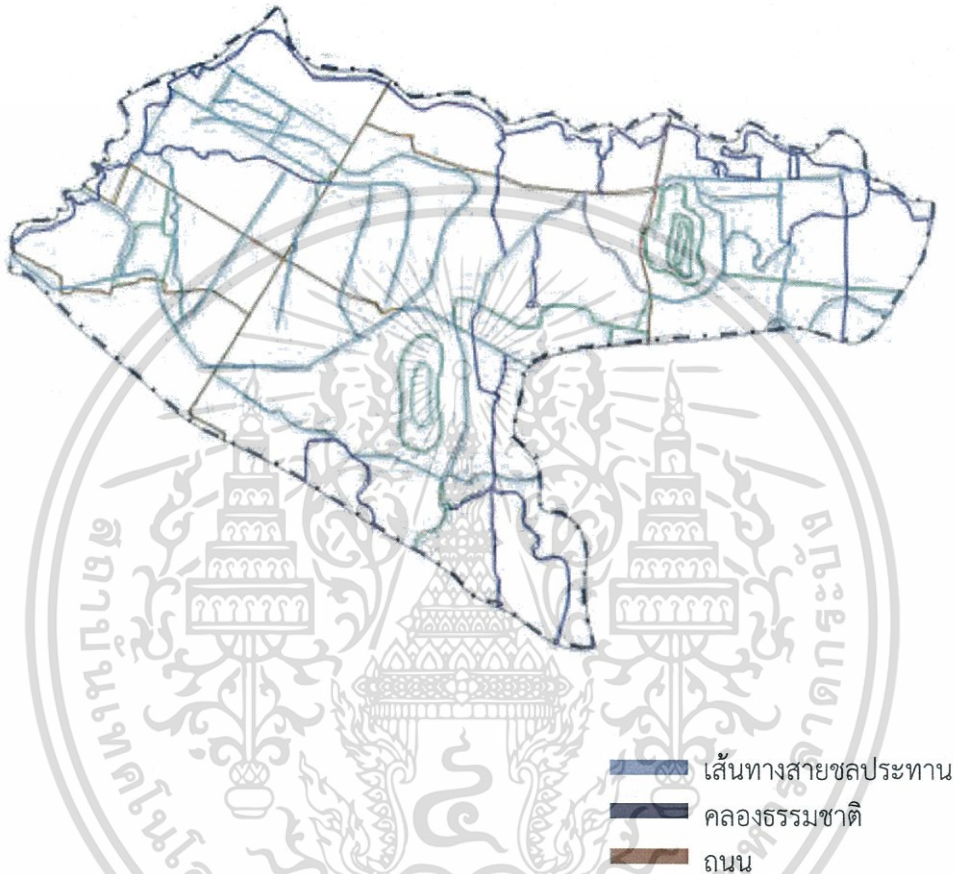

ภาพที่ 5.4 แสดงขั้นตอนข้อเสนอแนะในชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

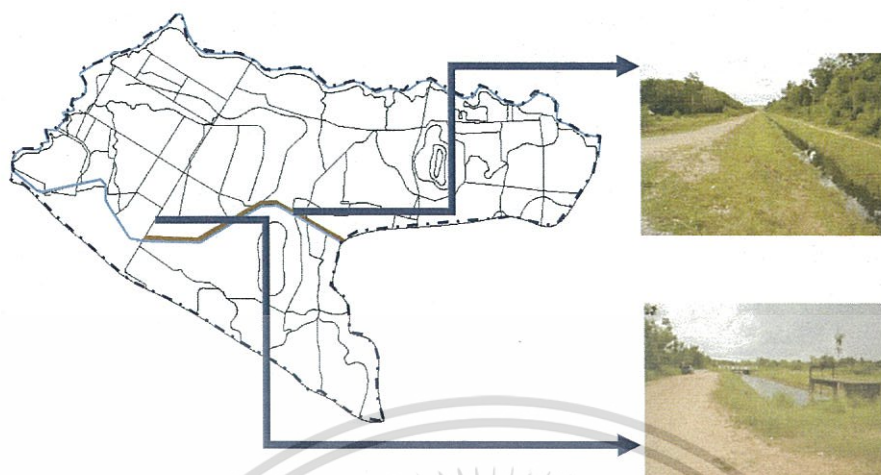
5.2.6 การกำหนดกลุ่มเส้นทางชลประทานในพื้นที่ศึกษา

ในการพิจารณาการวางผังกิจกรรมค้ำึงถึงระบบการเชื่อมต่อที่ดีกับโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆที่มีอยู่แล้ว สอดคล้องและเชื่อมโยงกับพื้นที่โดยรอบ ให้มีความสัมพันธ์กันในเชิงกายภาพ เพื่อนำมาเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมกับการวางโครงข่ายการกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตรกรรมโดยจัดรูปแบบกิจกรรมเป็นระบบเพื่อหาแบบที่เหมาะสมและนำไปใช้ในการออกแบบดังนี้

ภาพที่ 5.5 แสดงเส้นทางสายชลประทาน, คลองธรรมชาติ และถนนในเขตพื้นที่ศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.6 แสดงเส้นทางสายชลประทาน, คลองธรรมชาติ และถนนในเขตพื้นที่ศึกษา

ในการพิจารณาการวางผังคานึงถึงระบบการเชื่อมต่อที่ดีกับโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆที่มีอยู่แล้ว สอดคล้องและเชื่อมโยงกับพื้นที่โดยรอบ ให้มีความสัมพันธ์กันในเชิงกายภาพ เพื่อนามาเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมกับกิจกรรมที่เหมาะสมและนำไปใช้ในการออกแบบดังนี้

ภาพที่ 5.7 แสดงศูนย์กลางประชาคมในหมู่บ้าน ทั้งสามจุด

พบว่าตำแหน่งของกิจกรรมมีความสอดคล้องกับพื้นที่ทางกายภาพเดิมมีความเชื่อมต่อของกิจกรรมที่ดี และเป็นการส่งเสริมกับวิถีชุมชน สภาพแวดล้อม มีการต่อเนื่องกันของกิจกรรม เชื่อมต่อกับเส้นทางสัญจรใหม่

การพัฒนาเส้นทางคมนาคมเพื่อเชื่อมต่อกับสถานที่กิจกรรมเพื่อให้การเดินทางเข้ามามีความสะดวกต่อการเข้าถึง โดยพิจารณาจากการเดินทางของสภาพเส้นทางที่เอื้ออำนวยต่อการเดินทาง เป็นการเพิ่มทางเลือกในพื้นที่กลางประชาคมที่หลากหลายระหว่างชุมชน สอดคล้องกับแนวทางการสร้าง

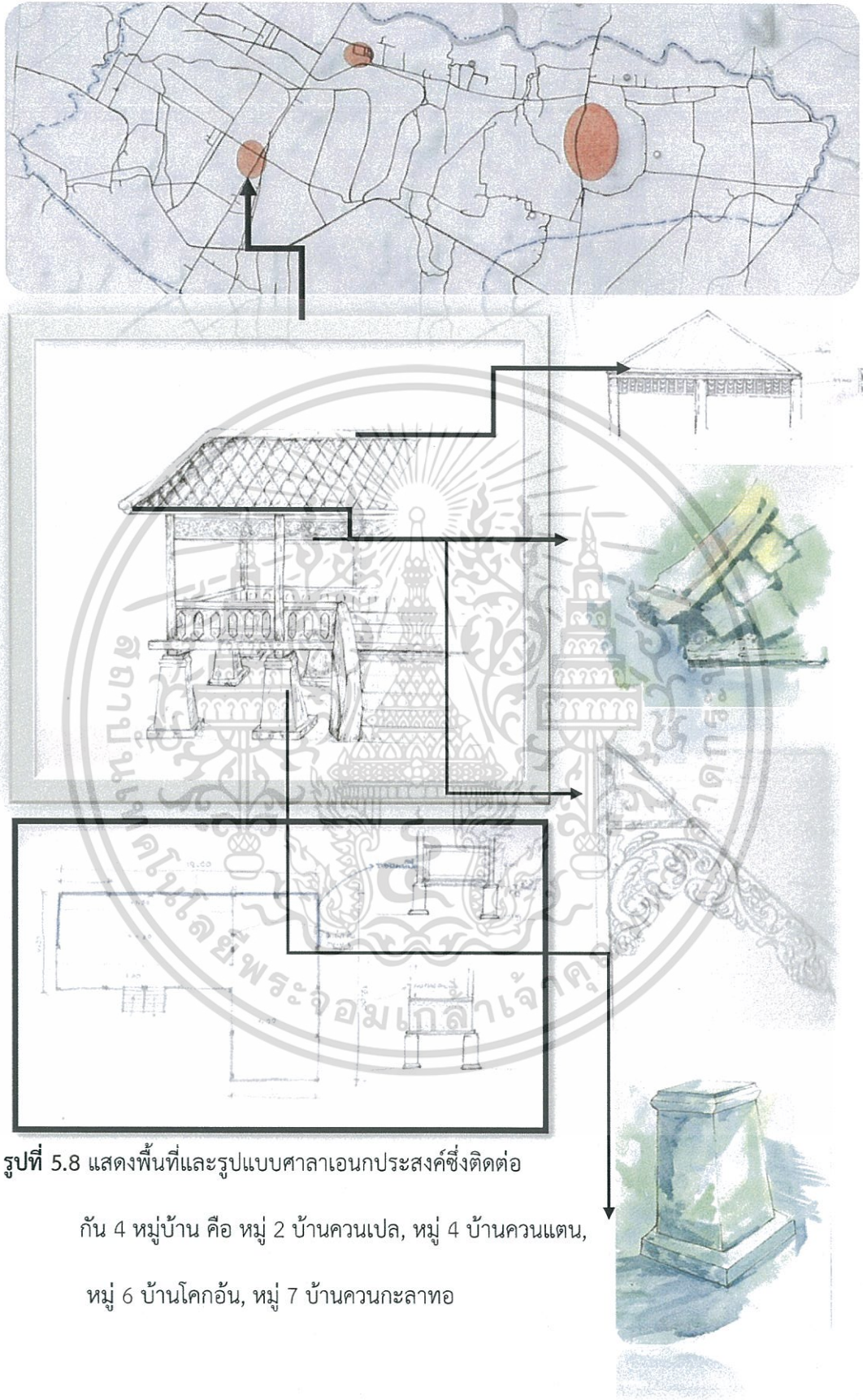
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความมีชีวิตชีวาให้กับชุมชน คือกล่าวได้ว่าพื้นที่สาธารณะที่ประสบความสำเร็จต้องเข้าถึงได้ง่ายและสามารถมองเห็นได้

รูปแบบทางสัญจรที่ตอบรับกับศูนย์กลางประชาคม จากการศึกษาลักษณะสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้วยวิธีการสำรวจและสังเกตสอบถามความคิดเห็นทางสัญจรเข้ามาบริเวณสถานที่กิจกรรม เนื่องจากทางสัญจรนั้นมีความสะดวกต่อการเข้าถึงพื้นที่และทางสัญจรที่ใช้ควรเป็นระบบที่เชื่อมต่อระหว่างชุมชน เพื่อเชื่อมโยงแต่ละชุมชนเข้าหากันเป็นการสอดคล้องโดยความสะดวกในการเข้าถึงแหล่ง เพื่อพบปะสังสรรค์หรือประกอบกิจกรรมนั้นหนทางการร่วมกัน ของผู้มีส่วนในชุมชน จะได้เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จประการหนึ่งของโครงการพัฒนานั้นหนทางการ

บริเวณชุมชนให้เหตุผลในการเข้ามาว่า มีระยะเวลาของการเดินทางที่ไม่ไกลและแหล่งสัญจรระหว่างชุมชนที่ใกล้กัน และเส้นทางสัญจรควรคำนึงถึง วิถีชุมชน การเดินทางที่หลากหลายระหว่างชุมชน สอดคล้องกับ แผนผังการบริหารการพัฒนาชุมชนพื้นที่และพื้นที่เชื่อมโยง ว่าการศึกษาแนวทางการออกแบบทางชุมชน และการเดินทางที่หลากหลายระหว่างแหล่งกับชุมชนและหน่วยงานบริการสำคัญของพื้นที่แล้ว พื้นที่สาธารณะขนาดใหญ่ จะต้องมียุทธศาสตร์ในการดึงดูดที่ดีในด้านการเข้าถึงสถานที่อย่างมีคุณภาพ จากการศึกษาที่ได้กล่าวมา ผู้วิจัยได้กำหนดเส้นทางสัญจรเข้าสู่ศูนย์กลางประชาคมในชุมชน เพื่อความสะดวกโดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ วิถีชุมชน ภูมิทัศน์ โดยเพิ่มเส้นทางสัญจรในการเข้าถึงพื้นที่ตำบลท่าเรือ

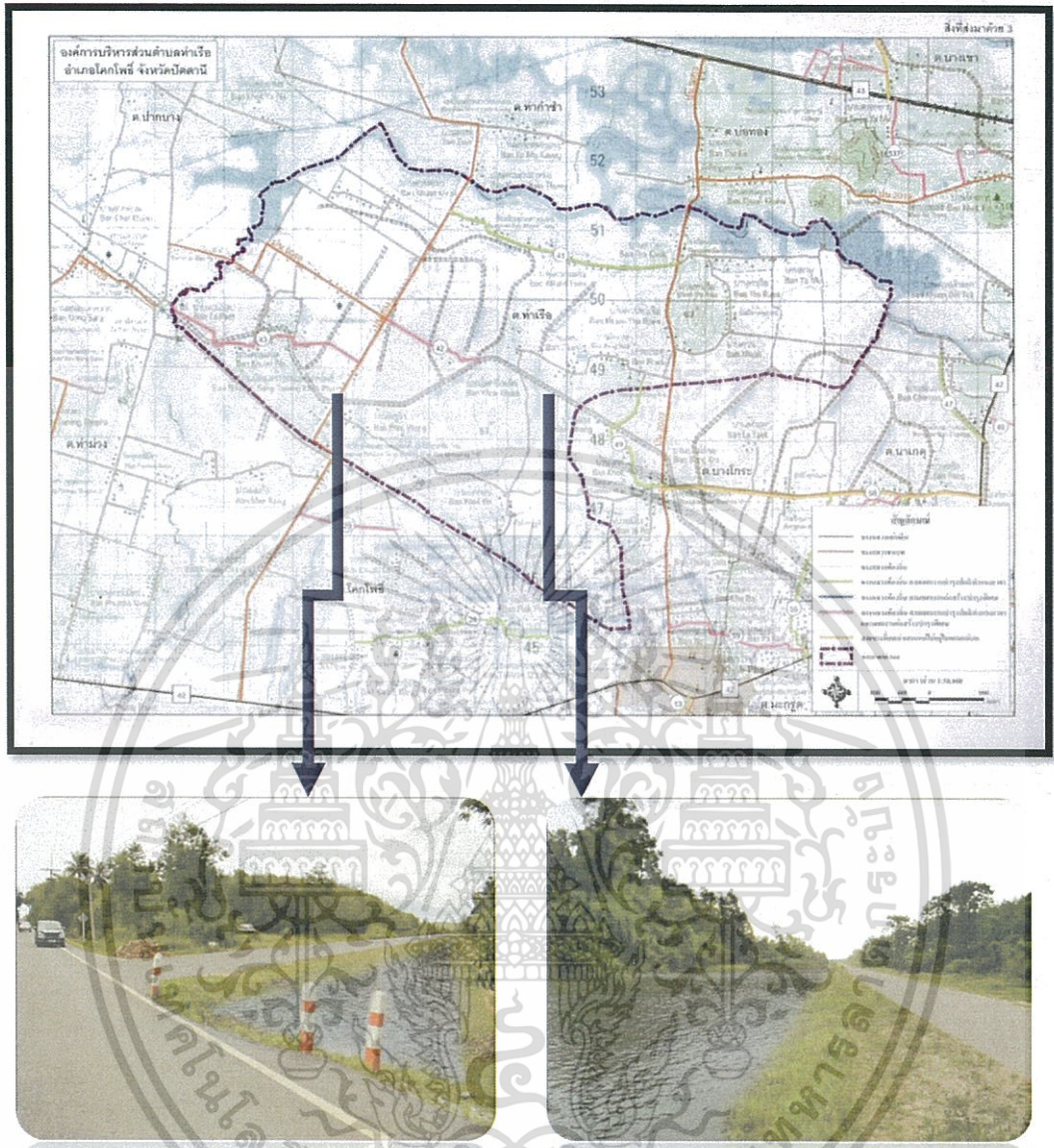

รูปที่ 5.8 แสดงพื้นที่และรูปแบบศาลาเอนกประสงค์ซึ่งติดต่อกัน

4 หมู่บ้าน คือ หมู่ 2 บ้านควนเปล, หมู่ 4 บ้านควนแตน,

หมู่ 6 บ้านโคกอัน, หมู่ 7 บ้านควนกะลาทอ

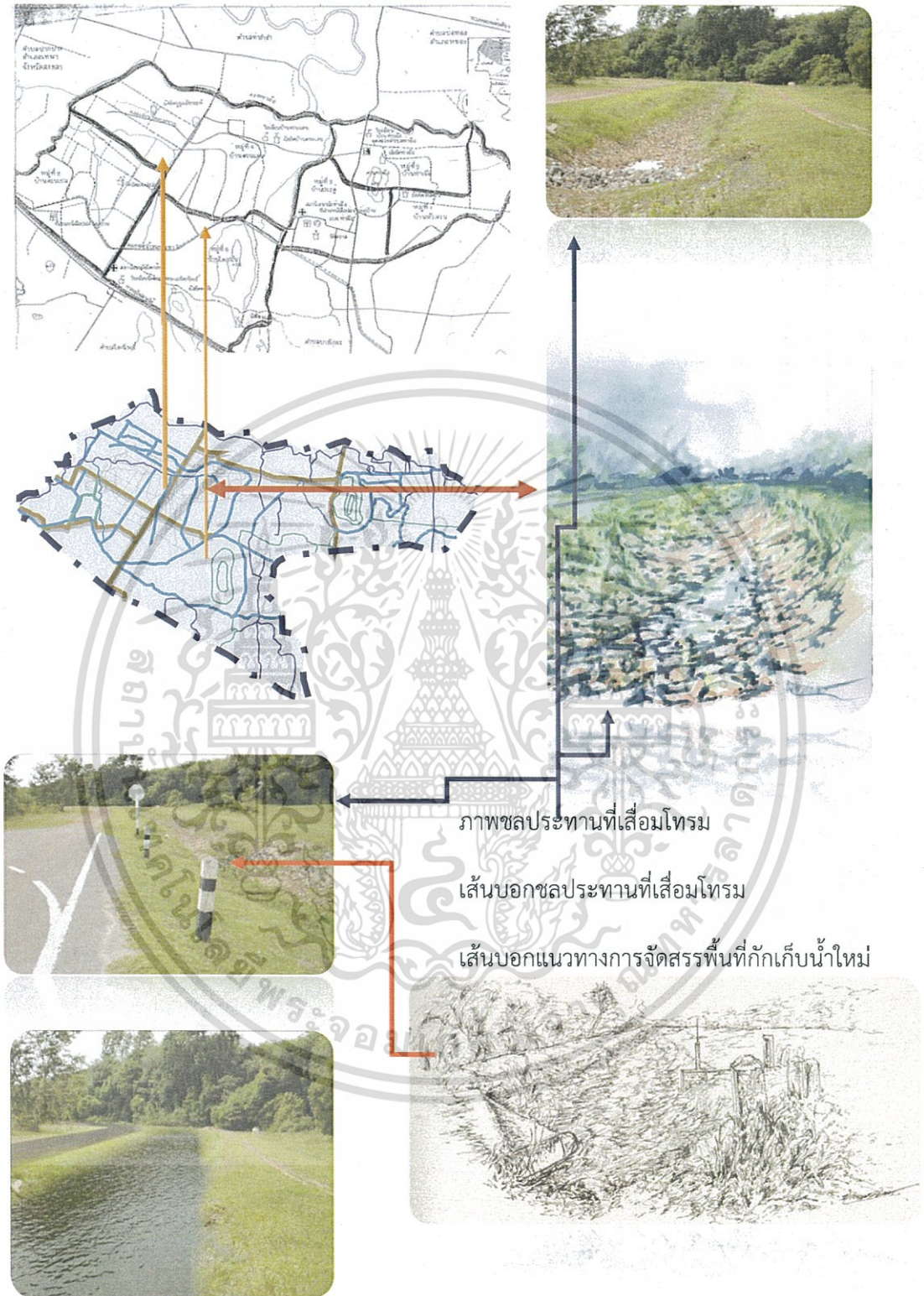
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.9 แสดงเส้นทางการคมนาคมในเขต ตำบล ท่าเรือ

ซึ่งได้วางโครงสร้างถนนขนานกับคลองชลประทาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

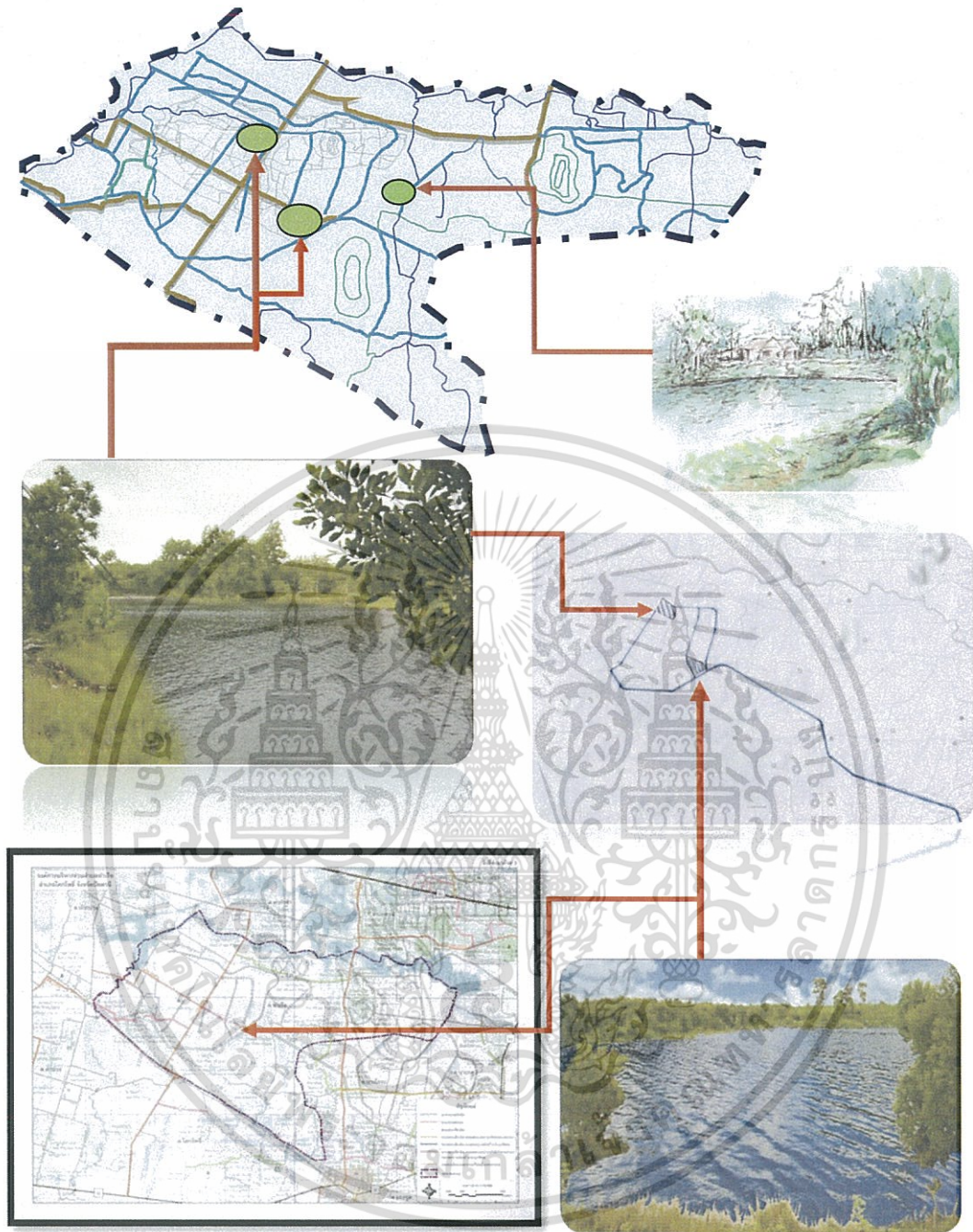
ภาพชลประทานที่เสียมโทรม

เส้นบอกชลประทานที่เสียมโทรม

เส้นบอกแนวทางการจัดสรรพื้นที่กักเก็บน้ำใหม่

ภาพที่ 5.10 แสดงเส้นทางชลประทานที่เสียมโทรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.11 แสดงรูปแบบอ่างเก็บน้ำในหมู่ที่ 6 บ้านโคกอัน และหมู่ 7 บ้านควนกะลาทอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

กรมวิชาการเกษตร. 2539. "การเกษตรยั่งยืน"

การอนุรักษ์ทรัพยากรและสภาพแวดล้อมในการผลิตพืช. 2537. [http://: www.pattani.go.th
Pattani.webptn/index.php?option.2555](http://www.pattani.go.th/Pattani.webptn/index.php?option.2555)

ญาณวชิระ. 2555. ทฤษฎีเบื้องต้นแห่งปรัชญาไทย

นันทนัย ประสานนาม. 2550 “ฉันเป็นใคร” ในสายตาคนอื่น

นราธิวาสชุมชนจัดการ . 2558 : สำนักงานพัฒนาพัฒนาชุมชนจังหวัดนราธิวาส

ประสิทธิ์ รัตนมณี และคณะ 2550.วัฒนธรรมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้: ผลงานวิจัยสถาบัน
วัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา

พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ. 2555 พระราชบัญญัติปรับปรุง

กระทรวงทบวงกรม ฉบับที่10 พ.ศ.2556. : <http://www.moac.go.th/main.php>

เริงวุฒิ มิตรสุริยะ.2552.ตำนานและพงศาวดาร ในประวัติศาสตร์แหลมทาง.

: สถาบันประชากรศาสตร์,2537

วรทัศน์ วัชรวิสี. 2533. ประชาชาติอาเซียน :<http://www.th.wikipedia.org>.

ศ.จำนงค์ .2528. ท่องประเสริฐภาษาไทยไซขาน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา. Electricity
Generating Authority of Thailand [http://:www.egat.co.th/index.php](http://www.egat.co.th/index.php))

สำนักงานพัฒนาพัฒนาชุมชน .2558 .การพัฒนา แนวคิด และวิวัฒนาการ ความหมายของการ
พัฒนา นราธิวาส: นราธิวาส ชุมชนจัดการ .Narathiwat Managing Communities
in2015 .[http :www3.cdd.go.th;](http://www3.cdd.go.th;)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 1707

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๗ พฤษภาคม 2556

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายกองคํการบริหารส่วนตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
3. แบบสัมภาษณ์และแบบสังเกต

ด้วย นายนิวัฒน์ ขวัญเพชร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ทาบบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังกำลังทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการวางผังสภาพแวดล้อมชุมชน-เกษตรกรรมปศุสัตว์ ภูมิศึกษา พื้นที่
ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี” โดยมี ผศ.ดร.พัสดรารณณ์ ทิพย์โสธร อาจารย์ที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 2 เมษายน
2556 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายนิวัฒน์
ขวัญเพชร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต เพื่อการวิจัยกับ
ท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดี กำกับดูแลงานวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-4836

ติดต่อนักศึกษา โทร. 084-910-0521

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

คณะกรรมการอุดมศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2556 ให้ดำเนินการดังนี้

นายนิเวศ ขวัญเพชร รหัสประจำตัว 54630506 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการวางแผนสภาพแวดล้อมชุมชน-เกษตรกรรมปศุสัตว์ กรณีศึกษา พื้นที่ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี (The Environmental Planning of Agricultural Community : The Ruea, Khok Pho, Pattani)” โดยมี ผศ.พัสดราภรณ์ ทิพย์โสธร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้น ภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประกาศ ณ วันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2556

(รองศาสตราจารย์ พิระวุฒิ สุวรรณจันทร์)
คณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูล ใช้ประกอบการวิจัย แนวทางการวางผังสภาพแวดล้อมชุมชน-เกษตรกรรมปศุสัตว์ ภูมิศึกษา พื้นที่ ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี จัดทำโดย นาย นิเวศ ขวัญเพชร นักศึกษาบัณฑิตศึกษา หลักสูตร ค.อ.ม. (สถาปัตยกรรม) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งทำการศึกษาสภาพแวดล้อม การออกแบบผังชุมชน ทางการเกษตร เพื่อเสนอแนวทางสภาพแวดล้อมและการวางผังชุมชนต่อไปงานวิจัยจะทำการวิจัยเพื่อกรณีการศึกษาเท่านั้นคณะผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงในการอนุเคราะห์ข้อมูลของท่านครั้งนี้

แบบสอบถามเพื่อสำรวจ แนวทางการวางผังสภาพแวดล้อมชุมชน-เกษตรกรรมปศุสัตว์

ภูมิศึกษา พื้นที่ ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

แบบสอบถามชุดที่วันที่เก็บข้อมูล

สถานที่สำรวจ

ชื่อผู้สำรวจโทรศัพท์

ส่วน ก ข้อมูลทางด้านประชากร และข้อมูลพื้นฐานครัวเรือน

1 โครงสร้างครัวเรือนและรายละเอียดสมาชิกในครัวเรือน

1.1 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด จำนวน.....คน

แบ่งเป็น ชาย.....คน หญิง.....คน

1.2 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำแนกตาม อายุ

อายุ 0-6 ปี.....คน อายุ 7-20 ปี.....คน อายุ 21-30 ปี.....คน อายุ 31-40 ปี.....คน

อายุ 41-50 ปี.....คน อายุ 51-60 ปี.....คน อายุ 60 ปี.....คน

1.3 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำแนกตาม ระดับการศึกษา

ยังไม่เข้าเรียน.....คน จบชั้นประถม.....คน จบชั้นมัธยมต้น.....คน

จบชั้นมัธยมปลาย/ปวช.....คน จบปริญญาตรี.....คน สูงกว่าปริญญาตรี.....คน

จบ ปวส./ อนุปริญญา.....คน ไม่เคยเรียน.....คน อื่นๆ ระบุ

จำนวน..... คน

2 ภูมิลำเนาและการย้ายถิ่นของครัวเรือน

อยู่มาตั้งแต่เดิม

ย้ายมาจากถิ่นอื่น และ ย้ายมา.....ปี ภูมิลำเนาเดิม ที่ย้ายมาอยู่ที่ จังหวัด.....

2.1 สาเหตุที่ย้ายมาอยู่ในตำบลนี้

ต้องการที่ดินทำกิน

ย้ายตามบิดามารดา/ญาติพี่น้อง

มารับจ้างทำงาน

อื่น (ระบุ).....

มาแต่งงานกับคนในพื้นที่

2.2 ครอบครัวของท่านมีความคิดที่จะย้ายไปอยู่ที่อื่นหรือไม่ มี ไม่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 ข้อมูลทางด้านการประกอบอาชีพ / การทำงาน

ประเภทอาชีพ	จำนวน(คน)
1. รับราชการ	
2. พนักงานรัฐวิสาหกิจ	
3. ธุรกิจ/ค้าขาย	
4. พนักงาน/บริษัท	
5. ลูกจ้าง บริษัทห้างร้าน	
6. การเกษตร/ประกอบการเกษตร	
7. ไม่ได้ประกอบอาชีพ	
8. อื่นๆ(ระบุ).....	

ส่วน ข สาธารณูปโภคสาธารณูปการชุมชน

ข้อมูลการใช้ประโยชน์จากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

1. แหล่งน้ำในเขตพื้นที่

1.1 ท่านใช้น้ำดื่มและน้ำใช้ในชีวิตประจำวันจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

 บ่อน้ำตื้น น้ำประปาหมู่บ้าน น้ำฝน น้ำบาดาล แหล่งน้ำสาธารณะ อื่นๆ.....

1.2 ท่านใช้น้ำเพื่อทำการเกษตรจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

 บ่อน้ำตื้น แหล่งน้ำสาธารณะ บ่อน้ำบาดาล คลองชลประทาน สระน้ำขุด น้ำฝน อื่นๆ.....

1.3 น้ำใช้จากแหล่งน้ำของท่านมีเพียงพอหรือไม่

 เพียงพอ ไม่เพียงพอ (ตอบข้อ 1.3.1)

1.3.1 มีการจัดหาแหล่งน้ำสำรองหรือไม่

 มี (ระบุ)..... ไม่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ระดับปัญหาการขาดแคลนน้ำด้านการเกษตร

มีปัญหาบ้างบางปี ระดับความรุนแรง () มาก () ปานกลาง () น้อย

มีปัญหาเกือบทุกปี ระดับความรุนแรง () มาก () ปานกลาง () น้อย

มีปัญหาทุกปี ระดับความรุนแรง () มาก () ปานกลาง () น้อย

3. ปัจจุบันสภาพที่ดินทำกินในพื้นที่เป็นอย่างไร

คุณภาพดี

พอใช้

เสื่อมโทรม(ระบุ)

ดินขาดความอุดมสมบูรณ์

ดินเค็ม

หน้าดินตื้น/ดินแข็งเป็นกรวด

มีการชะล้างพังทลาย

อื่นๆ.....

4 ความพึงพอใจสาธารณูปโภคสาธารณูปการชุมชน

รายการประเมิน	คุณภาพสาธารณูปโภคปัจจุบัน			
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
1. แหล่ง น้ำดื่ม น้ำใช้				
2. แหล่งน้ำเพื่อทำการเกษตร				
3. การบริการ ไฟฟ้าในพื้นที่ครัวเรือน				
4. การบริการ โทรศัพท์และการสื่อสารชุมชน				
5. ถนนสายหลักของชุมชน				
6. ถนนสายรอง ตรอก หรือซอย ในชุมชน				
7.ท่อระบายน้ำทิ้ง				
8. การจัดเก็บขยะ				
9. การบริการข่าวสารชุมชน				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูล ใช้ประกอบการวิจัย แนวทางการวางผังสภาพแวดล้อมชุมชน-เกษตรกรรมปศุสัตว์ กรณีศึกษา พื้นที่ ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี จัดทำโดย นาย นิเวศ ขวัญเพชร นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขา ศึกษาศาสตร์ ค.อ.ม. (สถาปัตยกรรม) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งทำการศึกษาสภาพแวดล้อม การออกแบบผังชุมชนทางการเกษตร เพื่อเสนอแนวทางการวางผังและกรวางผังชุมชนต่อไป งานวิจัยจะทำการวิจัยเพื่อกรณีการศึกษาเท่านั้น คณะผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ในการอนุเคราะห์ข้อมูลของท่านครั้งนี้

แบบสอบถามเพื่อสำรวจ แนวทางการวางผังสภาพแวดล้อมชุมชน-เกษตรกรรมปศุสัตว์

กรณีศึกษา พื้นที่ ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

แบบสอบถามชุดที่..... วันที่สำรวจ.....

สถานที่สำรวจ.....

ชื่อผู้สำรวจ..... โทรศัพท์.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ					
23 การทำการเกษตรฤดูแล้ง ปลูกพืช					
24 การเลี้ยงสัตว์					
25 การทำการประมง					
26 การประกอบการและอุตสาหกรรมภายในท้องถิ่น					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ท่านคิดว่าสภาพแหล่งน้ำธรรมชาติ ในพื้นที่ของท่านเอื้ออำนวยในการทำการเกษตรหรือปศุสัตว์หรือไม่

.....

2. แหล่งน้ำจากชลประทานโดยรัฐบาล ในพื้นที่ของท่านเอื้ออำนวยในการทำการเกษตรหรือปศุสัตว์หรือไม่

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ท่านคิดว่า ถนน เส้นทางสัญจรในชุมชน เพียงพอในการทำการเกษตรหรือปศุสัตว์หรือไม่

.....

4. ท่านต้องการให้แก้ปัญหาในชุมชนสิ่งใดก่อนเป็นอันดับแรก (น้ำ ถนน ไฟฟ้า โทรศัพท์ ข่าวดสาร อื่นๆ)

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นาย นีวตล ขวัญเพชร
วัน-เดือน-ปีเกิด	29 กันยายน 2529
ที่อยู่ปัจจุบัน	134/1 หมู่ 4 ตำบล โคกโพธิ์ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี
ประวัติการศึกษา	- โรงเรียนโคกโพธิ์ศรีราชศึกษา อำเภอ โคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี - วิทยาลัยช่างศิลป์นครศรีธรรมราช - สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง คณะสถาปัตยกรรม สาขาวิชาศิลปกรรม - ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ประวัติการแสดงผลงาน	- 2548 นิทรรศการศิลปกรรมผลงานนักศึกษาวิทยาลัยช่างศิลป์ นครศรีธรรมราช - 2551 นิทรรศการแสดงผลศิลปกรรมที่สนามบินสุวรรณภูมิ - 2551 นิทรรศการศิลปกรรมของธนาคารไทยพาณิชย์ - 2553 นิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัย ไอ...ศิลป์ กลิ่น...ทะเล ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อำเภอ หาดใหญ่ จังหวัด สงขลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้